

DARBININKAS

Vol. LXV. Nr. 41
Spalio - October 10, 1980

Penktadienis-Friday

SECOND-CLASS
Postage paid at Brooklyn, N.Y.341 Highland Blvd.
Brooklyn, N.Y. 11207

25 centai

Savaitės įvykiai

Karo veiksmai tarp Irako ir Irano vyksta sausumos ir ore, bet iki šiol Irako kariuomenei nepavyko užimti didesnių Irano miestų, nors kai kurie jų jau kurį laiką yra apsupti. Irakiečiams pavyko įsiskverbti į Irano teritoriją kai kuriose vietose net iki 60 mylių, ir jų tikslas atsitiesti iš Irano ginčijamą teritoriją yra pasiektas. Iranas savo smūgius Iraku vykdo savąja aviacija, kuri ypač puola sostinę Bagdadą, naikindama sostinės įmones ir įrenginius.

Karui tarp Irako ir Irano likviduoti iniciatyvos ėmėsi islamiškos valstybių konferencijos pirmininkas Pakistano prazidentas gen. Zia ul-Haq, bet Iranas bet kokį tarpininkavimą atmetė.

JT saugumo taryba taip pat vieningai paragino Iraką ir Iraną baigti karą veiksmais ir tarpusavyje ginčus spręsti taikingomis priemonėmis, tačiau ir šio raginimo Iranas nepaklausė.

Saudi Arabijai paprašius, JAV pasiuntė 4 Avacs, arba radaro ir vadovavimo lėktuvus su amerikiečių įgulom ir juos aptarnaujančiu personalu Saudi Arabijos gynybai sustiprinti. Be to, įvairiems netikėtumams išvengti Indijos vandenyne prie Persijos įlankos yra sugrupuoti 31 JAV karų laivas; jų tarpe yra ir du lėktuvnešiai.

Irakas paskelbė vienašališką keturių dienų karą pačiuoju, turėjusius prasidėti spalio 5.

Vakarų valstybėms besirūpinant dėl galimo Hormuz sąsiaurio, per kurį vyksta aliejaus eksportas laivais, uždarymo, Iranas nelaukdamas paskelbė, kad sąsiaurio neuždarys.

Švedijos karo laivynas atokiau mėtomom giluminėm bombom stengiasi išbaidyti teritoriniuose Švedijos vandenyse jau kuris laikas benardantį nežinomos valstybės povandeninį laivą, bet iki šiol tos pastangos nebuvo sėkmingos. Švedijos spaudoje tikina, kad ten veikia sovietų povandeninis laivas.

Izraelio min. pirmininkas Menachem Begin paskelbė, kad 1965-75 Izraelis ginklavo ir mokė gen. Mustafa Berzani vadovaujamus ir Irake veikiančius kurdų partizanus.

Sirijos atstovas prie JT ragina narius suspenduoti Izraelį ir paskelbti jam sankcijas už JT priimtų rezoliucijų nepaisymą, bet prez. Carter viešai patikino, kad JAV niekada nesutiks tokio būdu Izraelį bausti.

Parengiamoji Madrido konferencija įklimpo į procedūrinius ginčus, nes Sov. S-ga stengiasi, kad konferencija apribotų laiką žmogaus teisių pažeidimų ir Afganistano okupacijos klausimų nagrinėjimui.

JAV įriariais būdais stengiasi paveikti Iraką, kad jo konfliktas su Iranu neišsiplėstų. Už to valstybės sekretorius Muskie buvo susitikęs su Irako užsienio reikalų ministru Saadun Hamadi, nors diplomatiniai santykiai tarp šių valstybių yra nutraukti.

Japonijos min. pirmininkas Zenko Suzuki pareiškė, kad Japonija nekeis savo ligšiolinės karinės politikos ir toliau pasitiks JAV strageginę apsaugą.

Kubos vyriausybė staiga sustabdė kubiečių emigraciją laivais į JAV.

Kilus naujam karui tarp Irako ir Irano, įvykiai Afganistane staiga išnyko iš amerikiečių spaudos ir žinių tarnybų dėmesio.

TTG KATALIKŲ KOMITETAS KREIPIASI

Iš Lietuvos K. Bažnyčios Kronikos Nr. 42

Tikinčiųjų teisėms ginti
Katalikų Komitetas
1979 m. rugpjūčio 15 d.
Nr. 20

KREIPIMASIS

Į Lietuvos Ordinarius, kunigus, inteligentus ir visus brolius Tėvynėje ir išeivijoje.

Neseniai Lenkijos katalikai paminėjo 1000 m. krikščionybės

jubiliejų, kuriam ruošėsi net 10 metų. Šiais metais išskilmingai buvo paminėtas Krokuvos vyskupo-kankinio šv. Stanislovo mirties jubiliejus: pats Šv. Tėvas ta proga aplankė Lenkiją.

Ukrainos katalikai ruošiasi minėti 1988 m. 1000 m. krikščionybės įvedimo Kijevo Rusijoje jubiliejų.

Ir mes, lietuviai, esame dviejų didelių jubiliejų išvakarėse:

1984 m. sueina 500 metų nuo šv. Kazimiero mirties;
1987 m. švęsime 600 metų nuo Lietuvos krikšto.

Taigi jau laikas ir mums, Lietuvos katalikams, pradėti ruošintis tinkamai paminėti šias dideles sukaktis.

Mes prašome Ordinarius, kunigus, Vatikano radiją ir lietuviškąją išeivijos spaudą nušviesti palaimingą Katalikų Bažnyčios veiklą Lietuvoje per 600 metų. Ta proga reikėtų sustiprinti vaikų katekizaciją, raginti krikščioniškai tvarkyti šeimų gyvenimą, auginti gausnes šeimas. Kunigų pareiga per rekolekcijas, misijas ir kitomis progomis dvasiniai paruošti žmones šioms jubiliejams.

Lietuva kenčia ne tik dėl išorinės laisvės trūkumo, bet nemažiau jai skriaudos daro masiškai platinamas girtuokliavimas. Mūsų krašte dvasinis atgimimas prasidės tik užkurtus kelią šiai blygybei. TTG Katalikų Komitetas yra gavęs daug pareiškimų iš įvairių Lietuvos vietovių: jaunimas prašo pagalbos ir nurodo, kaip sparčiai pas mus plinta alkoholizmas, nuo kurio labiausiai nukentčia jaunimas ir šeimos. Lietuvos inteligentai šiais metais bandė kurti blaivybės draugiją ir tarybinę vyriausybę

(nukelta į 2 psl.)

KOVA PRIEŠ BAŽNYČIĄ STIPRĖJA

Kovos su religiniu ekstremizmu stiprinimo, kultūrų įstatymų laikymosi kontrolės gerinimo

PLANAS

1. Kontroluoti, kad kunigai ir kiti religininkai nepasisavintų tėvų teises, ruošiant vaikus katekizacijai bei konfirmacijai.

2. Duoti raštiškus bei žodinius išpėjimus asmenims, pažeidusiems tarybinius įstatymus kultūrų klausimais.

3. Organizuoti pamokslų klausymus, juos pastoviai apibendrinti ir panaudoti antireligijinėje propagandoje ekstremistų demaskavimui.

4. Kiekvienam ekstremistiškai nusiteikusiui dvasininkui užvesti asmens bylą, kurioje kaupiti visą veiklos medžiagą, dokumentus, įrodančius, kokios priemonės priimtos jo perauklėjimui. Dvasininkui persikėlus į kitą religinį susivienijimą, šią bylą

persiųsti vietos vykdomajam komitetui.

5. Mokomai ir lanksčiai, nepažeidžiant tikinčiųjų jausmų, vesti individualius bei grupinius pokalbius su religingais mokiniais bei jų tėvais, kad nepatektų religininkų įtakon, sparčiau atitraukti nuo bažnyčios.

6. Mokytojams individualiam darbui paskirstyti tėvus, kurių vaikai gieda bažnyčios chore, patarnauja Mišioms ir t.t. Kas mėnesį išklausti informaciją apie minėtų mokytojų darbą.

7. Vesti tikslų vaikų ir jaunimo iš ekstremistinių šeimų apskaitą, numatyti konkrečias priemones darbu su jais.

8. Pagal galimybes sudaryti ligoniams, jiems patiems pritaikant, sąlygas susitikti su dvasininkais, atlikti išpažintį bei gauti ligonių patepimą.

N. B. Planas paruoštas LKP Centro Komitete.

Ryšium su Baltijos kraštų okupacijos 40 metų sukaktimi rugsėjo 27 prie Jungtinių Tautų New Yorke buvo didelės demonstracijos, kuriose dalyvavo daug jaunimo. Nuotr. V. Maželio

POGRINDINIO VARPO NAUJAS NUMERIS

Užsienio spaudą pasiekė Lietuvos pogrindžio leidžiamo žurnalo Varpo aštuntasis numeris. Jis turi 29 puslapius. Juose yra išspausdinti septyni straipsniai: Tautos charakterio atstatymas, Vilniaus universitetas pirmaisiais tarybinės valdžios metais, Ar buslemta "broliam artojam" toliau kalbėti lietuviškai, Literatūrinės periodikos problemos, Žvilgsnis į mūsų išeiviją, Iš Varpo istorijos ir 1979-uosius metus palydinti.

Spauda, rašo viename straipsny Varpas, yra bene svarbiausia tautos kultūros reišėja. Pagal jos išsivystymą, paplitimą galima spręsti ir apie tautos visuomeninės minties brandimą. Suprantama, kad kalba eina apie nepriklausomą, savarankišką tautą ir apie laisvą spaudą. Šiandien Lietuvoje išeina nemažai periodinių leidinių, tačiau jie visi yra reišėjai vienos komunistinės ideologijos, turi praeiti per griežtą sovietinę cenzūrą.

Prieš septynerius metus, toliau rašo Varpas, visi apsidžiaugėme sužinoję, kad Lietuvoje pasirodė pogrindinis leidinys "Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronika". Jos pasirodymą iššaukė ateitinė-okupacinė propaganda. Po to buvo pradėti laisti nauji ir nauji pogrindžio leidiniai. Tai labai sunkus ir pavojingas darbas, tačiau žmonės, nepaisydami to, dirba, kuria, aukojasi. Dėl valdžios suvaržymų, persekiojimų, pogrindžio spauda nėra prieinama plačiajai visuomenei. Ją skaito tik atskiros grupelės, kurios daugiau ar mažiau siejasi su tuo ar kitu leidiniu. Visa viltis ir džiaugsmas, kad pogrindžio leidiniai pasiekia laisvą pasaulį ir iš ten plačiai pasklinda radijo bangomis. Ir tik bendrų pastangų pasėkoje šiandien mes juntame lietuvių tautinio susipratimo pakilimą ir ideologinį pasipriešinimą.

Nors tarybinė Konstitucija for-

maliai ir deklaruoja spaudos ir žodžio laisvę ir ją neva garantuoja, toliau rašoma Varpe, tačiau tikrovėje toli gražu taip nėra. Vien 1979-ais metais Lietuvoje buvo įvykdyta visa eilė kratų ir suėmimų kitaminciu asmenų atžvilgiu. Štai vilniečio Sasnausko butas buvo kratomas net tris kartus — sausio 9, spalio 3 ir spalio 9, — o gruodžio 11 dieną, po kratos, jis buvo suimtas. Rugpjūčio mėnesį buvo kratomi kauniečių Kulvietytės ir Žvikaitės butai. Vilniėtė Vosiliūtė po kratos tris paras buvo išlaikyta saugumo požemiuose. Spalio 3 dieną Vilniuje padarytos kratos pas Terlecką, Šakalį, Statkevičių, kurie, kaip žinoma, vėliau buvo taip pat suimti. (Šakaliui pavyko laiku pabėgti. Jis dabar Amerikoje. — Red.) Lapkričio 24 d. Vilniuje buvo padarytos kratos pas dabar suimtą ir kalinamą universitetu darbuotoją Vytautą Skudį, mokytoją Pečiūną ir Kultūros ministeri-

IŠ PAVERGTOS LIETUVOS KULTŪRINIO GYVENIMO

— Kultūros Barų Nr. 7 Broniaus Savukyno straipsniu yra pagerbta sovietinių saugumiečių 1970 nužudymo žymaus kalbininko Jono Kazlausko 50 metų gimimo sukaktis. Kalbininkas buvo gimęs 1930.VIII.1 Matiešionių k., Biršto no vls. 1954 baigė Vilniaus universitetą. Už disertaciją "Lietuvių kalbos istorinė gramatika" 1967 gavo filologijos mokslų daktaro laipsnį. B. Savukynas rašo, kad anuomet Kazlauskas buvo vienas iš stipriausių lietuvių kalbos norminimu. Straipsnio autorius toliau rašo: "Jonas Kazlauskas priklauso tai mūsų kalbininkų kartai, kurios atėjimas į mokslą laimingai sutapo su lyginamosios kalbotyros reabilitavimu ir naujųjų kalbotyros metodų sparčiu diegimu. Jo darbštumas ir stengimasis išgilinti į tiriamąjį reiškinį vertė jį išstudijuoti kuo daugiau naujausių teorijų, monografijų, straipsnių ir straipsnelių. O skaitė jis kone visomis slavų ir bent keturiomis Vakarų Europos kalbomis. Jo bibliotekoje galėdavai rasti naujausių lingvistikos "bestselerių". Jis buvo tikrai vienas iš labiausiai teoriškai pasikausčiusių mūsų lingvistų ir, svarbiausia, gebėjo ne tik analitiškai, bet ir sintetiškai mąstyti". Tačiau autorius nedrįsta nė užsiminti apie tragišką J. Kazlausko mirtį ir apie tą okupantų padarytą neatperkama skriaudą lietuvių tautai.

— Lietuvos kultūrinio gyvenimo pajungimas okupanto tikslams akivaizdžiai matyti kad ir iš Lietuvos architektų sąjungos prezidiumo nutarimo žymiausius Lietuvos architektų darbus rodyti Sovietų Sąjungos komunistų partijos XXVI-ajam suvažiavimui, įvykstančiam 1981-pradžioje. Maskvos apžiūrai nutarta nuvežti: Klaipėdos jūrų muziejų, Vilniaus universitetų, Kalniečių gyvenamąjį rajoną Kaune, "Draugo" kolchozo kompleksinį užstatymą Radviliškio rajone, Revoliucijos muziejaus rūmus, Liaudies ūkio pasiekimo parodų rūmus, Kauno Laisvės alėjos pertvarkymą, Lietuvos žemės ūkio mokslinio tyrimo instituto pastatų. Suprantama, kad bus apžiūrai paruošti ty architektūros darbu atvaizdai, brėžiniai. Tikimasi premijų.

— Pavergtoje Lietuvoje dar vis pasirodo pavergimo minėjimo atortgų. Štai nuo rugsėjo 11 Vilniaus dailės rūmų salėse atidaryta respublikinė vaizduojamosios dailės paroda, skirta keturiasdešimtmečiui paminėti nuo "tarybinės valdžios atkūrimo". Dalyvauja 203 autoriai su 450 paveikslų — tapybos, grafikos, skulptūros. Spaudoje džiaugiamasi, kad dailininkai esą susidomėję "naujausiais laikmečio brožais".

— Pagal Vyt. Sirijos Giros romaną "Raudonmedžio rojus", vaizduojantį vokiečių okupaciją ir sovietinių partizanų veikimą Lietuvoje, kuriamas to paties vardo filmas. Režisuoja Bronius Talačka. Veikėjų busių apie 100.

Estijos, kaip New York Times spalio 5 praneša AP agentūros žinia, apie 2000 studentų demonstravo net dviem atvejais per vieną savaitę. Studentai Estijos sostinėje Talline stengėsi žygiuoti prie valdžios įstaigų, reikalaujami sovietinio režimo Estijoje galo ir sovietų pasitraukimo. Apie 150 studentų buvo areštuoti. Vėliau jie paleisti.

jos darbuotoja Keršūtė. Kada gi bus tam galas? klausia Varpas. Smerkdamai represijas dėl pažiūrų, mes reikalaujame paleisti suimtuosius, užtikrinti spaudos ir žodžio laisvės įgyvendinimą, kaip garantuojama Visuotinėje Žmogaus Teisių Deklaracijoje ir Helsinkio susitarimų baigiama jame akte.

Pagrindinius vaidmenis kuria V. Masalskis, R. Vaidotas, N. Oželytė, R. Sabulis, V. Bagdonas, M. Pivarauskaitė.

— Ir teatras gerbia komunistų partijos XXVI-ąjį suvažiavimą. Jau spaudoje skelbiama, kad ateinančių metų vasario mėnesį Panevėžyje bus Lietuvos teatrų festivalis, skirtas komunistų partijos suvažiavimui. Festivalyje busianti ir muzikinė programa. Iš Kultūros ministerijos atstovo Raimundo Jakučionio pranešimo spaudai sužinojome, kad Lietuvos teatruose šį sezoną sovietinė dramaturgija užims pagrindinę vietą. Iš numatytų 45 premjerų 33 būsiančios sovietinės... Minimi keli rusai autoriai ir jų veikalai. Iš lietuvių autorių numatoma tik J. Grušo "Gintarinė vila", J. Glinskio "Kingas", A. Laužinčiuko "Paskutinis prašymas". Rež. J. Vaitkus Kauno dramos teatre rengiasi statyti V. Krėvės "Šarūną", o rež. S. Varnas šiauliuose — "Skirgailą". Akademini Vilniaus teatras numato pastatyti V. Šešpyro "Vasarvidžio nakties sapną", o Jaunimo teatras — "Romeo ir Džiulijetą". Klaipėdos teatre rež. P. Gaidys numato pastatyti R. Rostano "Siraną de Beržeraką". Lėlių teatrams kūrinių esą sukūrė M. Martinaitis, A. Liobytė ir R. Skučaitė.

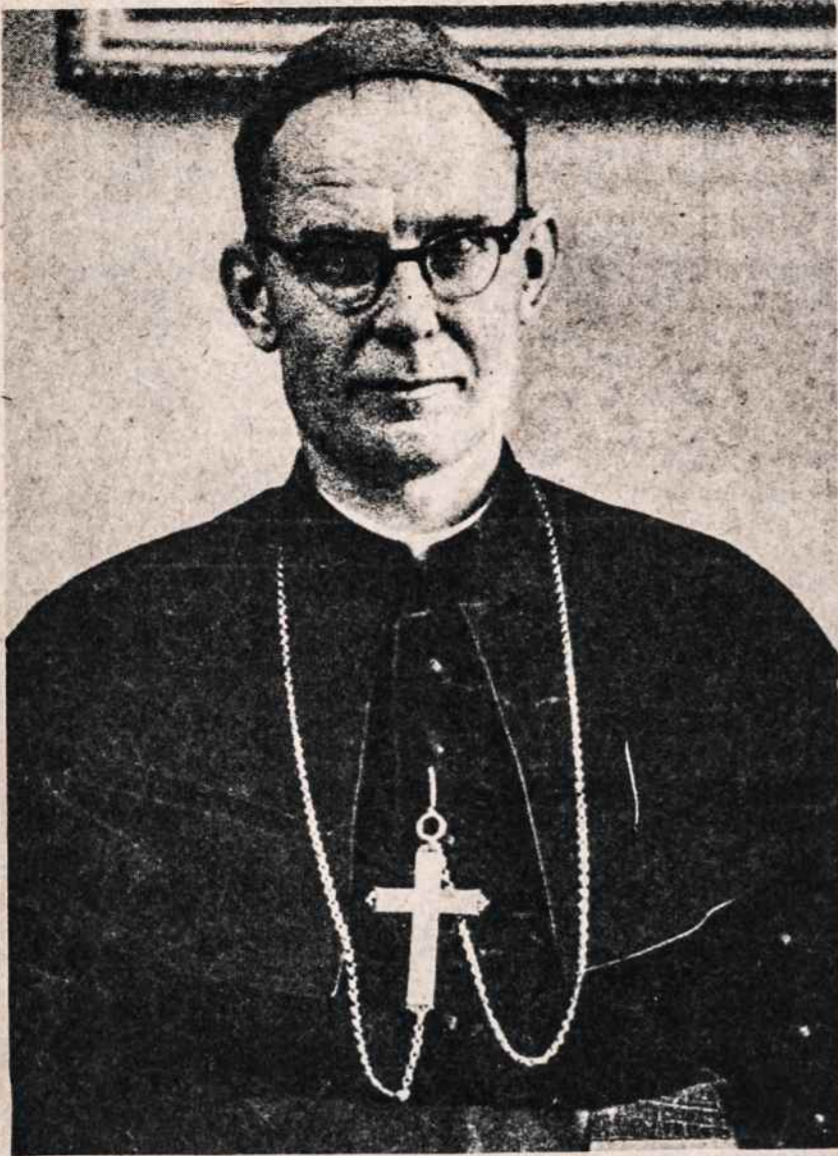
— Pavergtoje Lietuvoje sukodėl labai susidomėta H. Sudermannu. Be E. Balsio operos ir sukamo filmo, Šiaulių dramos teatre rež. R. Steponavičiūtė inscenizavo H. Sudermanno "Joną ir Erdmę" (tekstą paruošė B. Vilimaitė).

— Niurnberge, Vak. Vokietijoje, vykstančiojo jaunimo piešinių parodoje tarp 10 Sovietų Sąjungos atstovų yra ir lietuvių Birutė Stančiukaitė su romantišiais peizažais. Tačiau kataloge ji tėra tik šov. Sąjungos (ne Lietuvos) sąrašė. Taip sovietiniai plėšikiai nuolat apiplėšia pavergtas tautas!

— Tarp naujų knygų yra ypač minėtina prof. Zigmo Linkevičiaus "Lietuvių kalbos istorinė gramatika I d." (283 psl., 6000 egz.), kalbininkų N. Grigo ir A. Lyberio paruoštas "Lietuvių kalbos rašybos žodynas mokykloms" (262 psl., 70,000 egz.). Tik trumpą laikotarpį — 1956-65 — apimanti bibliografinė rodyklė "Lietuvos TSR spauda" (800 psl., tik 2000 egz.). Jono Biļiano Raštų numatomi trys tomai. Išleistas I tomas (264 psl., 30,000 egz.). Išleistas Liudo Gīros poezijos rinkinys "Keturius raidės" (sudarė R. Trimonis, iliustravo E. Kučaitė, 351 psl., 12,000 egz.). Jau seniau mirusio poeto Antano Jonyno eil. rinkinys "Žmogaus širdis" (parengė A.A. Jonynas, 567 psl., 12,000 egz.). Justino Marcinkevičiaus naujas eilėraščių rinkinys "Būk ir palaimink" (dail. A. Žvilius, 119 psl., 30,000 egz.). Ritos Vincianienės humoreskos "Taip susitinkame" (128 psl., 6000 egz.). Taip pat išleistas "Lietuvių liaudies dainyno" I tomas — vaikų dainos (759 psl., 10,000 egz.). Minties leidykla išleido ir grynai propagandinio leidinio net du tomus: "Už šviesią ateitį" — I t. 1918-1940, t. 1940-1952 (išleista po 10,000 egz.). Iš vaikų literatūros minėtina: Leonardo Gutausko "Dangaus kalvis perkūnas" ir Salomėjos Kaknavičienės "Spindi Nemuno akys".

— Jauna rašytoja Birutė Baltušaitytė parašė novelę (Pergalė, Nr. 6), vaizduojančią Kristijono Donelaičio kasdieninę buitį, net jo tariamą romantišką meilę. Novelės žanras valdomas gerai.

— Literatūros ir Meno Septynių dienų skiltyje kažkoks korespondentas pasisako prieš Vilniaus kinoteatrų nevykusias, net biauorias reklamas. Vienoje vitrinėje varva kraujas, kitur "ant šrifto sutupdytos nuogos panelės", dar kitur po elegantiškai apsirengusia ponija parašyta "Ištvirkėlė", ir t.t. Nesistebėkite: sovietinė kultūra! Pr.N.

Vyskupas Julijonas Steponavičius.

VYSKUPO J. STEPONAVIČIAUS 25 M. KONSEKRACIJOS SUKAKTIS

Rugsėjo 11 suėjo 25-eri metai nuo Vilniaus arkivyskupijos apaštalinio administratoriaus vysk. Julijono Steponavičiaus vyskupiškios konsekracijos, vyskupiškų šventimų, kurių deka Lietuvos sostinė, 1958 mirus vysk. Kazimierui Paltarokui, neliko be savo vyskupo. Vilniaus arkivyskupijos visu ganytojišką atsakomybę pajutimu pradėjo vadovauti jaunas vyskupas Julijonas Steponavičius.

Vyskupiškoms šventimams Panevėžio katedroje Julijonui Steponavičiui suteiktas Panevėžio vyskupas K-

Savaitės įvykiai

Italijos parlamentui vieno balso dauguma pareiškus nepasitikišimą vyriausybės ūkine politika, turėjo atsistatydinti min. pirmininko Francesco Cossiga vyriausybę.

Panamoje vykusius rinkimus, kuriuose dalyvavo įvairios partijos, laimėjo vyriausybės demokratinė revoliucinė partija, sugėbama iš 19 išrinkimų atstovų išrinkti 12.

JAV nutarė dar kartą pasiųsti į Vietnamą specialų įgaliotinį ten be žinios dingusių amerikiečių karių ieškoti.

Lenkijos nepriklausomos unijos paskelbė vienos valandos streiką, reikalaujamos atlyginimo pakėlimo ir laisvo naudojimosi radijo ir televizijos siūstuvais.

Zimbabvės baltųjų emigracija, nežiūrint min. pirmininko Robert Mugabe patikinimų, nuolat auga, nes krašte siaučia partizanų teroras, o vyriausybės sferose — nežabotas išlaidumas.

Sovietų teismas Maskvoje nutarė akstinti kelis psichiatrijos piktinaudojimą Viačeslav Bakunin 3 m. darbo stovyklos, o stačiatikių religinį veikėją, savo veiksmus apgailėjusį Lev Regelson — 5 m. kalėjimo lygtinai.

V. Berlyno administracija nutarė iš Sov. S-gos į Izraelį emigruojantiems žydam uždrausti įsikurti V. Berlyne.

V. Vokietijoje Muenchene vykusią Oktobėrfest buvo išsprogdinta bomba, užmušusi 12 ir sužeidusi 144 žmones. Manoma, kad ją padėjo per sprogimą žuvęs neonacas Gundolf Koehler.

Turkiją valdanti saugumo tarnyba pašalino iš vietų 1700 miestų išrinktus burmistrus ir jų tarnybas.

Čekoslovakijos organai paleido iš kalėjimo sunkiai susirgusią Chartos 77 narę Otta Bednarovą.

zimiras Paltarokas, kuris nuo 1949, kai buvo areštuotas ir bolševikų kalėjime uždarytas Vilniaus arkivyskupas Mečislovas Reinys, valdė ir Vilniaus arkivyskupiją. Prieš pat vysk. Paltaroko mirtį popiežius Pijus XII paskyrė vysk. Steponavičių aabiejų vyskupijų — Panevėžio ir Vilniaus — apaštalinio administratorium.

Jubilias yra gimęs Miciūnų kaime, Gervėčių parapijoje, Vilniaus apskrityje, neturtingo ūkininko šeimoje. Jo tėvas buvo ne tik giliai tikintis katalikas, bet ir susipratęs lietuvis, lietuviškų organizacijų veikėjas, kovojęs už lietuvių kalbą bažnyčioje, mokykloje, savivaldybėje. Baigęs Miciūnų pradžios mokyklą, Julijonas mokėsi Vilniaus Vytauto Didžiojo gimnazijoje ir baigė Vilniaus universitetą teologijos magistro laipsniu. Kunigo įšventintas 1936. Mokytojas ir kapelionas Gardine. Klebonavo Palūšėje, Deugėliškyje, Adutiškyje. Ėjo švenčių dekaną paraigas.

Gilus išsimokslinimas, pastoracinė patirtis, besąlyginis kunigiškas uolumas buvo tos savybės, dėl kurių kun. Julijonas Steponavičius buvo parinktas Lietuvos sostinės vyskupu. Jau pirmieji jo ganytojiško darbo metai įrodė, kad jis buvo vertas vyskupo Kazimiero Paltaroko ir Vladimiro kalėjime mirusio kankinio Vilniaus arkivyskupo Mečislovo Reinio įpėdinis. O darbo sąlygos buvo nepaprastai sunkios. Reikėjo nepaprastai daug drąsos ir išminties.

Nepaisydamas visų kliūčių ir sunkumų, vysk. Julijonas Steponavičius su visu ganytojišką atsakomybę pajutimu rūpinosi kunigų ir pasauliečių dvasine gerove. Mėginant išvengti didesnio blogio, ne kartą jam tekdavo raminti kunigus ir pasauliečius, kai valdžios pareigūnai administraciniu kišimusi į bažnytinį gyvenimą juos suerzindavo. Tekdavo ginti ir savo vyskupišką jurisdikciją, savo neužgičijamas ganytojiškas teises, kai religinių kultūrų tarybos įgaliotinis administraciniu kišimusi siekdavo jas susiaurinti.

Štai paties vysk. Julijono Steponavičiaus žodžiai Lietuvos TSR ministrų tarybos pirmininkui skirtoje pareiškimė:

„Kai 1958 metų sausio mėnesį pradėjau eiti Vilniaus arkivyskupijos apaštališkojo administratoriaus su reziduojančio vyskupo teisėmis pareigas, religinių kultūrų įgaliotinis man pareiškė, kad praneščiau kunigam, jog jiems negalima nei mokyti besiruošiančių pirmajai išpažinčiai ir Šv. Komunijai vaikų, nei

grupėmis jų egzaminuoti, o galima tik individualiai juos egzaminuoti... Man pareiškus, kad potvarkio, draudžiančio vaikų ruošti pirmajai išpažinčiai ir Šv. Komunijai ir leidžiančio tik individualiai juos egzaminuoti, skelbti kunigam negaliu, nes jis prieštarauja vyskupiškai sąžinei, Bažnyčios teisės kanonam ir arkivyskupijos sinodo nutarimam, įgaliotinis pasakė, kad, nevykdydami to potvarkio, tiek kunigai, tiek vyskupas turėsią nemalonumų. Ir iš tikrųjų kunigam, nesilaikantiems įgaliotinio potvarkio dėl vaikų katekizacijos, buvo keliamos bylos, o vyskupas nuolat baramas.

Kunigų skyrimas ir perkėlimas priklauso vyskupijos valdytojui. Paskirtiems į kitą parapiją kunigam religinių kultūrų įgaliotinis išduoda kulto tarnautojo registracijos pažymėjimą, kuris reikalingas kunigui persiregistruojant naujoje darbovietėje. Pasinaudodamas registracijos pažymėjimų išdavimo teise, įgaliotinis emė kištis į kunigų skyrimą. Kiekvieno kunigo paskyrimas turėjo būti suderintas su įgaliotiniu.

Be to, įgaliotinis pradėjo repressuoti kai kuriuos kunigus, atimdamas iš jų registracijos pažymėjimus ir reikalaujamas iš vyskupijos valdytojų į represuojamojo vietą paskirti kitą kunigą, o represuojamąjį palikti be parapijos, be kunigiško darbo. Dažniausiai kunigai būdavo represuojami už gryną bažnytinį darbą, pavyzdžiui, už rekolekcijų pravedimą kunigam ar pasauliečiam. Skriaudžiamus kunigus gindavau. Nesutikdavau jų palikti be kunigiško darbo, perkeldavau juos į kitą parapiją ir neskirdavau jį vietą kito kunigo, kol įgaliotinis neišduoda registracijos pažymėjimo represuotam kunigui, paskirtam į kitą parapiją. Ginant skriaudžiamus kunigus, tekdavo išgirsti iš įgaliotinio grasinimų, kad vyskupi-ja gali likti be vyskupo.

Pasirodo, kad, gindamas represuojamus kunigus, buvau teisus, nes šiandien įgaliotinio įstaiga neatiminėja iš kunigų registracijos pažymėjimų ir nereikalauja iš vyskupijų valdytojų palikti kunigus be kunigiškų pareigų.

Kunigų seminarijos tikrieji šeiminkai pagal Bažnyčios teisę ir Apaštalo Sosto dekretus yra vyskupijų ordinarai. Todėl Lietuvos vyskupijų ordinarai priklauso teisė nevaržomai, laisvai skirti Tarpdiecizinės Kunigų Seminarijos Kaune vadovybę ir dėstytojus, priimti ir atleisti auklėtinius. Tuo tarpu be jokio įstatyminio pagrindo tas teises

pasisavino religinių kultūrų įgaliotinis. Kandidatų galutinį atrinkimą daro ne dvasinė vyresnybė, bet įgaliotinis ir kiti paraginai, kurie patikrina tiek norinčių įstoti į Seminariją, tiek besimokančių Seminarijoje jaunuolių tinkamumą ir juos pagal savo nuožiūrą „išsijoja“.

Toliau savo pareiškimė Lietuvos TSR ministrų tarybos pirmininkui vysk. Julijonas Steponavičius išdėstė dar daug kitų neleistino valdžios pareigūnų savivaliavimo bei kišimosi į religinio tikinčiųjų gyvenimo sferą faktų ir išvadose pabrėžė:

„Kaip Katalikų Bažnyčios vyskupas, aš privalau kelti tikinčiųjų pasauliečių ir kunigų religinį bei dvasinį gyvenimą, o ne jį stabdyti bei griauti... Turiu raginti visus tikinčiuosius be amžiaus skirtumo, kad dalyvautų pamaldose ir uoliai naudotųsi išganyto priemonėmis — maldomis ir sakramentais. Nežinau tarybinio įstatymo, draudžiančio vaikams eiti į bažnyčią ir dalyvauti liturginėse pamaldose... Pagaliau, tiek TSRS Konstitucija, tiek tarybinės vyriausybės pasirašyti įsipareigojimai pripažįsta sąžinės ir religinių kultūrų atlikinėjimo laisvę visiem piliečiam be amžiaus skirtumo...“

Atsisakius įvykdyti neteisėtus, antikonstitucinius ir antihumaniškus reikalavimus, vysk. Steponavičius 1961 sausio 24 buvo suimtas ir prievarta išvežtas už Vilniaus arkivyskupijos ribų, į Žagarę, Joniškio rajoną.

Taip Lietuvos Bažnyčiai buvo padaryta dar viena skaudi, neuzgydoma žaizda. Visos pastangos atitaisyti šią Lietuvos Bažnyčiai padarytą skriaudą iki šiol nedavė jokių vaisių. Vilniaus vyskupo Julijono Steponavičiaus niekuo nepagrįsta tremtis ir po devyniolikos metų tebesitęsia.

Vakarų pasiekė žinia apie Vilniaus vyskupo tremtinio Julijono Steponavičiaus vyskupystės 25-erių metų jubiliejus minėjimą, įvykusį rugsėjo 11 Aušros Vartų Dievo Motinos šventovėje Vilniuje. Apie vyskupą tremtinį Aušros Vartuose šia proga telkėsi apie 60 kunigų ir didžiulė minia tikinčiųjų pasauliečių. Drauge su Lietuva Vilniaus vyskupo tremtinio jubiliejų mini lietuvių išeivija. Ji mini ir ištisus jubiliejinius metus minės daugelio pasaulio kraštų spauda. Lietuvio vyskupo nepalaužiamas tikėjimas, jo meilė Dievui, Bažnyčiai ir Tėvynei, jo ištikimybė tiesai ir ganytojiškai misijai net iš niūrios tremties nenuslopinama pranašiška jėga spinduliuoja Lietuvai ir pasauliui.

TTG KATALIKŲ KOMITETAS

(atkelta iš 1 psl.)

tam kilniam tikslui nedavė leidimo, todėl lieka vienas kelias — kovoti su alkoholizmu per Bažnyčią.

Prašome Ordinarus, kunigus, inteligentus ir brolius Tėvynėje bei išeivijoje kovoti už tautos blaivybę. Neįkainojamą paslaugą mums gali padaryti broliai išeivijoje, nes jie turi daug masinės komunikacijos priemonių.

Siūlome 1980 m. Lietuvoje ir išeivijoje Blaivybės metais.

Artėjančių didžiųjų jubiliejų proga kreipkimės į tarybinę vyriausybę, kad sugrąžintų atimtas bažnyčias: Vilniaus Katedrą, šv. Kazimiero bažnyčią, Kauno Igulios bažnyčią ir Taikos Karalienės bažnyčią Klaipėdoje.

Reikalaujame leidimo grįžti į savo Katedras Vilniaus vyskupui Julijonui Steponavičiui ir Kaišiadorių vyskupui Vincentui Sladkevičiui, kurie be teismo jau 20 metų vargsta tremtyje.

Palaikykime kiekvieną gerą iniciatyvą, kuri bent truputėlį galėtų prisidėti prie mūsų krašto dvasinio atgimimo.

Stebėdami dabartinį religinį atgimimą Lietuvoje, su viltimi žvelgiame į ateitį.

„Dievas mūsų prieglauda ir stiprybė“ (Ps. 54).

TTG Katalikų Komiteto nariai — kunigai —

Jonas Kauneckas
Alfonas Svarinskas
Sigitas Tamkevičius
Vincas Vėlavaičius
Juozas Zdebskis

LIETUVIŲ KATALIKŲ SUSIVIENIJIMAS

Už prieinamus mokesčius pasiūlo moderniškus apdraudus planus.

Susiv. savo nariams moka dividendus ir teikia pirmenybes prašant — gavimui mortgicijų.

Norį įsirašyti kreipkitės į SUSIV. CENTRA, P.O. Box 32 (71-73 So. Washington St.), Wilkes Barre, Pa. 18703; o Didžiojo New Yorko rajono lietuviai kreipkitės į organizatorių Susiv. direktorių BRONIŲ BOBELį, 212 Elderts Lane, Woodhaven, N.Y. 11421, tel. MI 7-6637.

.RAYMOND KIVITA, lietuvių kilmės nekilnojamo turto prekybininkas, dirba su Century 21 Friendly Realty, 63 West Merrick Rd., Valley Stream, N.Y. 11580. Telef. 516 825-6511. Pasigrožėkit Long Island gamta. Visi modernūs patogumai. Aptarnaujama Valley Stream, Lyndbrook, Malverne, Franklin Square, Woodhaven, Richmond Hill, Queens.

VALDAS C. DUOBA, lietuvis advokatas. 357 Larkfield Road., East Northporth, N.Y. 11731. Tel. 516 368-3740. Namų telefonas vakarais tik išimtiniais atvejais 516 757-2671. New Yorko ofisas Lito patalpose: 86-01 114th St., Richmond Hill, N.Y. 11418. Tel. 212 441-2811.

ALICE'S FLORIST SHOP, lietuviškam rajone — lietuviška gėlių parduotuvė. Gėlės įvairiom progom. 846-5454-9527; vakare: 835-4149 107-04 Jamaica Ave., Richmond Hill, N.Y. Čia veikia Darbininko spaudos kioskas.

SHALINS FUNERAL HOME, Inc., 84-02 Jamaica Ave. (prie Forest P'way St.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laidotuves. Kopyčios parūpinamos visose miesto dalyse. Tel. 296-2244.

MATTHEW P. BALLAS FUNERAL HOME — Moderni kopyčia, Air-conditioned, A. J. Balton-Baltrūnas, Licensed Manager and Notary Public, 660 Grand St., Brooklyn, N.Y. 11211; ST 2-5043.

BUYUS FUNERAL HOME, Mario Teixeira, Jr. laidotuvių direktorius, Newark office: 426 Lafayette St. (Cor. Wilson Ave.), telef. 344-5172. Paruošiamos garbingos laidotuvės. Modernios kopyčios, oras šaldomas. Daug vietos automobiliams pastatyti.

GARSZVOS LAIDOTUVIŲ ĮSTAIGOS — ŠERMININĖS: Haven Hill Funeral Home, Inc., 104-38 Jamaica Ave., Richmond Hill, N.Y. 11418; ir Garszva Funeral Home, 231 Bedford Ave., Brooklyn, N.Y. 11211. Modernios, erdvioms ir vėsinamos kopyčios. Jau trečia Garszvos šeimos generacija yra New York State laidotuvių direktoriai ir balzamuotojai. Tel. 846-1970. Pageidaujant parūpinamos šermininės bet kurio miesto daly.

JUOZO ANDRIUŠIO Real Estate, namų pardavimas, visų rūšių apdraudimai, Income Tax pildymas. Įstaiga veikia naujoje vietoje — OHLERT-RUGGIERE, Inc., 89-11 Jamaica Ave., Woodhaven, N.Y. Telef. 847-2323 (namų telef. 847-4477). Įstaigoje kreipiantis paminėti, kad esate ar norite būti J. Andriušio klientais.

VYTAUTAS BELECKAS IR SŪNUS JONAS, sav. Winter Garden Tavern. 1883 Madison St., Ridgewood, N.Y. 11227. Telef. 821-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami polaidotuviiniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA — Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai, Dalia ir Albertas Radžiūnas, sav. — 43-04 Junction Blvd., Corona, Queens, N.Y. 11368. Telef. 779-5156.

SPARTA—Rašomos mašinėlės jv. kalbomis, radio, spalv. TV, kompiuteriai, jv. biznio mašinos—pigiausiai. Praneškite kuo interesuojates ir firmų autentiškus katalogus gausite iš SPARTA sav.: J. L. Giedraitis, 10 Barry Dr. E. Northport, N.Y. 11731. Tel. (516) 757-0055.

Rezidencinės ir Komerinės Nuosavybės
Apartmentai • Kondominiumai • Nuomavimas

FLORIDA REAL ESTATE **Angelė E. Karnienė**
REALTOR ••• BROKER ••• NOTARY
3701 Gulf Boulevard, Ft. Petersburg Beach, Fl. 33706
Telefonas (813) 360-2448. Vakare (813) 345-2738

NAUJAUSIUS 1980 METŲ JAV GAMYBOS AUTOMOBILIŲ galima įsigyti gamintojo kaina. Tai galimybė sutaupyti iki 750 dol. ir daugiau. De! informacijos skambinti: L. Juozapavičius, 424-2109, arba rašyti: 60-54 70th St., Maspeth, N.Y. 11378.

NEW JERSEY, NEW YORK — Lietuvos Atsiminimai, šeštad. 4-5 val. popiet WEVD 1330 AM kil, ir 7-8 val. vak. 97.9 FM. Dr. J.J. Stukas, Dir. Naujas adresas: 234 Sunlit Dr., Watchung, N.J. 07060. Telef. 201 753-5636.

NEW YORK — Laisvės Žiburys, sekm. 9-10 val. ryto WHBI 105.9 FM. R. Kezys, 217-25 54th Ave., Bayside, N.Y. 11364. Tel. 212 229-9134.

LIETUVIŠKO STILIAUS PAMINKLAI SUKURIAMI IR NEMOKAMAI PRISTATOMI VISAS KAPINES NEW YORK, NEW JERSEY IR CONNECTICUT VALSTIJOSE. ĮSTAIGA PRIE ŠV. JONO KAPINIŲ.

Fasolino MEMORIALS
66-86 80 ST., MIDDLE VILLAGE, QUEENS
Phones: 326-1282 326-3150
TAI MŪSU VIENINTELĖ VIETA — GAUSI PARODŲ SALE

KVEČAS
JONAS
1933 + 1976

VYTIS
KELIONIŲ IR TURIZMO AGENTŪRA

- LĒKTUVAI
- LAIVAI (CRUISES)
- TRAUKINIAI (AMTRAK)
- AUTOBUSAI
- NUOMOJAMOS MAŠINOS
- VIEŠBUČIAI
- IDOMIŲ VIETŲ LANKYMAS
- GRUPINĖS KELIONĖS | LIETUVA

MOKĖTI GALIMA VISOMIS KREDITO KORTELEMIS JOKIO EKSTRA MOKESČIO UŽ PATARNAVIMĄ PILNAI APDRAUSTA IR AKREDITUOTA AGENTŪRA

VYTIS INTERNATIONAL TRAVEL SERVICE
2129 KNAPP STREET
BROOKLYN, N.Y. 11229
TEL.: (212) 769-3300

DARBININKAS

The Lithuanian Weekly Published
by Franciscan Fathers341 Highland Blvd.
Brooklyn, N. Y., 11207Editorial Office (212) 827-1352
Business Office (212) 827-1351

Publication No. ISSN 0011-6637

Second class postage paid at Brooklyn, N.Y., Post Office
Subscription per year — \$13.00. Single Copy 25 centsEina nuo 1915 m., 1951 m. sujunge AMERIKA, LDS organą DARBININKA ir LIET. ŽINIAS • Pre-
numerata metams \$13.00 • Straipsnius ir korespondencijas redakcija laisvo laiko nuotūria •
Pavarde pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę • Už skelbimų turinį
ir kalbą redakcija neatsako.

Redaguoja REDAKCINĖ KOMISIJA

Premijuota pažanga

Lietuviškoji išeivijos gausu įvairių profesionalų. Turime įvairiausių specialistų ir tokiose srityse, kurių nepriklausomai Lietuvoje nebuvom nė girdėję. Mokslo ir technika daro pažangą, o lietuviai visur dalyvauja.

Lietuviai kunigai taip pat, ypač panaudodami išeivijos pradžia, stengėsi pasiekti aukštesnio mokslo ir įsigyti laipsnius teologijos, filosofijos, teisės, istorijos, archeologijos ar kitose srityse.

Vienoj srityje specialistų turime kiek mažiau. Tai Švento Rašto aukštąsias studijas baigusiu su atitinkamais laipsniais. Kai kiekvienų mokslo metų pabaigoje universitetai įvairiose srityse daktarato ir licencijato laipsnius teikia dešimtimis, o kai kuriomis progomis ir šimtais, tai Romoj Šv. Rašto studijas baigusiem per metus suteikiami vos kelis daktaratai ir keliolika licencijatai.

Nenuostabu tad, kad lietuviai teturime tik vieną Šv. Rašto daktarą ir keletą licencijatų. Iš turinčių Šv. Rašto licencijatą ypatingai pasireiškia vienas. Tai kun. Antanas Leonardas Rubšys.

Baigęs teologijos studijas Romos Gregorianumo universitete, kun. A. Rubšys tuoj pradėjo studijuoti Šv. Rašto Bibliocum institute. Jį sėkmingai baigęs licencijato laipsniu, atvyko Amerikon ir pradėjo dėstyti Šv. Rašto kursą San Diego kunigų seminarijoje. Per paskutiniuosius dvidešimt metų dėsto Šv. Rašto kursą Manhattan kolegijoje, Bronx, N.Y., o taip pat eilę metų ir New Yorko kunigų seminarijoje. Neapsiribodamas vien studentų tiesioginiu švietimu klasej, kun. A. Rubšys bendradarbiauja amerikiečių ir lietuvių žurnaluose, rašydamas Šv. Rašto temomis.

Kun. A. Rubšys nesvetimas ir Darbininko skaitytojam. Daugelis yra skaitę Darbininko at-

karpoje jo bibliinių kelionių įspūdžius: "Tik asilas iš kelionės arkliai negrįžta" ir dabar "Žmogus — keliaujanti kryžkelė".

Sekdamas naujausias Šv. Rašto specialistų knygas, archeologinius radinius bei įvairius mokslinius tyrinėjimus, kun. A. Rubšys nelieka tam aklas ir kurčias. Pažangos mintis jis moksliskai pasveria ir perteikia savo studentam bei skaitytojam. Tokių minčių sintezės išdava yra dvi jo knygos — "Rakto į Naująjį Testamentą" du tomai.

Kun. A. Rubšys kunigystės šventimus priėmė 1948. Kursui minint kunigystės 25 metų sukaktį, kilo mintis kaip nors apčiuopiamiau šią sukaktį atžymėti. Juk kursas gausis ir svarus — buvo įšventinti devyni kunigai. Ačiū Dievui, iki šiol visi dar gyvi ir Bažnyčios tarnyboje. Nuspręsta išleisti kurso draugo kun. A. Rubšio knygą — įvadą į Naująjį Testamentą. To įvadą išleista net du tomai "Krikščionis gyvenime" serijoje. I tomas pasirodė 1978, o II — 1979.

Knyga gėrisi ne tik kurso draugai ir kiti kun. A. Rubšio gebėjai. Ji buvo įvertinta ir komisijos (pirm. — prof. dr. kun. V. Cukuras, sekr. — N. Gailiūnė, nariai — ses. Augusta Sereikytė, S. Rudys, dr. J. Kriaučiūnas), kuri Ateitininkų Federacijos pavedimu svarstė 1978-79 m. religinę temą knygas ir premijuotina rado kun. A. Rubšio "Raktą". Mecenato kun. dr. J. Prunskio 1000 dol. premija bus įteikta spalio 19 Amerikos Lietuvių Katalikų Federacijos kongreso iškilmingame posėdyje Detroito lietuvių Kultūros Centro salėj.

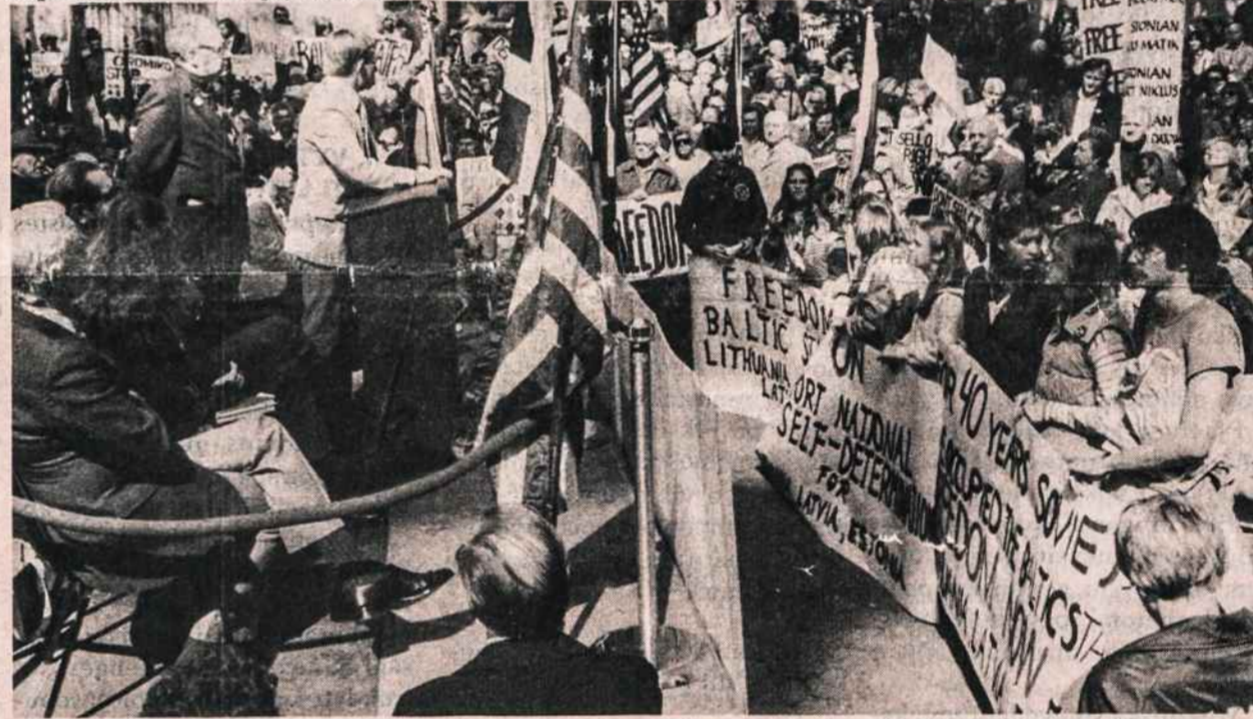
Džiugu, kad kun. A. Rubšio sveikai pažangios mintys Šv. Rašto aiškinimo srityje rado tinkamą dėmesį ir įvertinimą.

Mokytojų studijų savaitės programa buvo gana didelė. Kiekvieną rytą, 7:30 val., studijų savaitės kapelionas T. J. Vainys aukodavo pranciškonų koplyčioj mišias. Po to būdavo pusryčiai, o 9:30 val. jau prasidėdavo darbas. Kasdien būdavo dvi paskaitos iš ryto ir dvi vakarėj. Paskui 6 val. vakarienė ir 8 val. kokia nors vakarinė programa. Taigi čia buvo ne koks vasarėjimas, o gana įtemptas darbas, nes mokytojai ne tik klausėsi paskaitų, bet gyvai sekė, kas buvo kalbama, ir darė užrašus. Žinoma, buvo ir atvangos laikotarpis: apie trys valandos prie jūros arba prie maudymosi baseino ir vakarėnės.

Pirmą studijų savaitės dieną, sekmadienį, buvo daugiau laiko atsikvėpti, nes, be atidarymo ir bendrų pamaldų 12 val., buvo tik po vieną paskaitą, rytą ir vakarėj, ir vakare Pauliaus Ražeko vieno žmogaus teatras — pantomimos.

Lietuva okupacijose

Šitokia tema buvo antroji sekmadienio paskaita, kurią skaitė dr. Tomas Remeikis. Kadangi ši tema buvo įrašyta programoj net penkis dienas, pradedant sekmadieniu ir baigiant ketvirtadieniu, tai kai kurie mokytojai buvo suabejoję jų tikslingumu. Jų nymu, reikėjo daugiau praktiškų ir metodiškų dalykų. Kadangi panašiai įvyko ir Dainavoj (ten dr. Br. Kaslas irgi kiek ilgėliau kalbėjo apie panašius dalykus), tai buvo suprasta, kad studijų savaitės rengėjai gal bus atsižvelgę į Toronte įvykusios XII-osios studijų savaitės nutarimą, kad reikia aukštesniųjų klasių lituanistinių mokyklų mokinius supažindinti ir su įvykiais po

Momentas iš demonstracijų prie Jungtinių Tautų rugsėjo 27. Kalba Vladas Šakalys.
Nuotr. V. Maželis

nuo Lietuvos Klaipėdos kraštą.

Dr. Remeikis skyrė nemaža laiko Vilniaus klausimui. Buvo toks laikas, kad Lietuva būtų labai lengvai pati atsiėmusi Vilnių. Kai prasidėjo karas ir kai Lenkija per maždaug 10 dienų jau buvo palaužta, tame laikotarpy buvo svarstoma: eiti į Vilnių, ar neiti. Kadangi Lietuvos vyriausybė buvo užtikrinusi Lenkiją, kad jokios intervencijos nedarys, tai lenkai, tuo pasitikėdami, karo su vokiečiais metu atraukė iš Vilniaus krašto kariuomenę ir Vilniaus sritį paliko beveik be jokios apsaugos: visame Vilniaus krašte buvusi palikta tik viena atšarginė divizija ir viena kavalerijos brigada prie Latvijos-Lietuvos sienos. Prelegento nuomone, Lietuva tada lengvai galėjo Vilnių pati atgauti, ypač kad su lenkais tuo reikalu (nedaryti jokios intervencijos) nebuvo pasirašyta jokia sutartis. Pažadas nesikišti buvęs duotas tik žodžiu. Taigi tas žodis, prelegento nuomone, nebuvo neatšaukiamas. Jei Lietuva pati, savomis jėgomis, būtų Vilnių atsiėmusi, būtų susidariusi visai kita padėtis. Vilnius tada visai nebūtų figūravęs sovietų derybose dėl bazių Lietuvoje. Mat, tarp kitko, sovietai už įleidimą jų kariuomenės į Lietuvą pasiūlė atiduoti Vilnių. Jei Vilnius būtų buvęs Lietuvos jau atsiimtas, sovietam nebūtų buvę ko siūlyti.

Vokiečiai irgi kurstė Lietuvos vyriausybę žygiuoti į Vilnių. Vienu metu, dar prieš karui prasidedant, jie buvo užklause, ar Lietuvos vyriausybė nenorėjo padaryti kokios nors karinių pajėgų demonstracijos prie Lenkijos sienos, Bet generolas Raštikis atsakė, kad Lietuva turinti ten pakankamas pajėgas. Anglai gi buvę tam priešingi ir išpėję Lietuvą nedaryti jokios intervencijos. Girdi, jei Lietuva laikysis neutraliteto, tai po karo taikos derybose bus atsižvelgta į jos pageidavimus. Tačiau, pastebėjo dr. Remeikis, anglai varė kažkokią dvideidiską ar bent jau gerokai miglotą politiką, nes viename buvusiam slaptame dokumente jis radęs, jog anglai rašo, kad geriau būtų, jog Vilnius tektų lietuviams, nes, jei jis teks rusam, tai būsią sunkiau iš rusų jį atimti ir grąžinti lenkam.

(Bus daugiau)

ŽMOGUS — JUDANTI KRYŽKELĖ

KELIONĖS ĮSPŪDŽIAI

Antanas Rubšys,
Manhattan College

38

Šacho mečetė yra didelė, bet kukli. Iš vidaus atrodo lyg aptvaras su salėmis maldai. Aptvaro viduryje yra vandens bakas apsiplovimui prieš maldą. Keletas vyrų ir dabar plaukasi kojas, rankas ir veidus. Plaunasi lėtai, apgalvotai. Atlieka apeiginių veiksmų, — nori pereiti iš kasdienos dulkių — šlapius į tyrumą — Anapus. Vyrų tik sijonuoti ir su turbanais. Sijonai arba juodi, arba pilki. Matau tik vienai vieną moterį su trim vaikučiais. Ji dengiasi su čador—juodu gaubtuvu.

Jaučiu, kad mečetės užvaizdas mullah nėra manimi patenkintas. Į mano sveikinimą neatsako. Matyt, jo manymu, esu įsibrovėlis. O gal tik popietės nuotaika?

Į musulmonų seminariją

Masjid-i-Sah-Šacho mečetėje nesinori ilgai buvoti. O mečetėje Teherane noriu iš arčiau pažinti. Žiūriu į žemėlapi, ieškodamas kitos mečetės. Surasti nesunku, nes jų daug. Nusiziūriu

į Masjid-i-Sepahsalar-Sepahsalar mečetę. Ji yra pakeliui į viešbutį. Be to, ten yra mullah teologinė mokykla.

Ir Sepahsalar mečetė yra kadrų dinastijos laikų. Ją pastatė šachas Nasser ed-Din. Įeinama iš rytų pusės. Dėmesį patraukia tarpdurys su dviem minaretais. Tiesa, slenksčio čia nėra, ir galima eiti vidun su batais. Mat, mečetė yra ir musulmonų dvasiškųjų-mullah seminarija. Čia ne tik meldžiamasi, bet ir gyvenama ir mokomasi. Tarpdurys išklotas emalio plytelėmis. O jos išgražintos linksnomis, šviesiomis spalvomis ir simetriiniu raštavimu. Gulistan rūmuose stiklas — veidrodžiai, o Sepahsalar mečetėje spalvos ir raštavimas atspindi persų meniškų polėkius ir igūdžius.

Mečetės kiemą iš visų keturių pusių supa dviauksčiai pastatai. Kiemo viduryje yra vandens baseinas su augalotų medžių pavėsiu. Nuo tarpdurio per baseiną žvalgydamasis, ma-

tau tiesiai anapus baseino atvirą maldos salę.

Maldos salė turi kupolą — dangaus skliautą miniatiūroje. Iš lauko kupola žėri šviesiomis emalio plokštelių spalvomis. Maldos salę nuo kiemo skiria slenkstis. Išlipu iš batų ir žengiu vidun. Asla išklota kilimais. Sienos išpuoštos mozaika. Įmantriai arabeskomis išdabinta maldos niša, mikhrab, rodo kryptį į Meccą.

Sėduosi ant kilimų. Tylu. Tik triukšmas iš gatvės anapus aptvaro kartkartėmis primena, kad esu didmiestyje. Sijonutas vyras, parpuolęs ant abiejų kelių, kakta liečia aslą. Nejudu. Būrelis jaunų vaikinių sėdi palei mikhrab ir kartu skaito Koraną; toliau kitas būrelis su atida seka žilabarzdžio mullah kalbą. Nežinia iš kur prabėga keli vaikai. Jie žaidžia slapstynes. Apeiginio pamaldumo nematau. Islame nutylama prieš Allah.

Mečetė yra šventinamis, kuriame musulmonai buvoja su Allah. Stebėtojai buvojimas tyloje atrodė mįslingas ir asmeniškias. Iš minareto girdisi muezzin-maldos šauklio balsas. Jau turi būti vėli popietė. Maldai į mečetę niekas neatskuba.

Gaublys su emeraldų jūromis

Saulė dar kaitri, bet jau tolsta vakarop. Imu taką į Bank Markazi — Centrinį Irano banką su Sosto turtai.

Persijos Sosto turtai yra lai-

komi banko požeminiame rūsyje. Iš karto gaunu įspūdį, kad einu pamatyti didelių turtų. Krepšį su foto aparatūra turiu palikti požemio sargams virš požemio. Nusileidęs požemin, pereinu per duris su rentgeno spinduliais ir elektroniniais prietaisais. Daug stipriai ginkluotų sargų. Į Sosto turtų salę įleidžia tik dešimt asmenų.

Neseniai buvau matęs Anglijos karalių sosto turtus Londono Tower požemyje. Man atrodė, kad matau turtingiausias brangenybių rinkinį. Tačiau Persijos Sosto turtai yra kelis kart įmantresni ir gausesni.

Nustembu, kad randu dar vieną Povo sostą. Persijos Sosto turtų saleje stovis sostas yra 2.17 metrų aukščio kėdė, išdabinta su 27,000 brangakmeniu. Skaitau įrašą: šachas Reza Khan buvo vainikuotas Persijos karaliumi ant šio sosto 1926 metais.

Lankytojus labiausiai stebina nešifuotas 182 karatų deimantas, vardu Daria-i-Nur — Šviesų jūrą, Pahlevi karūna su 3,380 deimantų bei 368 perlais, smaragdais, safirais, ir gaublys iš 52,000 brankakmenių su emeraldų vandenynais. Galva ima sukisti!

Įdomu, bet neįjauku. Skubu iš Sosto turtų požemio į viršų — į gatvę. Manęs laukia tikrasis Teheranas su vėsiu vakaru ir auksiniu saulėlydžiu.

Ką valgo persai?

Čai khaneh yra arbatos namai — arbatinė, kurioje galima atsigerti ir pavalgyti. Elizabeth II viešbučio restoranas yra perdėm europietiškas. Noriu pasinaudoti proga pradėti savo viešnagę Irane su persiška vakariene. Arbatinę rasti labai lengva, — nosis yra geriausias gidas. Patiekalai — patiekalų pavzdžiai yra ant stalo prie arbatinės durų.

Einu į pirmąją. Arbatinė nedidukė. Tik keletas stalų su daug kreslų. Paprastutė, bet švari. Šeimininkas atskuba su "Salaam aleikūm!" (Ramybė jums!). Nustembu, kad persas mane prašnekina arabiškai. "Salaam!" atsakau.

Persai, tapdami musulmonais, perėmė daug visuomeninės ir religinės išraiškos bei žodyno iš islamo pirmūnų — arabų. "Ah-val-i-šoma?" (Kaip sekasi?) jau persiškai klausia. Atsakau su arabišku "Mabsūt! elHamdu lillah!" (Gerai! Ačiū Dievui!). Šeimininkas lengvai supranta, kad aš nesu nei persas, nei arabas. Tačiau bandymas kalbėti jam pažįstama kalba daro jį nuoširdžiai paslaugu.

Šeimininkas padeda ant stalo šaldyto vandens butelį ir tempia prie išdėstytų valgių. Giriuosi, kad šiandien yra mano pirmoji diena Teherane ir noriu pasiūlyti persišką valgių. Šeimininkas garsiai surėkia iš virtuvės bežiūrinčiam paaugliui.

(Bus daugiau)

VIENOS KELIONĖS PRISIMINIMAI

AURELIJA BALAŠAITIENĖ

21

Michelangelo "Šventoji šeima" didžiuliam medalijone ir Rafaelio slegiančiomis raudonomis spalvomis tapytas popiežiaus Leono X portretas, taip ryškiai savo nuotaika pabrėžiantis tuometinių popiežių galybę, o Titiano raudonplaukės gražuolės stačia svaigina žiūrovą. Ufizi galerija nesiriboja vien antikiniomis skulptūromis ir italų genijais. Čia randam ir prancūzus (Claude Lorrain, Jean Baptiste Chardin, Eugene Delacroix, Francois Boucher...), ir vokiečius (Hans von Kulmbach, Albrecht Durer, Albrecht Altdorfer...), olandus (Rembrandt, Jakob van Ruysdael...) ir kitus.

Ir vėl einu tarp centurų, liūtų ir Mediči didingų portretų į triukšmingą Florencijos gatvę. Palociaus prieky senovinė arkadoj stovi eilė kioskų su suvenyrais. Nusiperku dailiai pagamintas lėkštes su Florencijos vaizdais, bet sunku staiga persiorientuoti į atominio amžiaus vasaros vidudienį. Einu susimąšius link autobuso, kuris mus gražino į viešbutį. O po priešpiečių iškeliavom autobusu į garsiąją Pisą.

Važiavom apie valandą vingiuotu greitkelio. Abipus kelio žaliavo vešlūs vynuogynai, o protarpiais matėsi modernios pramonės imonės su sunkvežimiais, tarnautojų automobiliais, užkandinėmis. Pasiekėm sraunią Arno upę ir priartėjom prie garsiojo Pisos miesto, kuris visame pasaulyje yra žinomas savo pasvirusiu bokštu. Tai didelių mūrinių pastatų miestas, visas pasidengęs raudonais stogais, pasidabinęs impozantiškais bokštais, moderniais sporto paviljonais ir garsiosios mokslo institucijomis.

Autobusas sustojo šalutinėje gatvėje, vedančioj tiesiai į katedros aikštę ir jau iš tolo matomą pakrypusį bokštą. Visa aikštė padengta dailiai nukirpta žole. Palinkusio bokšto pavėsy nuo karštos saulės pasislėpęs būrys jaunimo su "džynsais" gurkšnojama Coca-Cola, o ledų pardavėjai dalina savo šaltas prekes sukaitusiems turistams, kurių čia apstu. Kalbama visomis pasaulio kalbomis.

Mūsų ekskursijos vadovas padalinu mūsų autobuso grupę pagal kalbas: anglų, vokiečių ir ispanų. Angliškai kalbančiai grupei, kurioj buvom ir mudu, jis pristatė simpatinę, aukštą vidutinio amžiaus vyrą, kalbantį puikiai anglų kalba su Oxfordo akcentu. Vėliau patyrėm, kad jis yra anglų kalbos profesorius Pisos universitete, baigęs mokslus Anglijoje, bet esąs "grynas Pisos sūnus" (tai jis pabrė-

žė su pasididžiavimu). Ponas Borsali, mūsų naujasis vadovas, taip pat yra autorius labai turiningos knygos apie Pisą anglų kalba. Tą knygą skubiai įsigijau ir pasirūpinau gauti jo autografą. Jis tai padarė su malonumu ir tikru anglišku mandagumu.

Pasididžiudamas jis mus supažindino su Pisos istorija, siekiančia 180 metus prieš Kristų, kada Pisa buvusi jau pagarsėjęs uostas ir prekybos centras Romos imperatoriaus Augusto laikais. Barbarai, gotai ir bizantiečiai per šimtmečius Pisos miestą nualino. Tik 10 šimtmečio pradžioj Piza pradėjo savo ekonominio ir kultūrinio gyvenimo žydėjimą... Šiandieną Piza yra vidutinio dydžio miestas su maždaug 100 tūkstančių gyventojų, kurių penktą dalį sudaro universiteto studentai. Ją nusiautė barbarai, graikai ir finikiečiai nepaliko daug pėdsakų, bet Romos imperija ją papuošė nuostabaus grožio pastatais, viešomis maudyklėmis, palikdama milžiniškus griuvėsius, kurių liekanų dar užtinkama ir dabar, o jų didelė dalis buvusi panaudota katedros ir krikščionys statybai.

Prieš vesdamas mūsų grupę katedros link, mūsų gidas-profesorius visus valandėlei sustabdė. "Aš noriu jums, mieli turistai, keliasis trumpais žodžiais atitaisyti skriaudą, daromą mano gimtajam miestui dviem būdais. Piza tėra žinoma savo pakrypusiu bokštu, bet pamirštama katedra ir ypatingai nuostabi krikščionys, kurią pamatę suprasi, kad kito tokio pastato nėra visame pasaulyje", kalbėjo jis su entuziazmu. Antra nedovanotina klaida yra ta, kad garsųjį Galileo Galilei savinasi Florencija, o jis yra tikras pisietis ir, kaip vėliau pamatysit, šitoj katedroj, stebėdamas siūbuojančią lempą, gavo idėją savo švytuoklės dėsniumi." Iš jo žodžių tryško ne vien žinojimas, bet ir nepaprastas pasididžiavimas savo gimtuoj miestu.

Plačiu grįstu taku žygiavom katedros link, nors dauguma galvų krypo į bokšto pusę, vos keliolika žingsnių nuo katedros. "Bokštą aplankysim vėliau, ir aš jums nurodysiu geriausias pozicijas kamerom", pastebėjęs turistų smalsumą, nusijuokė mūsų gidas.

Milžiniška sniego baltumo katedra, su kupolu ir dviaukščių stogu, stovėjo tarp dviejų nemažiau įdomių pastatų—palinkusio bokšto vienoj pusėj, apvalios krikščionys kitoj pusėj, o šalimais istoriškas Camposanto

kapinės iš 13 šimtmečio, sukonstruotos kaip milžiniškas ramybės pastatas, kuriame dar ir šiandieną laidojami žymūs Pisos gyventojai. Deja, dėl atnaujinimo darbų mum teko Camposanto matyti tik iš lauko pusės. Tai milžiniškas mauzoliejus su koplyčiomis, senovės skulptorių pagamintais sarkofagais, mozaika ir freskomis.

Katedros fasadas yra impozantiškas savo daugiaaukšte orientališka ornamentika. Nuostabaus grožio bronzinių durų centrinėj dalyje yra Kristaus Gimimo scena su savo keturiolikto šimtmečio gotiško stiliaus bokštais, kurie yra kelių šimtmečių stilijų konglomeratas. Durų paveiksluose ryškūs bizantiškas stilius, o katedros pagrindinė architektūra yra romaninė, tuo tarpu kai kuriose skulptūrose ryškūs itališkas viduramžių stilius.

Katedros pagrindinė statyba buvo pradėta jau 1063 metais, bet kai kurių individualių menininkų kūriniai buvo pridėti septyniolikto šimtmečio pabaigoj.

Katedros vidus yra kolonų miškas. Jos viršūje baigiasi orientališko stiliaus arkomis. Kairėj pusėj stovinti sakykla patraukia kiekvieno lankytojo akį. Tai į šešias marmurines kolonas atsiremęs meno kūrinys, kurio apskritas marmurinis piedestalas centre laiko Dievo Motinos skulptūrą, pagamintą Giovanni Pisano, apsuptą alegorinėmis skulptūromis, išreiškiančiomis krikščioniškas dorybes. Sakyklos viršūnėje aptvarą sudaro devyni baruliejai, kuriuose atvaizduojamos Naujojo Testamento dalys: Akių negalima atitraukti nuo tos pasakiškos sakyklos, kurios viršūje sparnus išskleidęs baltandis tampa šventųjų knygų atrama.

Mūsų gidas atkreipė visų dėmesį į vidury katedros kabančią bronzinę lempą, kuri yra žinoma kaip Galilejaus lempa. "Šitai lempai siūbuojant, kai zakristijonas gesino žvakę, Galileijui kilo mintis ištyti švytuoklės dėsnius", paaiškino jis.

Apžiūrinėjom Dievo Motinos ir šv. Agnietės nuostabaus grožio renesanso dailininkų tapytus paveikslus iš 15 šimtmečio, gėrėjomės taip dažnai matyta mozaika, o vis dėlto tokia skirtinga ir imponuojančia savo detalių grožiu ir bendro vaizdo turtingumu.

Pagaliau atsidūrėm ir vėl lauke, pakeliui į krikščionys.

Senovės Bažnyčia reikalavusi, kad nekrikštyti kūdikiai nebūtų nešami į bažnyčias. Todėl visoj Italijoj gausu specialių krikščionys, kuriom skirta ne mažiau dėmesio, kaip ir pagrindiniam maldos namam. Šitoji krikščionys iš tikro nepaprasta, jau vien savo dydžiu, apvalia forma ir įmantriu stilium, primenančiu pačią katedrą. Visi nustebę patyrėm, kad toji krikščionys yra ketu pėdų aukštesnė už pasvirusį garsųjį bokštą, nors optinė iliuzijos dėka taip neatrodo. Bokštas, stovintis priešingoj katedros pusėj, yra siauras ir aukštas. Tuo tarpu krikščionys yra apvali ir labai didelio diametro.

(Bus daugiau)

Vytas Maciūnas (viduryje) išdėsto pasiūlytus JAV Lietuvių Jaunimo Sąjungos statuto pakeitimus. Kairėje — sekretoriauja Gintarė Gečytė, dešinėje pirmininkas Virgus Volertas. Nuotr. Aušros Bagdonavičiūtės

VYTAUTO DIDŽIOJO KOVOS DĖL TĖVIŠKĖS IR PASTANGOS TAPTI LIETUVOS KARALIU MI

550 metų nuo Vytauto D. mirties

VIKTORAS GIDŽIŪNAS, OFM

5

Kai 1392 gegužės pradžioje pas Vokiečių ordino magistrą atvyko Vengrijos karaliaus Zigmanto pasiuntiniai, norėdami nupirkti seniausią Lenkijai priklausiusią Dobrynę ir Kujaviją, tai, ordinui esant užimtam derybomis, Vytautas liepos mėnesį suvedino Rittersverderio pilį, sustiprino Gardino pilį ir greitai sunaikino Naujojo Gardino ir Metėnų pilis.

Jogaila, patyręs apie Vytauto žygius, 1392 rugpiučio 5 atvyko Astravon prie Lydos, kur įvyko Jogailos ir Vytauto susitaikymas ir buvo padaryta sutartis. Astravos sutartimi Jogaila Vytautui pavedė valdyti visą Didžiąją Lietuvos kunigaikštiją su rusiškais žemėmis. Sutartis buvo patvirtinta abiejų pusių atskirais dokumentais. Vytautas su savo žmona Jogailai ir Lenkijos karūnai pažadėjo savo išsikimybę. Iš tikro Vytautas šia sutartimi gavo tik Trakų kunigaikštiją, o Vilnių ir kitus kraštus jis gavo valdyti kaip Jogailos vietininkas, bet, būdamas Vilniaus valdovu, greitai jis tapo visos Lietuvos valdovu taip, kad netrukus pats Jogaila nieko negalėjo veikti be Vytauto Lietuvoje. Tiesa, Vytautas daug kartų, siekdamas laimėjimų Rytuose ar Vakaruose arba priverstas pralaimėjimų, atnaujindavo uniją su Lenkija, bet, kai pribrendo laikas, savo karūnacija Lietuvos karalium panorą sutraukti visus unijos ryšius.

II. VYTAUTO PASTANGOS TAPTI LIETUVOS KARALIU

Vytautas visą savo gyvenimą siekė absoliutinės valdžios Lietuvoje jai priklausančiose žemėse. Jis nenorėjo būti varžomas unijos ryšiais, ypač kai Vakaruose surišusio Vokiečių ordino galybė, o Rytuose pasiekė Juodosios jūros krantus Imperatoriaus Zigmanto pasiūlyta karūnacija Vytautas troško apvainikuoti savo laimėjimus ir galimai atpalaiduoti Lietuvą nuo unijos ryšių su Lenkija. Tai gerai suprato lenkai politikai ir visais galimais būdais stengėsi sutrukdinti karūnaciją, kol pasenusį Vytautą pakirto mirtis, neįvykdžius jam savo troškimo.

1. Pirmieji siūlymai Vytautui karūnuotis karalium

Karūnuotas karalium ir jo karalystė krikščioniškųjų tautų šeimoje, kurios sudarė imperiją, įgydavo daugiau teisių ir užimdavo aukštesnę vietą. Dėl to nenustabu, jei Vytautas stengėsi tapti karalium. Krikščioniškojo pasaulio akyse karaliaus pareigos pasaulinėje valdžioje buvo aukščiausios ir garbingiausios. Dėl to karaliais būdavo renkami labai nusipelnę ir išmintingi asmenys. Po atliktų didelių darbų Vytautas buvo vertas tokio poaukščio ir garbės. Jo karūnacijos klausimas dar prieš Lucko suvažiavimą (1429) tai viena, tai kita proga buvo iškeltas.

Antai 1398 Salyne Lietuvos bajorai jį vadino Lietuvos ir Rusijos žemių karalium. Tais pačiais metais net Jogaila buvo tuo reikalu padaręs žygių Romos kurijoje. Nežiūrint šių bandymų, karūnacijos klausimas nebuvo baigtas, nes tam dar nebuvo atėjęs laikas. Pats Vytautas turėjo dar daug neįvykdytų planų ir ne tik nesirūpino karūnuotis, bet dargi atsiskė priimti karūną. Net ir vėliau, kai 1410, prieš pat Žalgirio mūšį, Kazmoske Zigmantas jį jam pasiūlė, jis atsiskė priimti. Aišku, Vytautui ir tuo metu nebuvo svetima mintis tapti Lietuvos karalium, bet jis pirma rūpinosi nugalėti Lietuvos priešus ir sustiprinti savo valdžią. Jis tik tada svajoto užsidėti karaliaus vainiką, kai ne tik nugalėtieji kryžiuočiai ir ru-

sai, bet ir išdidieji lenkai turės nusilenkti jo valiai. Lucko suvažiavimo metu Vytautas visa tai jau buvo pasiekęs. Dėl to nenustabu, kad po imperatoriaus pasiūlymo ir Jogailos sutikimo iki mirties dėjo pastangas, kad tik užsidėtų karaliaus vainiką.

2. Zigmanto pasiūlymas, Jogailos pritarimas ir Vytauto sutikimas

Lucko susirinkimas buvo pop. Martyno V suplanuotas ir Vytauto 1429 suauktas aktualiam tuomet heretikų husitų klausimui spręsti. Husitai skelbė savo klaidas ir kelė nerimą visoje Vakarų Europoje. Jų nepajėgė nuraminti ne tik popiežius, bet ir imeratorius. Popiežius norėjo, kad, Jogailai ir Vytautui vadovaujant ir kitiems valdovams padedant, jie būtų pagaliau nugalėti ir nutildyti. Į susirinkimą atvyko popiežiaus legatas ir daug svečių iš Rytų ir Vakarų Europos. Atvyko su žmona ir pats imperatorius Zigmantas. Juos visus Vytautas gražiai priėmė ir pavaišino savo dvaruose ir Lucko pilyje.

Susirinkimas, deja, savo tikslo nepasiekęs, išsiskirstė, nes imperatorius nepritarė popiežiaus planams ir Vytautą supykino su Jogaila. Jis, prieš išvykdamas, pasiūlė Jogailai karaliaus vainikuoti suvažiavimo šeiminingą Vytautą, kuris tiek daug nusipelnė šį susirinkimą suauktamas, Lietuvą valdydamas, jone krikščionys įveddamas, Vakarų Europą nuo totorių apgindamas ir Rytų Bažnyčios susijungimo mintį iškeldamas. Jogaila, patyręs, kad Vytautas apie šį jo sumanymą nieko nežinąs, patarė su juo tuo klausimu pasikalbėti. Tada imperatorius, nors jau buvo vėlu, nuvyko pas Vytautą ir jam išdėstė savo sumanymą. Vytautas jam tepasakęs, kad šis reikalas yra labai svarbus ir tokiuose atvejuose jis visados pasitariaus su Jogaila. Zigmantas pažadėjo pats pakalbėti, o Vytautas jam atsakė: "Jūsų valia".

Rytą eidamas pas Jogailą, Vytautas sutiko Zigmantą su žmona. Jie jam pasakė buvę pas Jogailą ir jis priitarįs jo sumanymui. Kai visi jėjo į Jogailos miegamąjį, tai rado jį dar lovoje. Čia Zigmantas jam pasakė, kad Vytautas pritariąs karūnacijai. Tada Vytautas pasakė, kad nereikia skubėti, bet abiem reikia pasitarti su savo didikais. Sušaukus atskirus pasitarimus, Lietuvos didikai šiam sumanymui pritarė, bet pasipriešino Zbignievo Olesnickio, Krokuvos vyskupo, vadovaujami lenkai. Nepritario priežastis jie išdėstė pasikvietę ir Vytautą su jo bajorais. Ten buvo pasakyta, kad Vytautas, tapdamas karalium, sugriaut uniją ir sutept savo garbę, kurią buvo įsigijęs. Tada lietuviai pakėlė didelį triukšmą, bet Vytautas šypsodamasis ginčus nutraukė. (Jo šypsojimas reiškė tvirtą pasiryžimą karūnuotis.) Paskui nuėjęs padėkoti Jogailai, kad jis, nežiūrint lenkų pasipriešinimo, savo pritarimo karūnuotis neatšaukė. Tada lenkai, galbūt bijodami valdovų spaudimo, paliko Lucką, išsiveždami ir karalių Jogailą. Čia prasidėjo nesutarimai, kurie vėliau vis atstrėjo.

Šie dalykai sukretė lietuvių ir lenkų santykius. Abi pusės rengėsi karui. Vytauto pusę palaikė Vokiečių ordinas, nes jis jį rėmė prieš lenkus, nors jo nuosirūpumu nepasitikėjo. Todėl kai pas Jogailą į Lenčią atvyko ordino pasiuntiniai, tai ten Vytautas pasiuntė savo delegatus: Vilniaus vaivadą Gedgaudą ir maršalą Rumbaudą. Jie, atvykę į pasitarimą 1429 birželio 18, iteikė Jogailai laišką. Delegatai patys išdėstė Vytauto norus ir reikalavo galutinio atsakymo: "Ar karalium sutinka, ar ne, kad Vytautas karūnuotųsi?" Jogaila, pasitaręs su savo patarėjais, atsakė, kad čia esą per maža lenkų didikų, dėl to jis negalys duoti galutinio atsakymo. Tada Vytauto delegatai griežtai pareiškė: "Ar Jogailai patiks, ar nepatiks, Vytautas karūną priims ir karūnuosis". Tai pasakė, delegatai paliko salę ir išvyko iš Lenčios. Jogaila likusiems saviškiams pasakė kalbą, pareiškdamas Vytautui brolišką meilę ir pabrėždamas, kad jis jį ir lietuvius laiką visiškai laisvais. Iš to matome, kad jis taip labai nebuvo priešingas karūnacijai ir tam, kad Lietuva taptų paveldima valstybe, pakelta karalyste.

(Bus daugiau)

PAŠAUKIMINĖ KNYGA APIE PETRIUKĄ PERKUMĄ

ALEKSANDRAVAISIŪNIENĖ

Šiandieną viso pasaulio dėmesys yra nukreiptas į jaunimą ir jo savitą galvoseną. Tėvai turi daug rūpesčio dėl tinkamo vaikų išsilavinimo. Pasaulio spauda tiek prirašo neigiamybių apie šių dienų jaunimą, kad, jei pats asmeniškai su juo nesusiduri ir nepastebi jo neigiamos laikysenos, tai nenori tikėti, kad tokie jaunuoliai ar jaunuolės egzistuoja.

Valstybinėse mokyklose pas mus nėra religinių pamokų. Toks religinio auklėjimo stokojimas labai atsiliepija į jaunimą. Nėra pasaulyje tokios religijos, kuri mokytų ką nors blogo ir klaidintų jų gyvenimo nusistatymą.

Mūsų spaudoj retai užtikinama straipsnių, skatinančių jaunuolius rinktis dvasinį pašaukimą.

Mum mėnesiais tenka skaityti mūsų organizacijų ir pavienių asmenų ginčų straipsnius, kurie neatneša mum jokios naudos, tik sukelia pasipiktinimą.

Pasaulio lietuvių politikai kalba apie lietuviškos išsilavinimo, tačiau lietuvių jaunimas nėra raginamas rinktis dvasinius pašaukimus. O juk gerai žinoma, kad tik ten išsilauko lietuviškas, kur egzistuoja lietuviškos parapijos. Mažesne lietuvių kolonijose nėra įmanomas lietuviškas išsilavinimas be lietuvių kunigo, nes visa bendruomenės veikla sukasi apie jį.

Su įdomumu teko perskaityti knygą apie saleziečių auklėtinį Petrą Perkumą, kuris, sulaukęs vos 20 metų amžiaus, mirė širdies liga.

Petriukas gimė Kadagynų kaime, Darbėnų valsčiuje, Kretingos apskrityje, mažajame ūkininko šeimoje. Iš viso buvo 9 vaikai, Petriukas pats mažiausias. Tėvelis liko šlubas, mamutės sveikata nusilpo, todėl Petriukui jau nuo mažų dienų teko pajausiti sunkų gyvenimo kelią.

Petriuko brolis Antanas Perkumas išvyko į Italiją ir tapo kunigu. Tais pačiais keliais ėjo ir Petriukas. Kunigui Antanui išvykus į Kiniją, Petriukas liko Italijoje, saleziečių mokykloje.

Visų auklėtinų tarpe Petriukas tuoj pat įsigijo išskirtinę simpatiją. Nors dar buvo mažas, tačiau jau tada dorovės ir kilnumo jausmas buvo užvaldęs jo sielą. Susirgus mokyto draugam, Petriukas juos slaugė ir guodė. Darant alpinistines ekskursijas, jis panešėdavo mažesniųjų ir silpnesniųjų draugų kuprines.

Saliezėčių auklėtojai labai greitai pastebėjo Petriuko kilnią, draugišką laikyseną, kaip mokytojų, taip ir mokinių tarpe. Buvo linksmas ir patenkintas. Bet pradėjo slūbuoti jo sveikata. Keletą kartų Petriuką jau buvo išstikę širdies priepuoliai.

1937 sausio 12 Petriukas am-

žinai atsisveikino su savo mokslo draugais, auklėtiniais ir šiuo pasauliu.

Saliezėčių kongregaciją apgaubė didelis liūdesys, nes Petriukas savo kilniais darbais ir jautria siela per tokį trumpą gyvenimo laiką buvo užkariavęs visų širdis.

Šiandieną saleziečių įstaigose galima užtikti Petriuko paveikslą.

Brazilijoje, Laurinhas miestelyje šiuo metu dar gyvas yra kunigas Garsia, kuris anuo metu buvo Petriuko mokytojas. Jis su dideliu liūdesiu prisimena jauno Petriuko mirtį.

Tame pačiame Laurinhas miestelyje, netoli Sao Paulo miesto, yra saleziečių šventovė, kurios vitražą puošia gražus Petriuko paveikslas.

Dalis Petriuko laiškų buvo persiųsta jo tėveliam. Kiti daiktai, kaip drabužiai, rašiniai, yra laikomi saleziečių.

Apie Petriuką Perkumą ir jo trumpą, bet kilnų gyvenimą buvo išleisti keliomis svetimomis kalbomis atskiri leidiniai. Labai gaila būtų, kad Petriuko gyvenimas "garsus būtų svetur, bet nežinomas saviem".

Knyga "Petras Perkumas" kviečia visą mūsų jaunimą, turintį religinį pašaukimą, tęsti jo neužbaigtą kelią, nutrukusį pačioj jo jaunystėj.

Tam tikslui yra įsteigtas "Pašaukimų Fondas". Fondo aukotojų tarpe galima pastebėti daug dosnių lietuvių bei užsieniečių. Vysk. Edward E. Swanstrom ne kartą jau yra susėpęs lietuviškas mokyklas Italijoje. Šiai pašaukiminei knygai apie Petrą Perkumą išleisti yra paaukojęs 5,000 dolerių.

Knygos turinį sudaro: kunigo Antano Perkumo pasakojimai ir atsiminimai apie savo jaunesnį broliuką, Petriuko laiški tėveliam, kunigų, vyskupų bei saleziečių auklėtojų prisiminimai apie jį.

Šią įdomią knygą, liečiančią lietuvių jaunuolio trumpą, bet dorybių pilną gyvenimą, verta yra perskaityti mūsų jaunimui, iš kurio kilnaus draugiško gyvenimo, galima daug ko pasimokyti.

Šią įdomią knygą, liečiančią lietuvių jaunuolio trumpą, bet dorybių pilną gyvenimą, verta yra perskaityti mūsų jaunimui, iš kurio kilnaus draugiško gyvenimo, galima daug ko pasimokyti.

Knyga "Petras Perkumas" galima įsigyti pas kunigą P. Urbaitį, Lietuvos Misija, Caixa Postal 4421, 01000, Sao Paulo S.P. Brasil. Kaina 8 doleriai.

**Kol neša į tolį jaunystė,
Kol aušros krūtine gaivina,
Skubėki kaip žiedas pražysti,
Ieškoki, kas dieną dabina...**
Petras Vaičiūnas

KNYGA APIE BOLŠEVIKŲ NUŽUDYTUS ŠAULIUS

Lietuvos Šaulių Sąjunga Trentyje nutarė išleisti knygą, kur būtų aprašyti bolševikų nukankinti lietuviai šauliai. Reikalinga visuomenės, giminių ir pažįstamų talka. Visi prašomi surašyti, ką žino apie nukankintus ar nužudytus šaulius. Prašomi, jei turi, pridėti nuotraukas. Visą siųsti kun. J. Prunskui, kuris imasi tą knygą paruošti. Jo adresas: 2606 West 63rd St., Chicago, Ill. 60629.

Šaulių organizacija, įsteigta tėvynėje, turėjo tikslą auklėti eilinius piliečius karine dvasia, kaip pagalbinę kariuomenę. Šaulių padaliniai buvo ne tik miestuose, bet ir miesteliuose, bažnytkaimiuose ir kai kur net didesniuose kaimuose. Į šaulius jungėsi miestų ir kaimų jaunimas. Lietuvą okupavę bolševikai atsivežė sąrašus šaulių vadovų, kurie pirmieji buvo sunaikinti. Vėliau savi komunistai sudarinėjo ir eilinių šaulių sąrašus, vykdė jų persekiojimą ir labai

daug jų, kaip komunizmui nepatinkimų ir neperauklėjamų, sunaikino.

Moskvos genocido buvo paliesti visi Lietuvos gyventojų sluoksniai. Šauliai, kaip didžiausia nariams organizacija, genocido buvo paliesta gana stipriai ir sudėjo ant Lietuvos laisvės aukuro pirmajam dydžio aukas. Lietuvos Šaulių Sąjunga Trentyje ir sumanė surinkti žinias apie nužudytus, nukankintus ir Sibire lėta mirtim likviduotus šaulius ir, paruošus knygą, palikti ją ateinančiom kartom. Atrodo, kad rasis vietos knygoj ir apie kitus nukankintus lietuvius, nors jie ir nebuvo nužudyti kaip šauliai. LŠST spaudos informacijos tarnyba kreipiasi į šaulių padalinius, iš visus geros valios lietuvius, ypač į nužudytų šaulių gimines ir artimuosius padėti surinkti žinias ruošiamai knygai.

LŠST Spaudos-Informacijos Tarnyba

1938 metais Lietuvos kariuomenės 1-masis pėstininkų pulkas šventė 20 metų savo gyvavimo sukaktį. Į pulko iškilmes Ukmergėje atvyko ir Lietuvos prezidentas Antanas Smetona. Prie garbės vartų prezidentą sveikina miesto burmistras Vladas Reklaitis, atsargos pulkininkas (kairėje). Toliau iš k. pulk. Čepas, prez. A. Smetona, g. en. štabo viršininkas St. Pundzevičius ir Lietuvos kariuomenės vadas gen. St. Raštikis. Ši nuotrauka išspausdinta 1938 metų Karyje.

MERKELIS GIEDRAITIS MŪSŲ LITERATŪROJ

Stasio Maziliausko "Merkelis Giedraitis" yra istorinis veikalas, išspausdintas lietuvių pranciskų spaustuve Brooklyn, o išleistas Amberland Publishing Co., 1813 Larchwood Ave., Troy, MI 48084. Kaina 7 dol., kietais viršeliais 11 dol.

Pilnas knygos pavadinimas, kurį randam antraštiniame puslapy, nusako jos turinį: "Merkelis Giedraitis, Žemaičių vyskupas, kunigaikštis, Vilniaus akademijos protektorius, ir jo ypatingi laikai. Keturių šimtų metų Vilniaus universiteto jubiliejui".

Šią knygą kaip tik ir tiko išleisti šiam jubiliejui paminėti, nes Merkelis Giedraitis buvo Vilniaus universiteto įkūrimo idėjos pradininkas ar bent vienas iš jų ir vienas iš jo rėmėjų, tarp kitko užrašęs vieną savo tėvo paliktą dvarą Vilniaus universiteto pradžiai.

Veikalas nukelia skaitytoją į

tuos "ypatingus laikus" prieš keturis šimtus metų Lietuvoj, kada buvo visai kitokie papročiai, kitokios susižinojimo bei susisiekiimo priemonės, tėvynė buvo ginama visai kitokiais ginklais. Knygos autoriui pavyko taip gerai visa tai išstudijuoti ir atvaizduoti, lyg jis pats būtų gyvenęs anuo metu ir būtų buvęs visų aprašytų smulkmenų stebėtojas ir užrašytojas.

Juk tada Lietuva, jos tautiškas, savarankiškumas ir jos katalikiškas tikėjimas buvo didžiausiam pavojui. Merkelis Giedraitis, kaip kunigaikštis ir oficialas, gynė Lietuvą nuo jos sulenkimo, nuo jos suvirškinimo Liublino unijai, kurią jis priverstas pasirašė ašaromis ir krauju drauge su kitais Lietuvą mylėjusiais vyrais.

Vėliau M. Giedraitis tapo kunigu ir vyskupu, kad išgelbėtų Lietuvą nuo sukalvinėjimo. Jam pavyko. Kai jam kilo mintis tapti

kunigu, jis įtikinėjo save: "Juk ir kunigai yra kunigaikščiai — paties Kristaus kunigaikščiai... Lietuvių kalba beveik juos taip ir išstudijuoti" (89 psl.).

Vysk. M. Giedraitis yra laikomas antruoj žemaičių krikščytų ir Tridento visuotinio Bažnyčios susirinkimo įgyvendintoju Lietuvoj. Jis mažai ką parašė, bet, remiantis Tridento nutarimais mokyti žmones tikėjimo tiesių jų kalba, jo paliepimu buvo verčiamos katalikiško mokslo knygelės, spausdinamos Vilniuj jo lėšomis ir dalinamos žmonėm. Jis mokė žmones pamilti lietuvių kalbą ir lietuvišką knygą. Pats ir per savo pagalbininkus, lankydamas vyskupijos parapijas, nemokančius mokė skaityti knygas ir jas nemokamai dalino. Ragino statyti kryžius savo sodybose ir prie kelių, o jis pats juos šventino.

Jis įsteigė kunigų seminariją ir ruošė pasišventusius lietuvių kunigus (126 psl.).

Vysk. M.A. Giedraičio tolimesnį planą buvo įsteigti Žemaitijos akademiją, panašią į Vilniaus, spaustuve ir knygų leidyklą, bet to jis nespėjo atlikti dėl inteligentų stokos.

Vysk. M. Giedraitis buvo "lietuviškai sąmoningas ir budrus savo šalies reikaluose". Jis buvo įšventintas vyskupu 1574 m. Velykų sekmadienį, o mirė 1609 m. Didįjį penktadienį.

J. Burkus

Visa tai atrandama lietuviškos organizacijos susirinkime. Ir kodėl gi visa tai išduoti už asmeniui pragaištingą norą tūnoti lyg sraigė savo kevale?

Pradarom duris į susirinkimą. Pamatom būrį lietuvių, susitelkusių ties lietuviškos veiklos tematika, ir pajuntam anksčiau paminėto posakio alegoriją: "Kur jūs keli suėjot mano vardu, ten aš, Lietuva, esu su jumis".

Nėra ir gal nebus tokios lietuviškos organizacijos, kuri tiesiogiai ar netiesiogiai nesisielotų Lietuvos reikalais, lietuviškos išsilavinimo už tėvynės sienų. Ar tai mokinių tėvų komitetas, ar tai lietuvių filatelistų draugija, ar tai išsigarsinusi politinė organizacija — visur gyvai pulsuojanti tautiniai poreikiai. Ten lietuviški reikalai kaip oras. Oro nematai, bet jis supa tave, be oro nėra gyvenimo. Be oro mirtis.

Išjunk lietuviškus reikalus iš mūsų organizacijų, ir jos bus beprasmiškos, jos taps dalimis nelietuviškos buities. Tad — lietuviškos organizacijos susirinkimas yra nuostabus žiedas vis smarkėjančio nutautėjimo pagairė.

Mes turim šiltai vertinti, gerbti lietuviškos organizacijos reiškinio būdą — jos susirinkimą. Tai, atvirai tarus, tautinio heroizmo reiškinys. Susirinkimas suveda žmones akistaton su iškilusių reikalų, suteikia asmeniui galimybę apreiškinti save, parodyti savo iniciatyvą, kovoti dėl savo minčių, mokėti elgtis dispuoto metu, rasti našų kompromisą bendroj veikloj...

Jurgis Gliauda

Netikiu, kad iš pikto žmogaus geras būtų — Tu aną tepsį sviestu, o jis kvėp degutu.

Dionizas Poška

Aleksandras Stulginskis — ATSIMINIMAI. Išleido Pedagoginis Lituanistikos Institutas su dr. Jonio (šiemet mirusio) ir dr. Aldonos Juozevičių parama. 1980. Spaudai paruošė a.a. Jonas Račkauskas (1903-1979). A. Stulginskio knygų serijos redaktorius — J.A. Račkauskas, Ph. D. Spaudė M. Morkūno spaustuve Chicagoj. Tiražas 1000 egz. Kietais viršeliais. Iliustruota nuotraukomis. 296 psl. Kaina 12 dol.

Šių atsiminimų autorius knygos tituliname puslapy trumpai nusakomas šiaip: Steigiamojo Seimo pirmininkas, Lietuvos Respublikos prezidentas, Sibiro kankinys.

Kiek plačiau jis apibūdinamas knygos įvade, kuriame, be kitko, rašoma:

"Aleksandras Stulginskis istorinėje perspektyvoje atskleidžia lietuviško didvyrio dimensijoje. Tik jo herojinė asmenybė nešviečia šalta reklamos šviesa, bet ramia, santūria ir pasišventusia šiluma. Ne medaliuose ar retorikoje glūdi jo didybė bet tėvynės, krikščionybės ir demokratijos meilėje. Aleksandras Stulginskis yra vienintelis Lietuvos Respublikos Prezidentas, kuris kentėjo su tauta žiaurių okupantų rankose, liko išplėstas iš gimtosios žemės ir išvežtas į Sibirą. Po penkiolikos metų tremties, jau amžiaus naštos sulenkias, jis grįžo į Tėvynę, kur 1969 metais Lietuvos žemė priėmė savo sūnaus didvyrio-kankinio kūną."

Knygos pradžioj randam M. Krupavičiaus atsiminimus apie Aleksandrą Stulginskį (13 puslapių). Po to eina paties A. Stulginskio atsiminimai. "Šie atsiminimai buvo atvežti iš Lietuvos jau prieš penkiolika metų — gauti iš paties Aleksandro Stulginskio. Jie prasideda Stulginskio jaunyste ir baigiasi nepriklausomybės pradžioje. Gaila, kad daugiau nebuvo parašyta, bet spausdiname tiek, kiek pats Stulginskis suskubo parašyti ir perduoti" (citata iš "Įvado"). Ir vis dėlto džiaugiamės tuo, ką turime, ir tai mus domina.

J. Burkus — ARTI TIKSLO. Antroji laida. 1980. "Sūdumos" leidinys. Gaunama: 8-9 Rumble St., Hot Springs, AR 71901; 7414 Dunbarton Ave., Los Angeles, CA 90045. Spaudė M. Morkūno spaustuve Chicagoj. 258 psl. Kaina 6 dol.

Anksčiau Darbininke buvo paminėta pirmoji šios knygos laida. Pasirodžius antrajai laida, Darbininke (šių metų birželio 6 dienos numery) ją recenzavo A. R.; straipsnis pavadinamas "Apie antgamtinį sielų bendravimą". Jame sakoma, kad skaitytojai įvairiai atsiliepija apie šios knygos turinį, tačiau ji esanti įdomi, verčianti susimąstyti.

Balys Gaidžiūnas — SEPTYNI PASKUTINIAI KRISTAUS ŽODŽIAI LIETUVIO MALDOSE. Dievo Motinos Nuolatinės Pagalbos parapijos leidinys. 1980. Cleveland. Leidinio mectenata — Petras Milašius. Atspausdinta 1000 egz. Spaudė Draugo spaustuve Chicagoj. 16 psl. Kaina 1 dol.

Knygutės autorius nepriklausomas Lietuvos laikais, pats būdamas jaunas, rašė nuotaikingus eilėraščius, atitinkančius to meto jaunimo nuotaiką. Poeto talentas ryškus ir šioj knygutėj, talpinančioj aštuonis eilėraščių-maldas, kurias jis parašė prašant kun. Gediminui Kijauskui, S.J.

Visuose eilėraščiuose kreipiamas žvilgsnis nuo Kristaus kančios į kenčiančią Lietuvą. Eilijuojama ilgomis, bet sklandžiomis nerimotomis eilutėmis, jambiais, vietomis nežymiai pasimetant. Eilėraščių minusas — monotoniškumas, kuri atsiranda skaitant visus eilėraščius vienu prisėdimu.

Nori įsigyti lietuvišką knygą, skambink Darbininko administraciją — 827-1351. Prašyk, kad pasiųstų knygą į namus.

ATEITIES AUŠRA

Straipsnius, korespondencijas, laikraščius siųskit:
"Ateities Aušra", 304 Bayville Rd., Lattingtown, N.Y. 11560
Redaguoja Rasa Razgaitienė, Telef. 516 671-7975

STOVYKLA NERINGOS KALNUOSE

Šiais metais Neringos moksleivių ateitininkų stovykla prasidėjo rugpjūčio 17. Stovyklautojai atkeliavo iš Montreailo, Toronto, Connecticuto, Philadelphijos, New Yorko, Chicago, Rochesterio, Clevelando ir Brocktono. Atvykstančiais į stovyklą, Bernadeta Tutinaitė, stovyklos administratorė, linksmai visus pasveikino ir sutvarkė visus ekonomiškus reikalus.

Po apsitvarkymo įvyko iškilmingas atidarymas. Mūsų mylimasis komendantas Arvydas Žygas supažindino mus su vadovybe, kurią sutarė Vytenis Čyvas, Dalia Sakaitė, Jūratė Krokutė-Stirbienė, tėvas Rafaelis Sakalys, OFM, Bernadeta Tutinaitė, Petras Tutinas, sesuo Paulė ir padėjėjai Morkus Sungaila, Danielius Mališka ir Ritonė Ivaškaitė.

Tuo pačiu metu Arvydas stovyklautojams išaiškino visas taisykles. Žinoma, visi stovyklautojai jo atidžiai klausėsi ir jam problemų per visą stovyklavimo nesudarė.

-o-

Dr. Kęstutis Skrupskelis mus skaitė paskaitą — apie Viktoro Petkaus padėtį. Jis mum išaiškino jo moralinius pasirinkimus ir kaip jis juos pergyveno. Po pirmų mišių buvo vakarienė. Vakarinė programa buvo susipažinimo vakaras. Žaidėm liaudies žaidimus, pašokom polką ir užpildėm anketą apie vadovus ir stovyklautojus. Visi išmoko daug įdomių ir keistų dalykų vienas apie kitą.

Pirmadienio rytą Viktorija Skrupskelytė pravedė pokalbį apie meilę. Ji norėjo sužinoti, kodėl yra taip sunku pasakyti tėveliam, kad mes juos mylim. Daugumas mūsų sakė, kad mūsų meilė yra savaime aiški ir kad ji yra parodoma mažaisiais darbeliais. Nepaisydama mūsų atsakymų, ji norėjo, kad kiekvienas atvirai tėveliam pasakytume, jog mes juos mylim.

Po trumpos pertraukos A. Žygas mum pakalbėjo apie senųjų lietuvių tikėjimą. Jis mum paaiškino, kad dabartinės krikščionybės šventės yra panašios į senąsias. Aiškino, kaip senovės žmonės padalino šventes pagal saulės švietimą.

Po pietų visi pasirinko kokį nors užsiėmimo būrelį. Dalia Sakaitė vadovavo choreliui. D. Mališka suorganizavo radijo valandėlę, Vytenis Čyvas pravedė meno užsiėmimą.

Prieš vakarienę stovyklautojai buvo suskirstyti į grupes. Vyko diskusijos apie Skrupskelių paskaitas. Nagrinėjome tokius klausimus, kaip šis: "Jei tau reikėtų padaryti sprendimą, ar išduoti savo draugą komunistam ir gyventi lengvesnį gyvenimą, ar nieko neišduoti ir gyventi savo gyvenimą kalėjime, ką darytum?"

Vakare būreliai juokingai vaidino vaizdelius apie ateitininkų praeitį, dabartį ir ateitį.

Antradienio buvo tautosakos ir tautodailės diena. A. Žygas kalbėjo apie Joninių papročius ir toliau aiškino apie senųjų lietuvių tikėjimą. Po paskaitos įvyko stovyklautojų simpoziumas tema "Ateitininkija ir jos reikšmė mūsų gyvenime". Šiame simpoziume dalyvavo Ateitininkų Federacijos Vadas Juozas Laučka. Jis mum papasakojo, kaip tapo ateitininku ir ką ateitininkų organizacija pasiekė per septyniasdešimt metų.

Po futbolo rungtynių dail. Romas Viesulas, žinomas grafikas, mums išaiškino, kaip Lietuvoj atsirado kopyltulpiai ir kaip jie yra pasikeitę per eilę metų.

Vakarinė programa buvo tautosakos lauzas. Programoj buvo

vaidinimėliai ir liaudies pravi-mo šokiai. Vadovai ypač juokingai suvaidino dievaičių vaidinimą, ir didysis Žygas beveik iškepė laužą, kai jis pargriuo.

Trečiadienį pradėjom dail. Viesulo paskaita apie Čiurlionį. Jis palygino jo svarbumą su kitais to amžiaus menininkais. Mes matėm Čiurlionio paveikslus ir truputį išmokom, ką jis savo tapyboj vaizdavo.

Per pietus Morkus Sungaila pranešė, kad kiekvieną dieną trys stovyklautojai pristatys naują žodį ir jį išaiškina. Po pietų Arvydas skaitė paskaitą apie literatūrą ir pravedė žygį į Phelps kalnes. Diena baigėsi literatūros vakaru. Stovyklautojai skaitė eilėraščius ir vaidino apie žmogaus ryšį su žeme.

Ketvirtadienį sesuo Paulė mum pakalbėjo apie visuomeniškumą. Ji išaiškino vadovų blogas ir geras ypatybes. Kalbėjome, kaip pirmininkai, pagalbininkai ir nariai skiriasi vieni nuo kitų ir kaip mes galim geriau šiuos darbus atlikti.

Po tinklinio žaidimo visi ėjom į mišias. Tėvas Rafaelis laimėjo visą dieną ir geras ypatingai įdomiu ir patraukliu pamokslu.

Tą popietę mes išmokom apie "The Embassy 18". Jūratė Krokutė-Stirbienė mum papasakojo, kaip ji pateko į kalėjimą. Ji buvo dalyvė demonstracijoj Washingtone prieš rusų ambasados. Prašė mus rašyti laiškus prez. Carteriui, kad demonstrantų byla būtų panaikinta.

Po vakarienės stovykla važiavo į Marlboro teatrą pamatyti vaidinimo "Hay Fever". Stovyklautojai penktadienio rytą kėlėsi pilni energijos sporto dienai, bet, žinoma, lijo. Tai visi praleido dieną žaisdami lietuvišką "Jeopardy" žaidimą.

Vakarinės programos užduotis buvo aprenkti sporto dienos komandų vadovus kaip kokią nors garsią porą. Buvo Laverne ir Shirley, Frankenstein su žmona, Kleopatra su Marku Antonium ir Superman su Wonderwoman. Kaukės buvo labai įdomiai paruoštos, ir vadovybė juokingai pasiruošė. Vakaras baigėsi šokiais.

Pagaliau saulė išlindo šeštadienį, tai buvo įmanoma turėti sporto dieną. Iš ryto komandos žaidė futbolą, tinklinį ir krepšinį. Po pietų vyko lengva atletika. Turbūt įdomiausias rungtynės buvo berniukų mylė. Visi berniukai nuostabiai tuo pačiu laiku peržengė liniją.

Vakarinei programai kiekviena komanda turėjo sugalvoti dainą, šūkį ir šokį. Kai viskas pasibaigė, komanda "A" surinko daugiausia taškų. Visi buvo pavargę, bet turėjome užtenkamai energijos pašokti.

Ir taip baigėsi mūsų pirmą savaitę Neringoj!

Kristina Žukauskaitė

-o-

Pirma stovyklos savaitė prabėgo labai greitai, ir po truputį jautėm, kad mūsų dienos Vermonte jau eina į pabaigą.

Antrą stovyklos savaitę pradėjom su gera nuotaika ir energija. Sekmadienio programa prasidėjo pasakojimu apie jaunimo demonstracijas Washingtone, kurios įvyko liepos mėn. Apie tai pasakojo Jūratė Krokutė-Stirbienė. Ji kalbėjo labai gyvai ir spalvingai.

Antroj programos daly buvo rodomos skaidrės iš praeitų metų jaunimo kongreso Europoj, demonstracijų Washingtone ir jaunimo 24 valandų demonstracijų Philadelphijoje. Rimantas Stirbys šitas skaidres paaiškino. Buvo juoko, kai pamatėm skaidrėse daug iš mūsų stovyklos

draugų. Nors buvo karšta uždaroj salėj, praleidom valandėlę įdomiai, apžvelgdami praėjusius įvykius.

Po pietų vyko kun. S. Ylos paskaita — "Ateitininkas kūrėjas ir kovotojas". Paskaita skatino mus tęsti toliau ateitininko darbą. Taip pat ragino tęsti pozityvią kovą, kuri yra kūrybinga. Jis mum parodė senus ateitininkų vadovėlius, kurių tarpe buvo pirmieji ateities leidiniai. Vakarinėje programoj, simpoziume, dalyvavo 5 žmonės, kurie lankė Lietuvą. Jie atsakė į įvairius klausimus.

Kantriai išklausi pasikalbėjimą, atėjo laikas pasimiklinti. Po žvaigždėmis ir pilnu mėnuliu, sužaidėm vėliavėles. Susiskirstėm į dvi kovos komandas. Žaidimo tikslas buvo įsiveržti į kitos komandos teritoriją, paimti jos vėliavą ir atnešti į savo komandos pusę. Iki šiol nežinom, ar buvo tikras laimėjimas. Liko neišspręstas klausimas.

Pirmadienio rytą stovykla buvo geroj nuotaikoj. Vyko apsitvarkymas ir tautiniai šokiai. Po to klausėmės kun. K. Pugevičiaus paskaitos apie okupacijos svarbiausias datas ir žmones. Buvo diskutuojama apie L.K. Bažnyčios Kroniką. Vakare vyko susikauptimo programa. Dainomis, skaitymais ir atskirais pasikalbėjimo būreliais buvo minimos žmogaus vertybės ir Lietuvos kankinių padėtis. Vakaras baigėsi mišiomis. Meldėmės tamsioj, ramioj Beržų šventovėj. Aplinkui švietė žvakės.

Antradienis buvo pavadintas "kosminė diena". Visi stovykloj "kosmiškai" pavalgė pusryčius. Net ir paskraidė iš lėkščių "skrendančiais gabalais". Dienos įvykiai, bendrai, buvo tie patys: tautiniai šokiai, apsitvarkymas, sportas, dainos ir bendras išdykavimas. Vakare buvo kosminis laužas, pravestas kelių stovyklautojų. Darbo būreliai vaidino paruoštus vaidinimėlius. Vadovai irgi prisidėjo su savo tikrai kosmišku vaidinimu, iš kurio visi stovyklautojai išmoko naują išsireiškimą: "Šliorkšt, šliorkšt!"

Trečiadienio rytas buvo visai paprastas: tautiniai šokiai, sportas, dainavimas, laisvalaikis. Po pietų ruošėmės numatytom "liaudiškom vestuvėm". Kai kurie puošė dvarą (paviljoną) ir namus (salę) arba pynė vainikus savo aprangai. Visi apsirengė kaip kaimo gyventojai. Įvyko piršlybos ir sužadėtuvių. Ilgaplaukė Rasa Krokutė ir dailus Rimas Puškorius suėjo su piršliu Edmundu Salikliu. Jaunosios tėvai buvo Regina Kulbytė ir Arūnas Polikaitis. Antanina Žmuidzinaitė buvo svecia. Kunigėlis — tėv. Rafaelis — įdomiai ir labai juokingai su tuoکه jaunuosius. Kai vestuvinis pulkas įsipirko į dvarą ir atsėdėjo prie stalo, svečiai pradėjo vaišintis ir šokti. Visi papročiai atlikti, užbaigėm piršlio korimū ir svečių išvaymū. Po to — vikrūs šokiai ir gera lietuviška vestuvinė nuotaika.

Iškilavom vėsią ir smagią ketvirtadienio dieną. Nužygiavom 5 mylias iki Sunset ežero ir valgėm sumuštinį pietus. Visi nutarėm, ypač mūsų gabus komendantas, apeiti aplink visą platų ežerą. Žygiavom per miškus, pelkes, girias, lipom per akmenines sienas, griuvusius medžius ir kalnus. Pagaliau suradom tiesų kelią ir grįžom stovyklon pusiau šlapi ir sukan-džioti. Vakarinėje programoj dalyvavo Neringos kaimynai "Mac Arthurs", kurie padainavo savo liaudiškas dainas. Stovyklautojai prisidėjo plodami ir dainuo-

Demonstracijose prie Jungtinių Tautų Worcesterio jaunimo grupė. Demonstracijos buvo ryšium su Baltijos valstybių okupacijos 40 metų sukaktimi. Nuotr. L. Tamošaičio

dami refrenūs. Buvo dar daugiau dainavimo, šokiai ir net truputis poilsio.

Paskutinę stovyklos dieną buvom labai užsiėmę. Daugumas stovyklautojų ruošėsi operetei "Pūkis Tyrulis" ir talentų vakarui. Vadovai Dalia Sakaitė ir Arvydas Žygas įdėjo labai daug pastangų, ruošiant operetę. Suvaidino laisvalaikio teatras, kuris susirinkdavo kas dieną parepetuoti dainas ir vaidybą. Vytenis Čyvas su padėjėjais tvarkė scenos meninius puošalus. Salėj išdygo miškas, dvaras, net ir dievam aukuras. Vakarinė programa pradėjo sėkmingai. Po to buvo šokiai ir labai trumpa naktis.

Šeštadienio rytą vyko stovyklos aptvarkymas. Visi ruošėsi

Antanina Žmuidzinaitė ir Rasa Krokutė

NEW YORKO STUDENTAI GYVI!

New Yorko apylinkėse studentai ateitininkai susirinko sekmdienį, gegužės 18, pas Dalią Sakaitę gražioj Long Island vietovėj. Pagrindinis suvažiavimo tikslas buvo atkurti studentų ateitininkų New Yorko skyrių ir sudaryti veiklos planą ateinan-tiem metams. Nepaisant drėgnos ir apsiniaukusios dienos, vyravo optimistiška, studentiška nuotaika.

Susirinkimo metu buvo įsteigtas komitetas, kurio tikslas yra skatinti skyriaus veiklą. Komite-tą sudaro: D. Sakaitė, Vilija Dėdinaitė ir Jonas Dunčia. Komiteto narių vyraujanti mintis yra, kad kiekvienas studentas ateitininkas yra pajėgus vadovauti diskusijom, skaityti paskaitas arba kokiu nors būdu prisidėti prie skyriaus veiklos. Taip galvodamas, komitetas planuoja įjungti visus narius į veiklą pagal narių sugebėjimus.

Rudens veiklai plėsti buvo sudarytas pasiūlymų sąrašas. Įdomesni pasiūlymai buvo: suorganizuoti rekolekcijas rytų pakraščio studentams mokslo metu pradžioj (vietovė būtų kur nors gamtoj — Neringoj arba rytų kalnuose); susipažinti ir pagnagrėti naujai gautą Lietuvos pogrindžio spaudą, liečiančią studentus; vykti su ekskursija į Manhattaną ir ten susipažinti su moterų teisių organizacija ir jos darbais. Ten pat galima rasti ir kitas krikščioniškas organizacijas ir susipažinti su jų darbu.

Susirinkime dalyvavo: Arūnas Čiuberkis, Gintė Damašytė, Vilija Dėdinaitė, Jonas Dunčia, Ritonė Ivaškaitė, Linas Mikulionis, Dalia Sakaitė, Petras Tutinas ir Rima Vebeliūnaitė.

Aptarus veiklos planus, V. Dėdinaitė kalbėjo apie profesorių Dreinen, kurie, Bažnyčios vadovų įsakyt, turėjo pasitraukti iš savo pareigų. Kueng buvo priverstas palikti profesoriaus darbą, nes jo teologija nepripažįsta popiežiaus neklaidingumo. Dreinen nebegalėjo kandidatuoti į JAV kongresą, nes politiniame gyvenime tenką kartais

išvažiuoti. Vėliavų aikštėj įvyko stovyklos uždarymas. Buvo įteiktos premijos lietuviškiausiam, nuotaikingiausiam ir pavyzdingiausiam stovyklautojams.

Lietuviškiausi: Algis Lukoševičius, Antanina Žmuidzinaitė, Rasa Krokutė. Nuotaikingiausi: Rūta Musonytė, Vytautas Sužiedėlis. Pavyzdingiausia: Rasa Krokutė. Po to vyko uždarymo mišios ir laikraščelio išdalinimas.

Taip ir baigėsi ilgai luktos savaitės Neringos ateitininkų stovykloj. Grįžom namo pilni saldžių atsiminimų, su geru išsilavinimu ir su mielu jausmu širdy, kad pabendravom su lietuviiais ir suartėjom su brangiais draugais.

MAČIAU, GIRDĖJAU...

— Kursai moksleiviam ateitininkam įvyksta šį savaitgalį Putname. Tema: ateitininkų vadovas. Kursus praveda kun. Stasys Yla. Pradžia — penktadienio vakarą, spalio 10, pabaiga — spalio 13 po pietų.

— Pirmasis New Yorko studentų ateitininkų susirinkimas įvyko spalio 3 Richmond Hill, Queens.

— Pirmieji moksleivių ateitininkų susirinkimai įvyko spalio 5 Kultūros Židiny.

— Studentų Ateitininkų Sąjungos darbo ir rinkimų suvažiavimas vyksta spalio 11-12 Lietuvių Namuose Clevelande. Bus aptarta pareitų metų draugovių ir centro valdybos veikla ir suplanuota ateinančių metų veikla. Bus svarstomos esminės Sąjungos problemos ir išrenkama nauja centro valdyba.

— Ateitininkų savaitgalis Chicagoj bus spalio 17-19. Bus pristatoma A. Landsbergio nauja knyga "Muzika žengiant į neregėtus miestus". Vyks eilė seminarijų ateitininkų namuose Lemonte. Tema: lietuvių tėvynė. Šeštadienio vakare įvyks Ateities žurnalo vakaras Jaunimo Centre. Sekmdienį bus kun. K. Pugevičiaus paskaita ir iškilmingos mišios. Kitos informacijos gaunamos pas Joną Pabedinską, 1 South 561 Cotuit Court, Glen Ellyn, Illinois 60137; tel. 312 858-2074.

Šiemet sueina jau 65 metai, kaip leidžiamas Darbininkas. Pradėtas jis leisti 1915 metais Bostone. 1951 perkeltas į Brooklyną ir sujungtas su Brooklyneėjusiom Amerika ir Pittsburgheėjusiom Lietuvių Žiniom. Auka prisidėk prie Darbininko išlaikymo.

LITHUANIAN FEDERAL CREDIT UNION

KASA

LIETUVIŲ KREDITO UNIJA LIETUVIAMS

Ateikite, arba raštu kreipkitės šiuo adresu:
86-01 114 St. Richmond Hill, N.Y. 11418
arba paskambinkite (212) 441-6799

Čia mokamos aukščiausios palūkanos:

7% už nuolatinės santaupas

ir šiuo metu **11.5%** už Certificates of Deposit.

Kasoje kiekvieno asmens santaupos Federalnių Įstaigų apdraustos iki 100,000 dolerių sumos.

Čia taip pat lengvomis sąlygomis duodamos paskolos ir suteikiami finansiniai patarimai visiem lietuviams.

Kasos įstaiga savaitės dienomis veikia iki 9 val. vakaro, o penktadieniais iki 6 val. ir šeštadieniais iki 5 val.

Kasoje kiekvienas lietuvis yra laukiamas svečias.

PILIETINĖ PAREIGA IR MES

AURELIJA BALAŠAITIENĖ

„Mes moterys gyvenam vyrų pasauly, o gyvenimo realybė reikalauja, kad siektume savo tikslų įvairiausiomis priemonėmis. Lietuvos išlaisvinimas yra pagrindinis mano šeimos gyvenimo uždavinys. Tik aš prie jo nutariau eiti realybės keliu, kaip lietuvaitė, Amerikos pilietė, lygi su lygiu, ieškanti priemonių savo tikslams siekti“, taip kalba Gražina Kudukienė, kurios vaidmuo turėjo lemiamos reikšmės prezidentinių kandidatų debatų organizavimui Clevelando mieste.

Clevelando Plain Dealer dienraštis rugpjūčio 12 stambiomis raidėmis buvo išgarsinta žinia, kad kontroversiniai ir politiški svarbūs prezidentinių kandidatų debatai vyks Clevelande deka ypatingų Clevelando Moterų Balsuotojų Lygos (League of Women Voters) pastangų. Tokie debatai, kurie gali turėti lemiamos reikšmės galutiniuose rinkimuose, kaip tai parodė atmintini Nixono ir Kennedy debatai, yra labai svarbūs ir savo vietovės parinkimu. Į tą vietovę krypta viso pasaulio akys, ir tuo pripažįstama tos vietovės politinė ir ekonominė svarba. Ilgus metus Clevelandas buvo tarptautiniu pajukos objektu, kai buvusio burmistro administracija savo cirkiškais išsišokimais piktno gyventojus ir kėlė juoką stebėtojuose. Dabartinis burmistras, gerokai „išvalęs“ miesto rotušę, gana sėkmingai atstato buvusį Clevelando prestižą. „Tačiau Washingtono Clevelandas dar nepesėjęs įsigyti daug simpatijų bei parodyti savosvorio, nes buvo padaryta pakankamai žalos“, tvirtina Gražina Kudukienė.

Gražina Kudukienė, kurios vyras yra Raimundas Kudukis, buvęs Clevelando miesto jmonių direktorius ir aktyvus Amerikos politinio bei lietuviško visuomeninio gyvenimo dalyvis, nustebino visus savo veiklumu ir energija, kurių išdavoj Clevelandas spalio 27 bus viso pasaulio dėmesio centru. Gimusi Lietuvoje, vėliau su savo tėvais išemigravusi į Australiją, Gražina Knistautaitė-Kudukienė 1960 atvyko į Ameriką. Po penkerių metų tapusi Amerikos pilietė, ji įstojo į Moterų Balsuotojų Lygą, kuri, įkurta 1920 išdavoje 19-jo Konstitucijos papildymo, suteikio Amerikos moterim teisę balsuoti, paplito po visą Ameriką ir per eilę metų tapo įtakinga nepartinę organizacija. Moterų Balsuotojų Lygos pritarimo ieško abiejų partijų kandidatai. Pati lyga yra griežtai atsitirbojusi nuo partijų interesų ir pirmoj eilėj propaguoja balsavimo privilegijos svarbą. Toji lyga taip pat įtakoja tokius nepartinius vyriausybės veiksmus, kaip dalyvavimą Jungtinėse Tautose, vaiko ir motinos gerovės bei išvietintų asmenų imigracijos įstatymų pravedimą.

Gražina Kudukienė priklauso prie Clevelando Moterų Balsuotojų Lygos skyriaus jau 15 metų su viršum, jame eidama įvairias pareigas. Paskutinius ketverius metus buvusi vicepirminkinė, prieš kurį laiką iš tų pareigų pasitraukė, kad galėtų visas savo jėgas ir energiją sukoncentruoti į vieną pagrindinį tikslą: prezidentinių kandidatų debatų atgavimą į Clevelandą. Abejonės negali būti, kad dėl to įvykio konkurencija tarp miestų ir valstijų buvo didelė ir

aštri. Vietovės parinkimas tokiems debatais reiškia oficialų vietovės ir valstijos pripažinimą kaip svarbaus ir politiški įtakingo rajono. Įdomiai ponia Kudukienė asmeninio pokalbio metu pasakojo apie savo ilgą mėnesių darbą, kurį nutarė atlikti viena, entuziastingai remiama moterų lygos pirminkinė. Tai ilga grandis laiškų įtakingiems asmenims, gubernatorium, senatoriam, kelionės į Washingtoną ir kitas su debatais susijusiais vietovės. „Kada sudaromi komitetai, tada debatai ir diskusijom nėra galo, ir taip praleidžiamas brangus laikas. Aš nutariau tai daryti viena“, sako G. Kudukienė. Jos darbo ir kantingybė bei energijos dėka į Clevelandą atvyksta prezidentas Carteris ir respublikonų kandidatas Ronald Reagan, su kuriais jai tenka asmeniškai sueiti į kontaktą. Gavus galutinį sutikimą, jai pavesta koordinuoti pačių debatų eigą bei tvarką.

Gražinos Kudukienės politinė filosofija remiasi tuo įsitikinimu, kad Lietuvai daugiausia pagalbos galima rasti Amerikoje tik kalbant Amerikos piliečio balsu. Tada yra kreipiamas dėmesys jau į svorį turinčio asmens nuomonę. Ir požiūris į Lietuvos ar Baltijos laisvės klausimą iš piliečio taško skamba autoritetinai ir įtakingai. Būdamą giliai įsitikinusi, kad veikla politinė ir kultūrinė srity tur didelės svarbos, ji ne tik dalyvauja lietuviškose organizacijose ir jas konkrečiai remia, bet taip pat priklauso ir prie vietinių kultūrinių bei visuomeninių institucijų tarybų. Tame skaičiū yra garsusis Šekspyro Festivalis, Clevelando Orkestras, Clevelando senasis Playhouse teatras, Tautybių Centras, Moterų Miesto Klubas ir t.t. Jos vaikai Aleksandra ir Raimundas lanko lituanistinę mokyklą ir priklauso prie lietuviškų jaunimo organizacijų.

Gražina ne tik jaučia pilietinę pareigą jungtis į politinių įvykių raidą, bet taip pat naudojasi pilietinėmis privilegijomis, kurių neturi mūsų pavergta tauta savo gimtoji žemė. Jos veikimo pavyzdys yra sėkmingas, nes per pilietinės pareigos atlikimą mes galim siekti savo pagrindinio tikslo — Lietuvos išlaisvinimo ne kaip prašytojai-svečiai, bet kaip pilnateisiai šio krašto balsuotojai, nuo kurių balso priklauso tiek vidaus, tiek užsienio politika. Gražinos Kudukienės pavyzdžiu turėtų sekti mūsų parapiiniai veikėjai, kurie, užsirdarę tarp mūsų salių sienų, kalba apie Lietuvos išlaisvinimą, rašo peticijas, prašo audiencijų, bet konkrečiai nepasireiškia kaip asmenys, kurie prisideda prie bendro politinio judėjimo kaip lygiateisiai piliečiai, giną savo specifinius interesus.

Jei yra natūralu, kad lietuviai vertina į viešumą išėjusį asmenį, tai Gražinos Kudukienės atveju tas pripažinimas atėjo pavėluotai, nors jau prieš keletą mėnesių ji buvo matoma televizijos žinių pranešimuose, kai pradėta domėtis prezidentinių debatų klausimu. Žinių komentatoriai dažnokai jos pasisakymus citavo, o Cleveland Press vedamas buvo pagrįstas jos mintimis ir nusistatymu. Pagaliau, paaiškėjus, kad Clevelandas bus išrinktas debatų vietoje, Cleveland Plain Dealer rugpjūčio 12 Moterų Lygos pastangų ir laimėjimo aprašymui paskyrė išties puslapį, kurio viršų buvo įdėtos Gražinos Ku-

Demonstracijose prie Jungtinių Tautų kalba Alfonso D'Amato, respublikonų kandidatas į senatorius. Nuotr. V. Maželio

DEMONSTRAVOM PATYS SAU.

1980 rugsėjo 27 susirinko pusantro tūkstančio lietuvių, latvių ir estų Dag Hammarskjöld Plaza, New Yorko mieste, protestuoti prieš sovietų 40-ties metų okupaciją. Po eilės kalbų išsiriškio visi su plakatais ir vėliavomis ir nužygiavo su policininkų palyda arti sovietų atstovybės. Ten tęsė šūkius ir dainas ir sudegino tris sovietų vėliavas. Tada išsiskirstė ir nuėjo linksmintis.

Įdomu, ar sovietai žinojo, kad mes ten buvom? Amerikos visuomenė tai tikrai nežinojo. Oi, kiek daug mes nuveikim tėvynės labui! Kiek daug dėmesio kreipėm į giminių kančią! Kiek laiko ir energijos aukojom!

Taip, susibūrė daug žmonių. Minios užkrėsti, mes visi jaučėmės, kad atlikom ką nors svarbaus. Rengėjai džiaugiasi, išpardavę visus marškinėlius ir sagas. New Yorko šlavėjams padidino darbą dalindami lapelius. Jie tuoj pat buvo nustumti ant gatvės, nes juose konkrečios informacijos taip ir nebuvo.

Mes tiek daug atlikom patys sau, savo tarpe, savo žmonėm, bet net New Yorko visuomenė, o ką jau kalbėti apie visą Ameriką arba Sovietų Sąjungą, nieko apie tai nežinojo. Krašte, kurio visas gyvenimas yra dominuojamas televizijos, radijo ir bend-

dukienės ir Clevelando Lygos pirminkinės didelės nuotraukos. Straipsny pabrėžta jos gimimo vieta Lietuva, ir ji yra cituojama kaip motina, kuri savo vaikus moko Lietuvos istorijos ir supažindina su jos kultūra, bet drauge ir Amerikos istorija. Gražina Kudukienė taip pat reporteriui pareiškė, kad „... yra baisu pagalvoti jog lietuviai, gyvendami rusų dominuojamoje nelaisvėje, negali patys apspręsti savo gyvenimo“.

-0-

Sekdama Gražinos Kudukienės pavyzdžiu, įstojau į Moterų Balsuotojų Lygą, kad iš arčiau galėčiau susipažinti su jos veikimo procedūra ir galimybėmis kelti klausimus, kurie pasiektų visus Amerikos balsuotojus ir kurių propagavimu esame užinteresuoti.

Gal ne visi įvertinam Amerikos piliečio privilegijas, pusiau kreipdami dėmesį į „didžiulius“ rinkimus, beveik ignoruodami pirminius. Reikia pradėti dalyvauti šio krašto demokratinėje procese, už mum palankiausią kandidatą sublokavus balsuojant, remiant ar viešai atmetant politinių kandidatų kandidatus. Mes galim pozityviai infiltruoti demokratinį aparatą. Jame galim tapti įtakingais, kad ir nedideliais rateliais, ir prie Lietuvos išlaisvinimo galim eiti kaip savo interesus giną piliečiai, o ne vien tik audiencijų iešką prašytojai, kurių svoris ne visada institucijom ar jų atstovam yra aiškus. Čia sunkiai suprantama, kada asmuo kalba organizacijos „vardu“, bet visada aišku ir svaru, kada kalba politiškai subrendę ir balsuoją individai.

rai visos informacinės „media“, mes ir vėl nemokėjom tuo pasinaudoti.

Newscenter 4 mums davė pusę minutės masinės šūkiaučių minios, be jokių paaiškinimų, be jokių diskusijų: lygiai tą patį, ką mes matom žiniuose beveik kiekvieną dieną ir greitai keičiam kanalą. Jie buvo atsiuntę savo įgulą, bet jie nežinojo su kuo kalbėti, iš kur gauti žinoviškesnę informaciją. Kur buvo šitos demonstracijos spaudos atstovas? Nejaugi mes tokių neturėjom!

Žinia, mes piktinamės, kada mus kitataučiai bando įtikinti, kad mes neegzistuojam, kad Lietuvos jau seniai nebėra.

Koks yra tikslas visos lietuvių veiklos — ne tik demonstracinės, bet ir visos mūsų kultūrinės veiklos? Ar mes tai darom tik sau, ar mes tikrai galvojame, kad savo tautiečiam už geležinės uždangos kuo nors padėdam? Jeigu mes dedam savo energiją ir laiką į šią darbą, tai reikia rasti būdų, kad tas darbas nebūtų veltui. O tokių būdų yra.

Kultūros Židiny yra puikus pastatas, kuriame turim daug vietos įvairiam užsiėmimam. Tarp tų sienų matėm daug puikių parodų, girdėjom gražios muzikos, linksmų dainų, šokių — miriadas mūsų kultūros atspindžių. Tai įvykiai, kurie kelia mums pasididžiavimą ir per jį stiprina mūsų tarpusavio ryšius. Mum yra svarbu jausti artumą vieno su kitu. Bet ar mes nesididžiutuome dar labiau, galėdami visa tai parodyti „tirpdomo puodo“ amerikiečiam? Tokiu būdu šie įvykiai atliktų dvigubą uždavinį — apšviestami visuomenę, kuri yra labai pasirošusi užmiršti geležinę uždangą, ir stipriai jungdami mūsų mažus skaičius. Mes Lietuvai mažai besipatarnausim užsirdarę Kultūros Židiny.

PASITARIMAI ROMOJE

1980 rugsėjo 11 Vyriausiojo Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto pirminkas dr. K. Bobelis susitiko su Lietuvos Diplomacijos Šefu ministru S. Lozoraičiu.

Ilgo pokalbio metu Vliko pirminkas painformavo Diplomacijos Šefą, kad ryšium su ateinančią Saugumo konferencija Madride, jis yra pasiryžęs aplankyti kai kurias Europos sostines ir, kur aplinkybės leis, Lietuvos vardu įteikti bendrą Diplomatinės Tarnybos ir Vliko memorandumą. Dr. K. Bobelis davė taip pat išsamų žinių apie Vyriausiojo Komiteto valdybos veiklą ir numatytus darbus. Jis išreiškė pasitenkinimą gerais Vliko ir diplomatinės Tarnybos santykiais ir pažymėjo, kad jos reikalai yra ir bus remiami ateityje.

Min. S. Lozoraitis padėkojęs Vliko pirminkui už apsilankymą ir suteiktas informacijas, išreiškė keletą minčių apie esamą tarptautinę padėtį ir iš jos

Kai mes organizuojam įvairius savo komitetus, svarbi to komiteto dalis turi būti viešos informacijos sekcija: „public relations“ skyrius. Planuodami mes turim turėti omeny įvykių nušvietimą spaudoje, per radiją ir televiziją ir kartais tuos planus lenkti šitokio nušvietimo tikslu. Surenkim parodas viešose patalpose, koncertus viešose salėse, festivalius, į kuriuos kvieskim bendrą publiką, šokim, pasirodykim! Ir stenkimės, kad būtų kreipiamas į mus dėmesys.

Pats paprasčiausias būdas, bet kokį įvykį ruošiant: jo reklamai spaudos atstovas turi sužinoti pavardę ir poziciją žmogaus laikrašty, radijo ar televizijos stoty, kuris tiesiogiai yra susirėšęs su tos rūšies tema, ar tai būtų meno paroda, ar koncertas, ar politinė demonstracija. Į šią žmogų reikia kreiptis tiesiogiai telefonu, paaiškinant jam apie įvykį ir pasiūlant daugiau informacijos, kuri turi būti gerai paruošta ir greitai pristatyta. Po to reikia kelis kartus jam vėl paskambinti, pasiteirauti, kaip viskas vyksta, ar trūksta jam informacijos, ar jis nori asmeniškai susitikti pasikalbėjimui su atsakingais žmonėmis, kur ir kada tai turi įvykti, ir taip toliau.

Kada kalbama su šiais žmonėmis, visada reikia turėti visas žinias čia pat, po ranka, ir niekada nesūlyti dalykų, kurie yra nepatikrinami arba kurių tuo momentu neturima. Bet reikia daryti pastangas suteikti jiems viską, ką galima. Ir iki paskutinės minutės reikia vis jiems skambinti, juos judinti, stumti.

Keli žmonės gali apsiimti tvarkyti skirtingus aspektus. Arba viskas gali būti palikta vieno žmogaus rankose. Vienaip ar kitaip, bet turi būti tai daroma.

Visas pasaulis turi žinoti, kas mes esam... ir kodėl mes esam!

Rasa Bobelytė

— Vysk. Liudas Povilonis, Kauno arkivyskupijos ir Vilkaiviškio vyskupijos apaštalinis administratorius ir Lietuvos vyskupijų ordinarų kolegijos pirminkas, rugsėjo 24 atvyko į Romą. Jis atstovauja Lietuvos Bažnyčiai Pasaulio vyskupų sinodo generalinėje asamblėjoje, kuri Vatikane prasidėjo rugsėjo 26. Vyskupą atlydėjo du kunigai: Tarpdiecinės Kauno kunigų seminarijos dėstytojas ir dvasios tėvas kun. Vladas Michelevičius ir Vilniaus Švč. M. Marijos N. Prasiidėjimo parapijos klebonas kun. Stanislovas Lidys. Tuo pačiu lėktuvu atskrido Rytos ir Liepojos apaštalinio administratoriaus pagalbininkas vysk. Valerijonas Zondaks, kuris atstovaus Latvijos Bažnyčiai.

—Putnam, Conn., Marijos Nekalto Prasiidėjimo Seserų rėmėjų sąskrydis įvykis lapkričio 2. Visi lietuviai kviečiami. Mišias aukos kun. dr. V. Cukuras. Meninę programą atliks mergaičių grupė, vadovaujama seselės Teresės.

— Antanas Vaičiulaitis, žinomas rašytojas klasikas, nuo jaunystės laikų artimas prof. Juozo Brazaičio draugas, bus pagrindiniu kalbėtoju J. Brazaičio Raštų I tomo sutiktuose. Sutiktuos rengiamos spalio 10 Jaunimo Centre Chicago. Raštus redaguoja Alina Skrupskelienė ir Česlovas Grincevičius.

— Poetas Kazys Bradūnas rūpinasi spalio 17 vakarone Jaunimo Centre, kur Chicago lietuviai bus supažindinti su neseniai Ateities leidyklos išleistu ir 1979 metų Lietuvių Rašytojų draugijos premiją laimėjusiu Algirdo Landsbergio novelių rinkiniu „Muzika įžengiant į neregėtus miestus“.

— Lietuvių Fondo antrojo milijono užbaigtųjų pokylių įvykis spalio 11 Carshile pokylių salėj, Lombard, Ill. Šiais metais bus užbaigtas LF leidinys.

— SLA 61-sis seimas įvyks 1982 St. Petersburg, Floridoj.

— Cleveland, Ohio, Dievo Motinos NP lietuvių parapijos iniciatyva spalio 12 kultūrinę popietę dainuos solistai Stasys Baras, Danutė Stankaitė ir Jonas Vaznelis.

— Saulius Čyvas iš Chicagos rugpjūčio 24-29 vadovavo Los Angeles moksleivių ateitininkų stovyklai: gražio amerikiečių skautų stovyklavietėj netoli Panamos miesto. Jam talkino Neverauskaitė iš Detroito ir vietos studentai ateitininkai — G. Grušas, A. Mičiulytė, R. Bureikaitė ir trys Polikaičiai. Stovyklos kapelionu buvo kun. dr. Vincas Bartuška. Stovykloje vyravo pakili nuotaika, pavyzdinga tvarka ir lietuviška dvasia. Stovyklautojai įsitraukė į akciją paremti Washingtono prie sovietų atstovybės areštuotus demonstrantus.

— Iš Hartford, Conn., organizuojamas autobusas į tautodailės parodą ir apsipirkimą, įvykstančios Kultūros Židiny, Brooklyn, N.Y., spalio 19, sekmadienį. Autobusas išvyks 10 val. ryto nuo Lietuvių Klubu, 227 Lawrence St., ir tuoj sustos prie Švč. Trejybės bažnyčios paimti tų, kurie dalyvavo lietuviškose mišiose. Kelionės kaina suaugusiems 8.50 dol., vaikam 7 dol. Rezervacijas tuoj pat daryti pas Jusinienę (tel. 524-5445) ar Grajauskienę (tel. 658-6452). Pirmenybę važiuoti turės iš anksto užsimokėję, iki spalio 14.

— Nauji Darbininko skaitytojai: A. Barvickis, Arlington, Va., E. Balčiūnas, So. Boston, Mass., P. Ondrejcek, Union, N.J. Užsakė kitiem: J. Rauba, Woodhaven, N.Y. — R. Rauba, Marietta, GA. Sveikinam naujus skaitytojus ir dėkojam užsakytojam. Naujiems skaitytojams Darbininko prenumerata pirmiem metam tik 10 dol. Atnaujinant visiem 13 dol. metam.

Televizijos ir spaudos atstovai klausinėja Gražiną Kudukienę. Nuotr. V. Bacevičiaus

LITUANISTINĖS MOKYKLOS SKYRIUS

VILNELĖ

Redaguoja Nijolė Ulėnienė, 16 Lucille Lane, Dix Hills, N.Y. 11746

RAŠO
ŠEŠTAS
SKYRIUS

PAVASARIO SVAJONĖS

Vieną žiemos dieną, kai snigo, aš atsisėdau prielango ir galvoju, kaip gera bus pavasarį. Aš galėsiu su draugais lauke žaisti. Tai būtų smagu. Aš turbūt truputi užmigau, nes, kai atsibudau, buvo šilta, ir viskas buvo žalia, be sniego. Buvo labai gražu, bet keista. Kai grįžau iš tos keistos vietos, aš sėdėjau vidury kiemo, sniege, pusiau sušalus. Aš įbėgau į namą ir sau pasakiau, kad daugiau nespapsiu apie tokius dalykus.

Vida Penikaitė

Kalėdoms dovanų aš gavau prenumeratą žurnalo "Alaska". Alaskoje gyvena mano brolis Romas. Žurnalo straipsneliuose aprašyta apie keliones per Alaską. Straipsneliai labai įdomūs, ir nuotraukos labai gražios. Šią vasarą aš svajoju važiuoti į Alaską. Man labai būtų smagu ir įdomu matyti tą kraštą, kur gyvena mano brolis.

Gailė Katinaitė

Ateinant pavasariui, svajoju, ką aš galėsiu daryti. Svajoju, kad aš bėgu į pievą su savo draugėmis. Mes bėgam per gėles, medžius. Aš kritau. Kada atsikėliau, atsiradau kitam pasauly. Ten buvo rūmai. Aš pasibeldžiau į duris. Durys atsidarė, ir aš pamačiau karalaitį. Po poros dienų aš su tuo karalaitiu susituokiau. Buvau taip patenkinta, kad tučiuojau pabudau iš savo svajonių.

Rita Gvildytė

Svajoju eiti į baseiną maudytis, nes jau jaučiasi šilčiau. Norėčiau važiuoti į Kanadą aplankyti savo tetos, dėdės ir pusbrolio, nes nemačiau jų labai ilgai. Aš norėčiau žaisti lauke, bet negaliu dabar, nes mokytoja duoda labai daug pamokų. Norėčiau važiuoti dažniau į savo vasarvietę, nes yra šilčiau dabar, bet žiema buvo šalta, tai mes dažnai ten negalėjom važiuoti. Bet aš bendrai tik noriu, kad greit būtų vasara, nes nebus tada mokyklos. Mes galėsime važiuoti į Kanadą. Važiuosim į savo vasarvietę, ir aš galėsiu lauke žaisti visą dieną.

Audra Senkutė

Pavasarij aš svajoju, ką darysiu kai ateis vasara. Gal maudysiuos, gal gausiu gerą pažymį knygute. Taip pat svajoju, kaip aš praleisiu atostogas ir stovyklą. Labai norėčiau pamatyti savo drauges iš Massachusetts valstijos ir Kanados. Labiausiai aš norėčiau, kad pasidarytų šilta.

Ramunė Adams

Pavasarij aš galvoju apie gėles, paukščius, gražų orą. Vis galvoju, kaip bus vasara. Galvoju apie tai, kaip užsibaigia mokykla ir kada mano pusseserė Edvyna atvažiuos. Mes kartu važiuosim į stovyklą Neringą, kur bus daug mano gerų draugų. Kai užsibaigs Neringos stovykla, aš važiuosiu į Floridą. Ten irgi man bus smagu. Aš iš tikrųjų

RAŠO
VYRENSIOJI
PARENGIAMOJI
KLASĖKUR AŠ NORĖČIAU
KELIAUTI?

Aš norėčiau važiuoti į Lietuvą ir ten kalbėti su žmonėmis. Ir aš norėčiau matyti viską. Mano tėvai sako, kad aš turiu giminių Lietuvoje. Kai aš būsiu Lietuvoje, aš norėsiu nupirkti dovanėlių mano šeimai. Vieną dieną aš važiuosiu į Lietuvą.

Michelle Curinskaitė

per daug negalvoju apie pavasarį ar vasarą, bet, kai galvoju, tai man labai patinka.

Viktorija Garbauskaitė

Viena dieną, kai Onutė ruošė lietuviškas pamokas, ji pradėjo svajoti, ką ji darys kai užsibaigs mokykla. Svajojo, kad jos draugas Algis važiuotų su ja į paplūdimį ir į teatrą. Ji irgi norėjo, kad jos draugės Rita, Vida, Vaiva ir Viktorija atvažiuotų pas ją žaisti. Visos jos žaistų Onutės smėlio dėžėj arba važiuotų maudytis pas Vidą ar Ritą. O trečias dalykas būtų, kad ji rastų naujų draugų ir draugių. Ji tada turėtų smagią vasarą. Tik tą sekundę Onutė pajuto ranką ant jos peties. Ji pamatė, kas buvo, ir tikrai nustebė. Buvo jos draugas Algis. Jis norėjo žaisti su Onute. Onutė padėjo savo pamokas ir linksmai išbėgo su draugu, galvodama kad jau jos svajonės pradėjo pildytis.

Vaiva Ulėnaitė

Pavasarij yra gražu ir smagu. Tai yra laikas, kada atsibunda žemė, visur žalia ir žydi gėlės, medeliai ir krūmeliai. Paukščiai parsiskrenda iš šiltųjų kraštų. Bitelės skraido tarp žiedų, rinkdamos medų. Parėjęs iš mokyklos, visai nenoriu eiti į kambarį. Žaidžiu lauke su vaikais, kol sutemsta.

Paulius Sabalis

Aš laikiu pavasario, nes žiema jau nusibodo. Kai pavasaris ateina, dienos yra daug ilgesnės. Tada galima lauke ilgiau žaisti. Oras pasidaro daug šiltesnis, ir nebereikia nešioti šiltų švarkų. Gėlės ir medžiai gražiai žydi. Tada žinau, kad mokykla greit pasibaigs.

Andrius Bagdžiūnas

RAŠO
DEVINTAS
SKYRIUS

KĄ AŠ DARYSIU ŠIĄ VASARĄ

Šią vasarą aš esu numatęs daryti daug dalykų. Pirmiausia važiuosiu į Chicago liepos 4 dienos savaitgaliui, kur bus tautinių šokių šventė. Aš šoku New Yorko tautinių šokių grupėje "Trypintis". Mes taip pat šoksime ten Chicagoj. Aš manau, kad bus labai gražu, nes bus labai daug šokėjų iš visų kraštų. Man labai patinka lietuvių tautiniai šokiai. Po šokių šventės dar mes praleisime savaitę atostogų. Gal apžiūrėsime gražesnes vietas ar ką panašaus. Tada grįšime namo. Pabūsiu namie, pailsėsiu. Rugpjūčio pabaigoje važiuosiu į ateitininkų stovyklą Neringoje. Manau, kad ten bus įdomu. Taip pamatysiu, kad vasara bus ir pasibaigus, ir vėl reikės eiti atgal į mokyklą.

Algirdas J. Lukoševičius

MANO VASARA

Per žiemą gyvenu mieste, o kai ateina vasara, tai važiuoju į savo vasarvietę Long Islande. Dvi vasaras važiauvau į Neringos stovyklą, bet man patinka mano vasarvietė labiau. Ten aš turiu savo kambarį ir daug draugų. Oras yra šviežias. Mes turime daug vietos lakstyti ir žaisti. Naktį aš užmiegu su svirpliais ir atsikėliu su paukšteliais. Netoli mūsų namo yra baseinas, kur galima plaukti. Aš noriu, kad vasara greičiau ateitų, kad galėčiau važiuoti į savo mėgstamąją vasarvietę.

Dana Senkutė

Šiame puslapyje spausdinami vaikų rašiniai iš šio puslapio redaktorės Darbininko redakcijoj buvo gauti pareiškiant mokslu metam pasibaigus ir su dideliu pavėlavimu į organizaciniam puslapiam skirtus Darbininko numerius.

KĄ MES VEIKIAME
ATEITININKŲ
STOVYKLOJE?

Ateitininkų stovykloje mes darome daug įdomių dalykų. Galima žaisti tinklinį, tenisą, krepsinį ir frisbie. Jeigu yra šilta diena, visi eina prie ežero ir maudosi. Vakare turime visokių programų talentų vakarą, pasakų vakarą, šokius ir taip toliau.

Henrikas Šatinskas

KAS MAN LABIAUSIAI
PATINKA NERINGOS
STOVYKLOJE?

Kiekvienais metais aš važiuoju į Neringos stovyklą. Man ten labai patinka, nes aš pažįstu veiktis visas mergaites ir turiu daug draugių. Ten yra labai gražu: miškas, pievos, maži nameliai, kuriuose mes gyvename, kriokliai ir ežeras. Mes galime pačios pasirinkti, su kuriomis drau-

STRAIPSNELIAI IŠ KITŲ
LITUANISTINIŲ MOKYKLŲ
PHILADELPHIJOS VINCO KRĖVĖS
ŠEŠTADIENINĖ MOKYKLARAŠO
DEVINTAS
SKYRIUS

(Skyrius su mokytoja L. Balten turėjo išvyką į Washingtoną, D.C. Čia mokiniai aprašo savo įspūdžius.)

MŪSŲ KELIONĖ Į
AMERIKOS SOSTINĖ

Mūsų klasė nutarė keliauti į Washingtoną, D.C. Mes išvažiavome pusę aštuntos iš ryto ponios mokytojos L. Balten automobilu. Norėjome išvažiuoti anksčiau, bet mūsų dvi "panelės" pavėlavo.

Atvažiuavome į Washingtoną pusę vienuoliktos. Per tas tris valandas mes valgėme visokių skanumynų. Kalbėjome apie viską ir sustojome vieną kartą trumpai pasilsėti.

Kai mes buvome Washingtone, buvo labai blogas oras. Labai smarkiai lijo. Turėjome naudoti skėčius. Pirmą mes aplankėme Lietuvos pasiuntinybės namus. Po to važiuavome į lietuvių Šiluvos koplyčią, kuri yra Nekalto Prasidėjimo šventovėje. Mūsų paskutinė vieta sostinėje buvo Smithsonian instituto rūmai. Ten matėme labai daug įdomių dalykų.

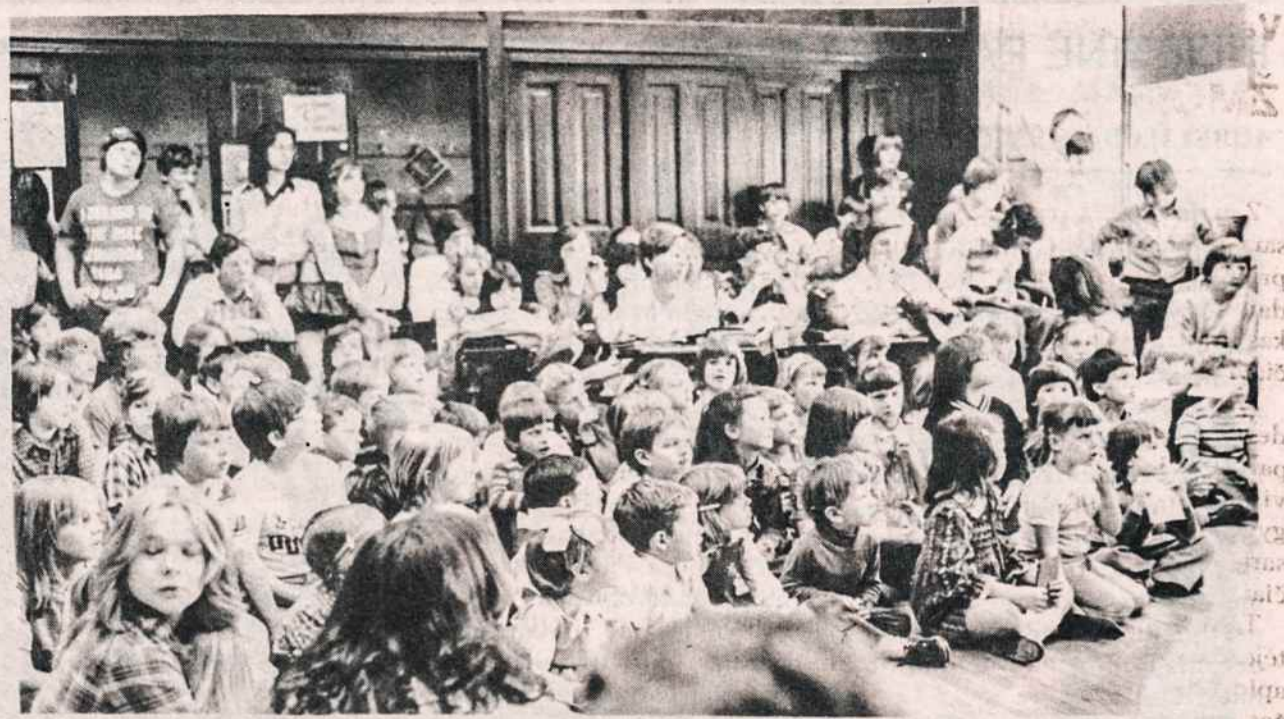
Pavargę važiuavome atgal į Philadelphiajį. Visi buvome labai išalkę, todėl sustojome pas Mc Donald. Turėjome daug juoko, nes Algis manė, kad jis hamburgeryje rado kažką keista. Kai baigėme savo vakarienę, keliavome namo. Po kiek laiko visi užmigome. Tik ponia mokytoja liko viena vairuoti automobilio. Ji sakė, kad mes visi labai knarkėme.

Man labai patiko mūsų klasės išvyka.

Paulius Kazakauskas

Mano šeštadieninės mokyklos 9 skyrius surengė ekskursiją į Washingtoną.

Mes matėme Washingtono istorines vietas ir kartu sustojome aplankyti Lietuvos pasiuntinybės. Pasiuntinybės pastatas yra labai didelis, turi penkis aukštus ir labai daug kambarių Kiekvienas kambarys yra kuo nors svarbus. Vienas kam-

Klausomės dainų ir deklamacijų per Maironio mokyklos Motinos dienos minėjimą.
Nuotr. P. Bivainio

HARTFORDO ŠVYTURIO MOKYKLA

KĄ MAN REIŠKIA LIETUVA?

Angliškoje mokykloje aš turiu draugių, kurios, kaip ir aš, šiais metais baigia pradžios mokyklą. Tačiau aš jaučiuosi truputį geriau negu jos. Jos mokėsi Amerikos istoriją, o aš — ir Lietuvos. Jos mokėsi anglų kalbą, o aš — ir lietuvių. Būdama lietuvaite ir mokydamasi apie Lietuvą, aš jaučiuosi daugiau pasiekusi moksle.

Angliškoje mokykloje mes pasirodome parengimuose savo tėveliams ir svečiams. Tačiau aš jaučiuosi truputį laimingesnė. Dalyvaudama lietuvių tautinių šokių grupėje ir šokdama lietuvių tautinius šokius, aš pasirodau ne vien tėveliams, bet ir kitų tautų žmonėms kituose miestuose. Perna Hartfordo Civic Center supažindinom net keturiasdešimt tautybių su lietuvių tautiniais šokiais, o šiais metais važiuosime net į Chicago, kur mus stebės gal net ir Amerikos prezidentas. Todėl, būdama lietuvaite ir mokydamasi lietuvių tautinių šokių, aš jaučiuosi daugiau pasiekusi savo gyvenime.

Būdama lietuvaite ir turėdama Lietuvą savo tėvyne, aš galiu didžiuotis, žinodama jos seną istoriją, mokėdama vieną iš seniausių pasaulyje naudo-

Hartfordo Švyturio mokyklos aštunto skyriaus mokinė Danutė Raškevičiūtė skaito savo rašinį: "Ką man reiškia Lietuva?"

jamų kalbų ir išmokusi jos gražių tradicijų. O dalyvaudama Lietuvos meilės palaikomoje lietuvių veikloje, padėdau atkreipti visų, o ypač amerikiečių, dėmesį į Lietuvą, jos padėtį ir norą tapti vėl laisva!

Danutė Raškevičiūtė

ATIDARYTAS NAUJAS DANTŲ GYDymo
CENTRASDr. Donatas Aleksandravičius,
Vedėjas

VISA

MASTERCHARGE

METRO DENTAL SERVICE, P.C.

116-06 Myrtle Avenue
Richmond Hill, N.Y. 11418

Prieinamos kainos, modernūs įrengimai, patogus privažiavimas Jamaica ir Myrtle Ave. autobusais, atidarytas kasdien vakarais ir šeštadieniais.

SKAMBINTI: (212) 441-0909

Susitarti dėl laiko ir pasitikrinti kainas

LIETUVIAI, JŪSŲ LAUKIA
DAYTONA BEACH, FLORIDA!

RIVERWOOD

PORT ORANGE CITY, DAYTONA BEACH, FLA.

NAUJA, GRAŽIAI PLANUOJAMA GYVENVIETĖ. IDEALI VISAIŠ ATŽVILGIAIS VIETA LIETUVIAMS GYVENTI. IKI ATLANTO VANDENYNO TIK 5 MYLIOS. PLANUOJAMA "LITHUANIAN VILLAGE". ĮVAIRIAUS IŠPLANAVIMO NAMAI. AUKŠTA NAMŲ KOKYBĖ, KAINOS PRIEINAMOS. UŽTIKRINTAS INVESTAVIMAS. GYVENSITE RAMIOJE, GAMTOS PRIEGLIOŠČIO SUPAMOJE, APLINKOJE. SPRENDIMĄ DARYKITE DABAR!

INFORMACIJAS TEIKIA: ADOLFAS ANDRULIS,
7 TALO CIRCLE, PORT ORANGE, FLA. 32018
TELEF. 904 761-3625

Algis Česonis

Vasara Kennebunkporte — 8

ŽMONĖS — KAIP ĮDOMIOS KNYGOS

Žmonės kaip paukščiai — vasarą keliauja į šiaurę, ieškodami prieglobsčio gamtoje, besigindami nuo karščio. Kennebunkas patogi vieta tokiems paukščiam suskristi.

Kas yra matęs šį miestelį rudens ir žiemos metu, tas gali palyginti su vasara. Žiemą čia visiškai tuščia, gatvėje kartais gyvena tik vienas žmogus. O vasarą — čia tūkstančių tūkstančiai.

Taip ir pranciškonų vasarvietėje žmonijai per vasarą prašina apie 1200. Judėjimas čia nemažas, nes juk sezonas trumpas, tik du mėnesiai.

Žmonės keičiasi. Kiekvienas jų savaime įdomus. Lyg kokios brangios knygos atsiverčia prieš tave su savo istorijom.

Architektas iš Pasvalio

Pirmoji draugija susidarė prie stalo. Jei draugija susidariusi anksčiau, tai ji ir sėdi drauge. Kiti gi, patekę į valgomąjį, priklauso mergaičių padavėjų malonei. Kur juos pasodina, ten ir reikia palikti visą laiką.

Prie mūsų stalo sėdėjo Juozas Meiliūnas, atvykęs čia atstogauti iš New Yorko. Jis gyvena naujai įrengtam kambary, antrame aukšte, tiesiai prieš laiptus. Čia kadaise buvo koplytėlė, kai čia buvo mokykla. Uždarus mokyklą, koplytėlė savaime užsidarė, nes nebuvo reikalinga. Buvo sandėliukas. Paskui šiek tiek aptvarkė ir čia miegodo kas nors iš tarnautojų. Čia gyvendavo ir Jonas Pašukonis, taip pat iš New Yorko, šmaikštus vyras, pilnas sąmojaus. Jis tą kambarį pavadino Country Club. Šiemet tas Country Club jau buvo įrengtas. Pirmasis jo gyventojas ir buvo Vincas Meiliūnas. Tada kambarys dar neturėjo numerio, o vėliau — prie durų buvo prikaltas 75.

Vincas Meiliūnas yra aukštaitis iš Pasvalio, jo kalboje daug aukštaitiškos tarmės savybių — atitraukia kirėčius, kai kur pailgina, kur nereikia, sutrumpina galūnes. Panašiai New Yorke kalbėjo ir Ignas Gasiliūnas, Meiliūno geras draugas, miręs prieš porą metų.

Jis yra architektas, kaip architektas dirbęs Lietuvoje, per Vokietiją nukeliavęs į Australiją. Iš ten persikėlė gyventi į Ameriką. Su akiniais. Jo veido siluetas kažkodėl primena žymųjį norvegų rašytoją Henriką Ibseną, o gal vokiečių Bismarką. Šie vyrai buvo išdidūs, o Vincas Meiliūnas — aukštaitis, su lyrine nuotaika, su lengvu sąmojumi. Jis pilnas komplimentų moterim, pilnas pagarbos pareiškimų. Štai žiūrėk — skėsteli rankom ir pasako pagyrų komplimentą, Moterim to ir tereikia. Patenkintos šypso.

Tarskus suvalkietis

Prie stalo rasi visą Lietuvą, visus etnografinius vienetus. Štai suvalkietis Zigmas Dielininkaitis, mano kaimynas. Tarskus, kalbus žmogus, gyvenęs Žemaitijoje, dirbęs Klaipėdos muitinėje, kažkur muitinėje prie Kretingos. Dabar gyvena Waterbury, Conn., su dviem seserim.

Mėgsta kalbėti, porinti dalykus, pasakoti apie praeitį. Ir visur suspėja — rasi prie baseino, pajūryje ir baznyčioje.

Atvažiuoja kasmet. Pirmiausia prisirenka čiobrelių, juos išdžiovina savo kambaryje. Kai įeina į tą kambarį, randi bedžiūstančių žalumynų kvapą. Ir negali atspėti, kas tai, nes čiobrelius matai retai, neatsimeni, kaip jie kvėpia. Iš čiobrelių pasidaro arbata, kurią geria žiemos metu, o gal geria tada, kai nori prisiminti Kennebunkportą.

Neseniai pabėgęs

Kartą prie stalo prisėdė vienas santūrus svečias, gana malonus, mandagus. Kitoks nei mes visi kiti. Tuoj visi ir visos suskato klausinėti: kas jis toks, iš kur.

Pasirodo, jis iš Rochesterio, N.Y., atvežė čia tėv. Justiną Vaškį. Jį palydėjo ilgoje kelionėje.

Dar visiems keisčiau atrodė, kad šis svečias laikėsi nuošalėje. Nesimaudė, o tik knygas skaitė ir skaitė. Priešais Liurdo grotą aikštelėje sėdėjo suole ir skaitė.

Na, turėjom laiką ir kantrybės, ir šį tą sužinojome, kas tasai svečias. Tai buvo Lionginas Morkūnas neseniai pasitraukęs iš Lietuvos. 1972 metų rudenį jis pabėgo iš vienos sovietinės ekskursijos, berods, Italijoje ir pasiprašė politinio prieglobsčio. 1973 metų pavasarį jis jau buvo Rochesterio, N.Y., ir pradėjo dirbti Kodak bendrovėje. Dabar net inžinierius yra.

Užaugo Lietuvoje pokario metais. Baigė aviacijos inžinieriją, tarnavo Vilniaus aerodrome. Pagaliau — nuolatinė įtampa, melas jam taip įkyrėjo, kad jis nebėgaloje toliau išverti. Pasitaikė ekskursija, kai buvo organizuojama ekskursija į Europą. Į ją pateko ir laukė progos, kur galės nušimti.

Dabar jis turi namus, automobilį. Mėgsta slidinėti žiemą. Pasimokęs kiek, jis čia buvo įvertintas ir įtaisytas į darbą kaip inžinierius.

Kitas suvalkietis

Kennebunkporte, Putname, Brocktone per piknikus laimės ratą suka augalotas, kiek nuplėkęs vyras, kuris garsiai šaukia, moka intriguojančiai šnekėti. Ką tik pasakys, jis tuoj atsikirs su sąmojais.

Tai Justinas Bruožis, kybartietis, dabar gyvenęs Worcester, Mass. Ir jis apsigyveno buvusiam Country Club — 75 numeryje. Tarnavęs raitijoje policijoje Kaune ir Vilniuje, drąsus, patvarus ir atkaklus. Tokio lengvai nepaimsi.

Jo kambary nuolat groja radijas. Ir ką groja — klasikinę muziką. Keista. Dažnai jis net svilpauja, niuniuoja, pritariamas muzikai. Mėgsta jis dainuoti choruose. Dalyvauja Šv. Kazimiero parapijos chore ir ten dažnai gieda solo. Dalyvavo ir dideliame amerikiečių chore, kuris atliko net Beethoveno 9 simfoniją, gastroliavo kituose miestuose.

Šiaip Justinas yra draugiškas, jautrus ir paslaugus. Mielai kitam patarnauja, padeda organizacijom, draugijom, parapijoms, vienuolijom. Kartą pamatė laikraštyje, kad Worcesterio mirė jo draugo choristo žmona. Jis apsisprendė vykti į laidotuves. Paskui vėl grįžo į atostogų kraštą.

Pajevonio balsas

Kartą prie stalo ateina moteris ir klausia, ar aš tas ir tas. Atsčiau, kad esu tas, ką veiksi nebuves. Kas ji — nežinau. Sutinki daug žmonių, bet visų prisiminti negali, nes retai juos matai. Taip ir ši buvo sutikta tik Vokietijoje. Tai Pajevonio Onutė Bereišaitė, dabar Jesiūnienė.

Papasakojo ji savo istoriją, kuri primena nuotykių filmą. Karo metu pasitraukė iš Lietuvos. Gyveno Bavarijoje. Tą vietą puolė amerikiečiai. Puolimo metu ji su drauge slėpėsi nuo šaudymų už mūrinės sienos. Ton vieton išoko Amerikos kareivis ir išgirdo, kad Bavarijoje kalbasi lietuviškai. Ir jis buvo Amerikos lietuvis. Koks buvo nustebimas, kad čia lietuviškas. Pasi-

LEIDINIAI APIE ARKIVYSKUPĄ JURGĮ MATULAIT-MATULEVIČIŲ

„Arkivyskupas Jurgis Matulaitis Matulevičius — Užrašai“. 2.50 dol.

Stasys Yla, „Jurgis Matulaitis“. 7.00 dol.

Dr. A. Kučas, „Arkivyskupas Jurgis Matulaitis Matulevičius“. \$15.00 dol.

Gaunama Darbininko administracijoj.

likti negalėjo, nes vyko puolimas. Vakare jis atėjo pas jas. Emė dažniau lankyti. Ir tai buvo jos būsimasis vyras Alfonsas Jesiūnas.

Onutė pasiėmė jo tėvai į Chicago. Atvyko rugsėjo 8, o jau rugsėjo 13 ištekėjo. Iš Chicago persikėlė gyventi į Wisconsin valstybę, net 400 mylių nuo Chicago. Ten turėjo minkų kailių ūkį, dabar verčiasi gyvulių ūkiu.

Tai labai toli. Ir kaip ji čia pateko. Ogi jos du sūnūs mokėsi pranciškonų mokykloje čia. Praeitais metais ji čia lankėsi su dukra Bernadeta. Taip šiemet ją pakviėtė vasaros darbam vasarvietėje. Ji dirba virtuvėje, uoliai visiems padėdama, patarnaudama.

Pajevonis turi savo tarmę. Jie ne kalba, o gieda, nutęsia galūnes. Štai Onutė sakė „ne“, bet pas ją išeina „nieeeeeee“. Su lauštinė priegaide ji taip giedote išgieda. Ir kitur — tik skambalo balsių apvalumas, kalbos aiškumas. Jos kalboje girdi tą visą suvalkiečių kraštą — darbštų, išdidų, turtingą. Lyg kokios kanklės skamba. (Bus daugiau) (p.j.)

Mirė Viktorija Šimkienė

CLARK, N.J.

Klastingos ligos kelerius metus išvarginta, o paskutines savo gyvenimo 6 savaites ir daug kentėjusi St. Barnaba's ligoninėje, Livingston, N.J., rugpiūčio 4 naktį pas savo Sutvėrėją iškeliavo Viktorija Kiškytė-Šimkienė.

Gimusi 1913 Petrapily, carinėje Rusijoje, kur jos tėvas vertėsi medicinos gydytoju praktiku. Anksčiau neteko motinos, o tėvas su vaikais dėl Rusijos kilusios revoliucijos ir bado grįžo į Lietuvą, prie Anykščių, kur tėvai buvo nusipirkę stambų ūkį ir mėgo kasmet praleisti vasaros atostogas.

Nors namų kalba buvo lenkų, tačiau vyresnieji broliai, lankydamai Petrapily Šv. Kotrynos gimnaziją, laikė save lietuviais.

Grįžęs į Lietuvą tėvas taip pat tuoj mirė, todėl velionė išaugo ir brendo vyresniosios sesers Zosės ir brolio Stasio globoj.

Nuostabių pasiaukojimų ir retai sutinkama artimo meile vedina Zosė ne tik rūpinosi jaunesniąja sesute ir broliuku ir tvarkė didelį ūkį; bet dar, pati baigusi tik kelias Šv. Kotrynos gimnazijos klases, savo ūkį įsteigė apylinkės vaikam dvejų pamainų pradžios mokyklą, kurią lankydavo apie 30-40 mokinių kiekvieno pamaino. Be jokio atlyginimo ji ten mokytojavo iki 1926, kada, kaip becenzė, iš mokytojos pareigų buvo atleista. Kokį vaidmenį ši mokykla suvaidino ne tik iš to užkampio kilusių ir vėliau aukštuosius mokslus baigusių žmonių, bet ir visos apylinkės kultūriniam gyvenime, kada jokios valdžios mokyklos toj apylinkėj nebuvo, nesunku įsivaizduoti.

Velionė teko augti muzikaloj šeimoj, turėjusioj net pianiną. Šeimos nariai dažnai su keliais smuikais ir pianino pritarimu namie surengdavo šeimyninius koncertus. Velionė taip pat turėjo meninių sugebėjimų piešimo, kaligrafijos ir dekoravimo srityse, bet dėl susidėjusių aplinkybių nė vieno talento išskirtinai neišstobulino.

Velionė mokėsi Anykščių ir Merkinės progimnazijose ir baigė seselių kazimieriečių vadovaujamą Saulės gimnaziją Kaune. Studijavo Vytauto Didžiojo universitete Kaune gamtos-matematikos fakultete biologiją ir įsigijo šios sritys diplomą 1939.

Bestudijuodama suartėjo su iš Anykščių apylinkės kilusiu Lietuvos kariuomenės leitenantu ir to paties universiteto technikos fakulteto absolventu mechanikos

Čiurlionio ansamblis spalio 25 koncertuoja Detroite, Marcy College McAuley salėje, 8200 W. Outer Dr.

DETROITO LIETUVIUOSE

Pagerbkim Mikulskius ir „Čiurlionį“

Lietuvių tautinis meno ansamblis „Čiurlionis“, kurį trumpai vadiname Čiurlionio ansambliu, buvo įkurtas Vilniuje prie vietinės šaulių rinktinės 1940 sausio 15. Nereikia plačiau aiškinti, o tik priminti, kad tuomet jau degė pusė Europos, Lietuvos suverenumui grasino sovietinės įgulos, krašto pasieny manevravo sovietų tankai. Ansamblio steigėjas ir tada dar tik vyrų choro vadovas — Alfonsas

Mikulskis, trisdešimt vienerių metų, sveikata ir energija pertekęs vyras, jau turįs dešimties metų muzikinio darbo stažą. Atskirai veikęs O. Mikulskienės vadovautas kanklių orkestras ir J. Kazlauskaitės vedama tautinių šokių grupė į ansamblį įsilies jau Šaulių Sąjungą uždarius, jau antram okupantui kraštą niokiojant — 1942 rugsėjo 22. Nei vadovai A. ir O. Mikulskiai, nei anuometiniai jauni ansamblie-

čiai nenujautė, kad šis ansamblis, triumfališkai aplėkęs Lietuvos miestus ir miestelius, karui baigiantis, atsidurs Austrijoj, paskui Vokietijoj, paskui Amerikoj... Kad žaidimą pradėjęs tautinės sąmonės žadinimu pavergtoj Lietuvoj, taps pačiu paveikiausiu lietuvių tautos kultūros ambasadorium. Vakarų Europoj ir Šiaurės Amerikoj. Kad juo žavėsis kraštą palikę tautiečių masės, Vokietijos universitetų studentai bei profesoriai, prancūzų generolai, ankstesnioji JAV lietuvių išeivija, kultūringesni amerikiečiai. Vietovių pavadinimai, koncertų skaičiai, programų repertuarai — raibsta akys ir svaigsta galva į viską besigilinant. Ak, ir šimtų šimtai naujų, grakščių, balsingų, muzikalių žmonių, keturių dešimčių metų kely su ansambliu atidavusių, atsokusių, atkankliavusių, paskui kas savu keliu gyventi nubridusių, o kas ir šį pasaulį palikusių... Tik kažkokiu stebuklu niekur nedingimo abu Mikulskiai, Alfonsas ir Ona. Po keturių dešimčių metų, po tūkstančio su kaupu koncertų jis vis tebestovi scenos centre, publikai nugarą atsukęs, magiška lazdele melodijas ore rašinėdamas. O ji, su būreliu kanklininkų-kanklininkų pirmoji eilėj pri-tūpusi, tautiniuose drabužiuose paskendus, kanklės apglėbusi, ramiai šypsodama apžvelgia savo grupę ir galvos linktelėjimu duoda ženklą stygas prakalbinti...

Švęsdamas 40-ties metų gyvenimo sukaktį ir vadovo Alfonso Mikulskio 50-ties metų muzikinės darbuotės jubiliejų, Čiurlionio ansamblis šiais metais savo veiklą ypatingai pagyvino: baigiama paruošti ir išleisti monografija, įgrojami naujos plokštelės, rengiami koncertai.

Stasio Butkaus šaulių kuopos valdybos ir Šv. Antano parapijos tarybos dėka Čiurlionio ansambli regėsimė bei girdėsimė Detroite spalio 25-26. Šeštadienį, spalio 25, liudius dainų, tautinių šokių bei kanklių muzikos koncertas įvyks Marcy kolegijos McAuley auditorijoje (W. Outer Drive ir Southfield greitkelio šiaurvakariniam kampe; salėj, kurioj esame turėję keletą didesnių koncertų bei keletą Vasario 16 mėnėjimų). Pradžia 7 v. vakaro punktualiai. Sekmadienį, spalio 26, Šv. Antano bažnyčioj 10:30 v. ryto ansamblis dalyvaus pamaldose, kurių metu atliks A. Mikulskio sukurtas Tautinės Mišias ir giedos įvairias giesmes, kanklių muzikos lydimas.

Gyvename šaly, kurioj laikas brangesnis už auksą. Sunkiai beprisikviečiami laiko stokoja dainininkai, muzikantai, šokėjai. Kad Čiurlionio ansamblis dar gyvas, reikia laikyti beveik stebuklu. Vis dėlto jaučiame, kad rečiau ir rečiau beparuošiamas naujas repertuaras ir koncertų bangos rečiau bėpersirita per lietuviškuosius telkinius. Nors nuo Clevelando iki Detrito vos keturių valandų tarpas greitkeliais, bet Čiurlioniečių autobusiai tik kas kelinti metai pas mus bepasirodo. Po čia tik ką paskelbtų datų kaizin kada kita kartą juos beišgirsime. Tad sulekime, kaip į tautinę šventę, Čiurlioniečių paklausti į McAuley auditoriją, o rytojaus dieną, kaip į atlaidus, — į Šv. Antano bažnyčią.

Alfonsas Nakas

Viktorija Šimkienė

giedojus, buvo palikta amžinam poilsiui, kurio ji šiame gyvenime tiek mažai buvo patyrusi. Už velionės sielą buvo užprašyta nemaža mišų Elizabeth, N.J., o velionės šeimos rūpesčiu laidotuvių dalyviams buvo suruošti laidotuvių pusrėčiai.

Be vyro Leonardo ir dukrų Gražinos ir Birutės, velionė yra palikusi ir kitų giminių čia, JAV, ir artimų giminių okupuotoj Lietuvoj.

K.J.

NAUJAUSI LEIDINIAI

J. Gliuda, Bausmė, novelės. Kietais viršeliais. 10 dol.

Br. Raila, Vaivos rykštė, 100 kalbų į Lietuvą. 10 dol. Laumių juosta — 3 dol. Paguoda, I ir II dalis — po 5 dol., III dalis — 6.50 dol.

V. Petraitis, Pasakėčios pagal Krylovą. 10 dol.

Dešimtoji pradalgė — literatūros metraštis, red. K. Barėno. Kietais viršeliais. 12 dol. Pradalgės nuo 1 iki 10-tos papigintomis kainomis.

J. Brazaitis, Raštai, I tomas, red. A. Skrupskelienė ir C. Grincevičius. Kietais viršeliais. Nagrinėjama: Vaižgantas, Jakštas, Donelaitis, Daukantas, Valančius, Baranuskas ir Pietaris. 15 dol.

Persiuntimui pridėdama 1 dol. Darbininkas, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

CLEVELAND, OHIO

Iškilmės Šv. Jurgio parapijoj

Šv. Jurgio parapijoj rugsėjo 14 buvo dviguba šventė. Jau yra toki tradicija, kad rugsėjo mėnesį parapijoj vyksta Šiluvos Stebuklingos Dievo Motinos pagerbimo šventė-atlaidai. Tačiau šiais metais šalia tradicinių atlaidų buvo iškilmingas arkivysk. Jurgio Matulaičio paminklinės lentos pašventinimas. Mišias aukojo svečias, Lietuvos pranciškonų provincijolas kun. Paulius Baltakis, OFM. Pamaldų metu giedojo Ryto Babicko vadovaujamas parapijos choras, kuris pasižymi savo religinio repertuaro turtingumu, įvairumu ir jo geru atlikimu.

Kun. Pauliaus Baltakio pamokslas iškėlė moterį. Iškėlė Mariją, kurią prieš pat pamaldas pašventino parapijos ilgametis klebonas kun. Balys Ivanauskas. Parapijos salė po tradicinės kavutės Rytas Babickas gausiai susirinkusiems svečiam papasakojo apie savo ir savo žmonos Aušros gilų tikėjimą į arkivysk. Jurgio Matulaičio užtarimą ir pagalbą savo katastrofingos ligos metu, iš kurios jis, visiškai pasveikęs, grįžo į tarnybą ir muzikinį darbą su parapijos choru, Clevelando vyrų oktetu ir Čiurlionio ansambliu. Rytas ir Aušra Babickai yra tos lentos fundatoriai. Po Ryto Babicko žodžio garbingasis svečias tėvas Paulius Baltakis apžvelgė arkivysk. Jurgio Matulaičio biografiją ir pranešė, kad jo šventuoju paskelbimo byla esanti paskutinėje stadijoje, tik visi lietuviai turį prie tos bylos sėkmingumo ir pagreitėjimo prisidėti savo maldomis ir tikėjimu.

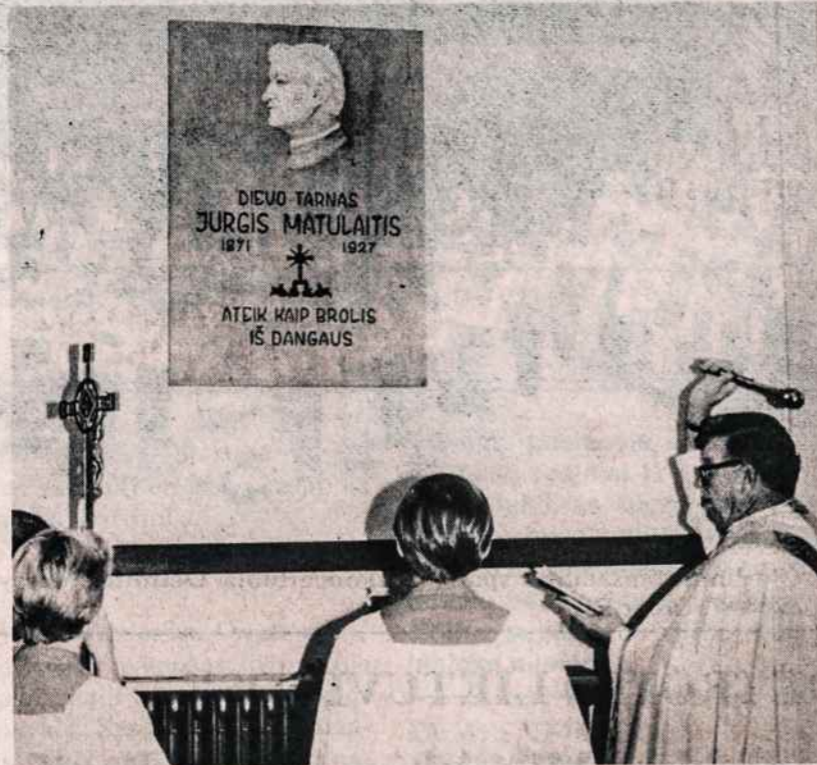
Besiskiriant į namus, šių eilučių autorei buvo suteikta maloni proga su tėvu Paulium Baltakiu asmeniškai pasikalbėti. Atvykęs iš Kennebunkporto vienuolyno, kuriame šiuo metu esą 8 kunigai ir 10 klierikų, tėvas Paulius su dideliu entuziazmu propaguoja arkivysk. Jurgio Matulaičio bylą: "Jo šventumo byla yra pagrįsta herojiškumo pagrindu. Kaip ypatingai dorovingas žmogus, jis visais atžvilgiais atitiko Bažnyčios mokslo reikalavimus". Paklausus, kuo mum ši byla yra reikšminga, tėvas Paulius pastebėjo, kad šiuo metu dvasinis atsinaujinimas esąs ypatingai reikalingas. Naujo lietuvų šventojo paskelbimas Lietuvoj sukeltų gyvą dvasinį sąjūdį, o to atsinaujinimo reikia ir mum, gyvenantiems laisvame pasaulyje. Tėvas Paulius taip pat išreiškė susirūpinimą, kad laisvame pasaulyje lietuviškasis jaunimas, be abejo, įtakojamas idealizmu nepasižyminties aplinkos, nesidomi pašaukimais ir nepapildo taip reikalingo dvasiškų luomo.

Po malonaus pokalbio visi nusukubėjome i paežerę, kur gražioj aplinkoj vyko parapijos choro gegužinė. Ir čia tėvas Paulius, lydimas klebono kun. Balio Ivanausko, malonioj aplinkoj turėjo progos pabendrauti su įvairaus amžiaus choro nariais ir bičiuliais.

Senatorius John F. Glenn Clevelande

Spalio 19 vakarą, 5 valandą, įvyksta iškilmingi pietūs, kurių metu senatorius astronautas John F. Glenn susitiks su Clevelando tautybių atstovais. Lietuviam jis yra gerai žinomas ne vien iš jo dažno buvimo Clevelando lietuvių tarpe, bet taip pat ir jo bekompromisinio nusistatymo Pabaltijo kraštų laisvės klausimo atžvilgiu. Senatorius Glenn yra pagarsėjęs savo kalbomis senatė ir savo karštai debatais Maskvoj, nuolat keldamas Pabaltijo tautų apsisprendimo ir laisvės klausimą.

Susitikimas su senatorium prieš pietus planuojamas 3 va-

Clevelande Šv. Jurgio lietuvių parapijos klebonas kun. B. Ivanauskas šventina paminklinę lentą arkivyskupo Jurgio Matulaičio atminimui. Nuotr. V. Bacevičiaus

landą. Pietūs ir susitikimas įvyks Hofbrauhaus restorane, East 55-oj gatvėj tarp Superior ir St. Clair gatvių.

Tikimasi, jog susitikime ir pietuose lietuviai gausiai dalyvaus, kad savo buvimu pakartotina parodytų savo simpatijas

ir paramą įtakamam ir populiariam senatoriui, kurio balsas kalba mūsų siekais. Bilietai į pietūs vienam asmeniui kainuoja \$12.50. Juos galima iš anksto užsakyti pas Joną Nasvytį telefonais 481-1604 arba 486-0877. Aurelija Balašaitienė

SO. BOSTONO LIETUVIŲ PILIEČIŲ DRAUGIJOJ

South Boston Lietuvių Piliečių Draugija kas antri metai pagerbia savo narius, išbuvusius draugijoje 25 metus. Šiemet 49 nariai veteranai bus pagerbti spalio 19, sekmadienį, 12 val. Draugijos namo antro aukšto salėj. Nariai bus pavaišinti puikiais pietumis. Draugijos pirminkas Danielius Averka veteranam prisegs auksinį ženklėlį. Nuo to laiko narys lieka amžinu draugijos nariu ir atleidžiamas nuo draugijos nario mokesčio.

Štai šių metų veteranai:

V. Aluza, K. Aukštikalnis, S. Driscoll, R. Flanagan, M. Galinis, L. Izbickas, F. Jarvis, M. Kaubeleich, S. Luinis, V. Monvila, V. Noreika, P. Veto, J. Pavydis, A. Petrauskas, M. Petkauskas, I. Prusik, E. Repšys, V. Santackas, P. Sasnauskas, J. Starinkas, P. Švaikauskas, V. Trinavich, A. Tutkus, L. Vandenberghe, V. Volotkevičius, F. Zaleskas, G. Adams, Z. Alvinas, P. Aukštikalnis, J. Bakšys, A. Brazauskas, R. Bričkus, E. Bushman, A. Ivaška, H. Mikulskis, I. Romikaitis, A. Rudauskas, L. Rudžiūnas, K. Šeštoka, P. Strazdas, P. Taškus, T. Yankauskas, S. Yuravick, F. Žičkus, A. Griganavičius, B. Kamantauskas, M. Žebrys, M. Dapkus.

Jei kuris iš draugijos narių mano, kad jau gali būti veteranu, tegu kreipiasi dėl informacijų į Antaną Andriulionį. Jo telefonas 268-5503.

Tradicinis šurum-burum renginys vyks spalio 19, sekmadienį, nuo 2 val. popiet iki velumos. Nariai už bilietėlius galės nusipirkti užkandžių ir gėrimų.

Draugijos užkandinė garsi savo pica. Užkandinė atidaryta

seštadieniais ir sekmadieniais nuo 12 val. dienos iki 10 val. vak. Čia gaunami lietuviški pietūs, balandėliai, kugelis, dešros su kopūstais ir kiti patiekalai. Užkandinės telefonas 268-1055.

Linksmoji valanda klube vyksta kiekvieną ketvirtadienį nuo 5 val. popiet iki 8 val. vak. Tada visi gerimai pigesni.

Mėnesiniai susirinkimai vyksta kiekvieno mėnesio trečią ketvirtadienį 7:30 val. vak.

Naujos valdybos rinkimai So. Bostono Lietuvių Piliečių draugijoje 1981 metų vyks gruodžio 14, sekmadienį, nuo 2 val. popiet iki 6 val. vak.

Bingo Šv. Petro parapijos mokyklos naudai vyksta trečio aukšto salėj 7:30 val. vak. trečiadieniais.

Naujų Metų sutikimo komitetas suformuotas iš draugijos valdybos narių su inž. Vytautu Eikiu prieky. Jam talkina: inž. Brutenis Veitas, Gediminas Ivaška, Antanas Andriulionis, Vytautas Jurgėla, Stanley K. Griganavičius.

Remontas antro aukšto salėj gerokai pažengęs. Lubos ir langai perdažyti, padidinta virtuvė. Įdėti nauji "Base Board" stiliaus šildymo įrenginiai, 6 žirandėliai, pakeistas elektros kontroliavimas. Elektros darbą atliko jaunas draugijos narys Charles Galinauskas.

Remonto darbus prižiūri, sudaro planus, tvarko visą darbo eigą ir pats daug juodo darbo atlieka neišsemiamos energijos draugijos direktorius inž. Brutenis Veitas. Dažų ir langų užuolaidų spalvas suderina tos rūšies specialistas Povilas Martinkus.

Dedami nauji gazu šildomi pečiai. Šį darbą apskaičiavo, sudarė planus ir jį prižiūri šil-

BALTIMORE, MD.

Lietuvių Posto 154 legionierių pristatymo išklmės rugsėjo 28 Lietuvių Svetainės dižiojoj salėj gražiai pavyko. Lietuvių Postas yra populiarius legionierių tarpe. Tad daug legionierių viršininkų iš Baltimorės dalyvavo išklmėse. Tautinių šokių grupės Aras ir Kalvelis visus palinksmo savo šokiais.

Balfo Baltimorės skyrius maloniai kviečia visus į jų linksmą vakarą Lietuvių svetainės di-

PHILADELPHIA, PA.

Dailininko A. Tamošaičio belaukiant

Jau senokai sklido žinia, kad Lietuvių Tautodailės Instituto Philadelphia skyrius ir Lietuvių Namų kultūros centras spalio 11-12 rengia plataus masto dailės savaitgalį. Tai bus didžiulė dail. A. Tamošaičio kūrybos paroda, bus pristatytas dailininkų Antano ir Anastazijos Tamošaičių kapitalinis veikalas "Lithuanian National Costume", o ta pačia proga bus rodomas Kanados LB pagamintas filmas "Spirits of an Amber Past", vaizduojantis Tamošaičių kūrybinę darbuotę jų sodyboje, o taip pat bus rodomos ir skaidrės iš mūsų tautinio meno.

Apie dail. A. Tamošaitį bei jo kūrybą kalbės skulpt. P. Vasys, o su dailininkų Tamošaičių knyga supažindins dail. R. Višulas.

Šios parodos atidarymas įvyks spalio 11, šeštadienį, 6 v.v., o spalio 12 ją bus galima apžiūrėti nuo 12 val. iki 5 val. popiet.

Reikia manyti, kad šis įvykis susilauks plataus Philadelphia bei jos apylinkių lietuvių dėmesio.

M. R.

DEXTER PARK PHARMACY
Wm. Anastasi, B.S.
77-01 JAMAICA AVENUE
(Cor. 77th Street)
Woodhaven, N.Y. 11421
WE DELIVER
296-4130

dymo sistemos specialistas inž. Kazimieras Gruzdas.

Draugijos reikalais kreipkitės į draugijos reikalų vedėją Algį Šmidtą. Jo telefonas 268-9058.

S.K.G.

džiojoj salėj šeštadienį, spalio 18 Aktorius Vitalis Žukauskas, kuris nekartą palinksmo baltimoriečius svo anekdotais ir humoru, atliks programą. Po programos bus šokiai. Bufete bus galima įsigyti skanių valgių bei gėrimų. Vakarą prasidės 7 val. vak. Bilietus galima gauti pas Balfo valdybos narius.

40 valandų atlaidai Šv. Alfonso bažnyčioj prasidės su iškilmingomis mišiomis spalio 19, sekmadienį, 10 val. ryto. Kunigai ragina visus daryti planus dalyvauti tuose atlaiduose ir tokiu būdu įsigyti sau ir kitiems gausių malonių. Atlaidai pasi- baigs antradienio vakarą, spalio 21, su procesija ir mišiomis.

Jautienos kepsnių balių rengia Lietuvių Posto 154 legionie-

riai sekmadienį, spalio 19, gražioj Eastern Center salėj. Publikos privažiuoja autobusais net ir iš Pensilvanijos. Visiem patinka Lietuvių Posto 154 vaišingumas. Be jautienos, bus ir kitų gardžių valgių. Loterijoj bus galima laimėti visokias premijas.

Lietuvių Muziejaus valdyba kviečia visus į jų rengiamą vakarą šeštadienį, spalio 25, Lietuvių Svetainės gintaro kambaryje. Bus dešrų ir kitų skanių valgių. Šokiui gros geras orkestras. Visi kviečiami daryti planus dalyvauti su savo giminėmis ir draugais. Aplankykite gražų muziejų trečiame aukšte Lietuvių Svetainėj. Galėsitė pasigrožėti gražiais lietuviškais kūrniais.

Jonas Obelinis

KALĖDINĖS DOVANOS GIMINĖMS LIETUVOJE

SPECIALUS SIUNTINYS 1 — 1980

Labai gera angliška vilnonė medžiaga, gali būti vyriškam arba moteriškam kostiumui; vakarinei suknelei medžiaga arba lygi vilnonė medžiaga suknelei; vyriškas arba moteriškas megztinis; kompletas moteriškų nailoninių apatinių arba vyriški geresni marškiniai; "Wrangler" arba "Levi" jeans, mėlynos arba rumbuoto velveto; crimplene medžiaga moteriškam kostiumeliui arba dviem suknelėm; vyriški arba moteriški odiniai geri pusbačiai.

Šio siuntinio kaina su muitu ir persiuntimu \$300.00
Taip pat dar galima į šį siuntinį dadėti 9 svarus prekių: medžiagos galima dadėti 4 m. ir dirbtinio minko kailio paltui 2.75 m.

Žemiau siūlome keletą naudingesnių dalykų:

Avikailiai, ilgi, vyriški arba moteriški, tikros odos viršus, dirbtinio kailio pamašalas, sveria 5 sv. \$260.00
Dirbtinio minko kailis moteriškam paltui, sveria 6 sv. \$100.00
Jeans, "Wrangler" arba "Levi" (siuntinyje gali būti dvi), sveria 2 sv. Kaina už vienas 48.00
Jeans "Wrangler" rumbuoto velveto (siuntinyje gali būti dvi), sveria 1 1/2 sv. Kaina už vienas 48.00
Vyriškas arba moteriškas megztinis 43.00
Moteriškos arba vyriškos nailoninės kojines 3.50
Vilnonės arba šilkinės skarelės 14.00
Telescopis lietsargis 13.00
Geresni marškiniai 21.00
Vyriški arba moteriški pusbačiai, sveria 1 1/2 sv. 52.00
Puiki medžiaga suknelei, sveria 1 sv. 33.00
Angliška vilnonė medžiaga elutėm, sveria 3 s. 67.00
..... 76.00
..... 110.00

Kalkuliatorius TI — 33 Texas 67.00
Stetoskopai, sveria 1/2 sv. 64.00

Šie maisto produktai galima siųsti su rūbais: 1/2 sv. arbatos — \$4.50; 1/2 sv. nescafes — \$7.00; 1 sv. kavos — \$8.50; 1 sv. šokol. saldainių — \$8.50.

Sudarome testamentus, administruojame nuosavybes, persiunčiame palikimus į Lietuvą prekėmis arba pinigais, tarpininkaujame išsirybinant pensijas.

BALTIC STORES & CO.

(Z. Juras)

11 London Lane, Bromley, Kent, BR1 4HB,
England. Tel. 01 460 2592.

JEI JŪS NORITE SIŪSTI SIUNTINIŲ DOVANAS Į LIETUVĄ IR ĮVAIRIUS USSR KRAŠTUS, naudokitės patarnavimu plačiai žinomos firmos

PACKAGE EXPRESS & TRAVEL AGENCY, INC.

(LICENSED BY VNESHPOSYLTORG)

VYRIAUSIA ĮSTAIGA: 1776 BROADWAY, NEW YORK, N.Y. 10019. TEL.— 581-6590; 581-7729. Siuntiniai siunčiami per mūsų firmą, paskyrimo vietą pasiekia trumpiausiu laiku. Siuntinių pristatymas garantuotas. Visi muitai apmokami mūsų įstai-gose, gavėjas NIEKO NEMOKA.

Prie firmos skyrių yra krautuvės; jose rasite žemiausiomis kainomis pasirinkimui įvairiausių audinių, taip pat maisto produktų, odos avalynei ir kitų daiktų.

Atidaryt. kasdien nuo 9 valandos ryto iki 6 valandos vakaro. Šeštadieniais ir sekmadieniais nuo 9 valandos ryto iki 4 valandos popiet.

MŪSŲ SKYRIAI

Miami Beach, Fla. 33139-1201 17 St.	305 673-8220
Allentown, Pa. — 126 Tilghman Street	435-1654
Baltimore 31, Md. — 1828 Fleet Street	342-4240
Brooklyn, N.Y. 11218 — 485 McDonald Avenue	633-0090
Buffalo 12, N.Y. — 701 Fillmore Avenue	895-0700
Chicago 22, Ill. — 1241 No. Ashland Avenue	486-2818
Chicago, Ill. 60629 — 2608 West 69 Street	925-2787
Chicago, Ill. 60609 — 1855 West 47 Street	376-6755
Cleveland, Ohio 44134 — 5689 State Rd.	(216) 845-6078
Detroit 12, Mich. — 11601 Jos Campau Avenue	365-6780
Herkimer, N.Y. McKennan Rd.	315-866-3939
Hamtramck, Mich. — 11339 Jos. Campau Avenue	365-6740
Chester, Pa., 19013 — 2819 W. 3 St.	215-497-2382
Los Angeles 4, Calif. — 159 So. Vermont Avenue	385-6550
New York 3, N.Y. — 78 Second Avenue	674-1540
New York, 3, N.Y. — 324 E. 9th St.	475-7430
Philadelphia, Pa. 19123 1013 N. Marshall St.	215 WA 5-8878
Phoenix Ariz. 85027 — 22047 N. Black Canyon Hwy.	602-942-8770
Rahway, N.J. — 47 East Milton Avenue	381-8800
Silver Springs, Md. — 1002 Kennebec Ave.	301-589-4464
South River, N.J. — 41 Whitehead Avenue	257-6320
Syracuse, N.Y. 13204 — 515 Marcellus Street	475-9746

LORENCE CONTRACTING CO., INC.

Antanas ir Edvardas Lorence atlieka įvairiausių namų įrengimo, patobulinimo ir pataisymo darbus. Įrengiamos modernios Hollywood stiliaus virtuvės, vonios kambariai, atliekami staliaus darbai, namas aplojamas aliuminijaus plokštėmis, taisomi stogai, atliekami dažymo darbai, įdedami aliuminijaus langai, sutvarkomas šildymas ir kiti kanalizacijos įrengimai, įrengiamas rūšys, atliekami cemento darbai ir kitokie patarnavimai Adresas: 84-52 86th Ave., Woodhaven, N.Y., 11421. Telefonas 212 849-2731 arba 441-2489. Kalbama angliškai, lenkiškai ir ukrainetiškai.

DOVANA JAI AR JAM
MEDALIJONAS — sidabrinė Vytis
juodo onyksu fone — \$35
RETEŽĖLIS — sunkus, sidabrinis, 24" — \$25
(yra įvairių kitokių)
VYRIŠKAS ŽIEDAS SU VYTIM — Sidabrinis \$35
auksinis — brangiau
DALIA AŽUOLIENĖ — Tel. (212) 238-0128
Rašyti: c/o Darbininkas, 341 Highland Blvd.
Brooklyn, N.Y. 11207

KARIO ŽURNALAS MINĖJO 60 METŲ SUKAKTĮ

Brooklyno pranciškonų spausdintojas Kario žurnalas rugsėjo 20 paminėjo 60 metų sukaktį. Minėjimą rengė specialus komitetas, kurį sudarė ramovėnų, šaulių, birutiečių atstovai ir Kario redaktorius Zigmąs Raulinaitis. Pirmininkavo dr. Eugenijus Noakas.

Kultūros židinio mažojoje salėje buvo gražiai patiesti stalai vakarienei. Prie jų susėdo apie 110 žmonių. Minijimą pradėjo pirmininkas dr. E. Noakas, prisimindamas, kad Kario žurnalas pradėjo eiti 1919 metais, kad buvo 16 redaktorių, kad nuo 1954 metų (vadinas, 26 metus) redaguoja Zigmąs Raulinaitis.

Redaktoriaus žodis

Pakviestas redaktorius išryškino, kad Karys apie 30 metų ėjo tėvynėje ir apie 30 metų eina

tremtyje. Prisiminė, kaip Karys buvo sustabdytas sovietams okupavus Lietuvą, kaip paskui buvo atgaivintas Vokiečių okupacijos metais. Labai įspūdingai išryškino vieną nuotyki kaip jis, Z. Raulinaitis, 1944 liepos mėnesį traukėsi iš Lietuvos ir kaip kaimynystėje stovėję kariai išleido "Žygio karys" ir jį atspausdino

(nukelta į 12 psl.)

ELIZABETH, N.J.

Šeštadieninės mokyklos rūpesčiai

Nežiūrint mūsų laikraščių raginimų siūsti lietuvių vaikus į šeštadieninę mokyklą ir tuo reikalu vietinių veikėjų darytų pastangų, šeštadieninės mokyklos mokinių skaičius šiais mokslo metais nepaaugo, nors mokyklinio amžiaus lietuvių vaikų yra kiekvienoje lietuvių kolonijoje. Mokyklą lanko tik 4 šeimų atžalynas. Savaiame suprantama, kad dėl mažo mokinių skaičiaus ir pats mokyklos išlaikymas gerokai pasunkėja, nes vis tiek reikia mokytojų, reikia patalpų ir mokyimo priemonių. Jei seniau, esant didesniai mokinių skaičiui, tėvų komiteto ruošiami mokyklos išlaikymui parengimai at-

nešdavo gerokai pelno, tai dabar, likus tik 4 šeimoms, tėvams suorganizuoti kokį nors renginį yra beveik neįmanoma. Todėl mokyklą slegia ne tik vaikai, bet ir lėšų trūkumas, kurį vienam Tėvų komitetui pašalinti yra neįmanoma. Mokykla laukia LB vykdomo rugsėjo mėn. švietimo reikalavimų vajeis vaisių, nes LB vadovybės patvarkymu, pusė surinktų aukų gali būti palikta vietiniams švietimo reikalavimams. Ar visos LB apylinkės pasistengė šitą vaju vykdyti, tuo tarpu neaišku, bet ten, kur vaju buvo vykdomas, netrūksta nusiskundimų, kad ne visi lietuviai atidaro šiam reikalui savo pinigines. Yra lengva priekaištauti LB dėl lietuviškose mokyklose vaikų mažėjimo ar dėl jos nepakankamo rūpinimosi tokių mokyklų išlaikymu, bet daug sunkiau pasidaro savo auka tokius rūpesčius padėti sumažinti.

Bet, nežiūrint įvairių sunkumų, veikia ne tik pati mokykla, bet ir jos kad ir nedidelė tautinių šokių grupė, kurią globoja mieliai sutiko čia veikiantis kolegijų ir aukštesniųjų mokyklų studentų tautinių šokių grupė Liepsna, labai sėkmingai vadovaujama tautinių šokių mokytojos Rūtos Mickūnienės ir jos padėjėjos Debbie Didžbalytės. Mokykloje tautinius šokius jau antrus mokslo metus moko Liepsnos šokėja Audrė Tursaitė.

K.J.

NEWARK, N.J.

Ieva ir Juozas Bylai per K. Trečioką paaugojo Lietuvų Fondui 2000 dol.

Juozas Byla stiprėja po sunkaus širdies priepuolio. Bylai gražiai susitvarkę, gyvena Rahway, N.J. Ieva rūpestingai prižiūri savo vyrą. Ji ilgą laiką buvo vyresnioji gailėstingoji sesuo operacinėje vienoje New Jersey ligoninėje.

Linkime Bylams sveikatos ir daug laimės tolimesniam gyvenimui ir nuoširdžiai dėkojam už dosnią auką Lietuvų Fondui.

Lietuvių Fondo
Newark, N.J., komitetas

BROCKTON, MASS.

Choro veikla

Tautos šventę švenčiant, rugsėjo 7 Šv. Kazimiero bažnyčioje iškilmėse dalyvavo uniformuoti Martyno Jankaus kuopos šauliai. Pamaldų metu choras labai gražiai giedojo. Gi 3 val. popiet atliko meninę programą minėjime Bostone.

Rugsėjo 14, Šv. Kryžiaus išaukštinimo dieną, mišias aukojo Tėv. A. Jurgelaitis, OP. Jis ir pamokslą pasakė. Choras giedojo ne tik per pamaldas, bet ir popietėj Romuvos Parke įvykusioje parapijos gegužinėje atliko meninę programą.

Choristai uoliai repetuoja ir ruošiasi šiam sezonui surengti kelis koncertus. Kviečiami ir nauji choristai.

Brocktono Šv. Kazimiero lietuvių parapijos klebonas kun. P. Šakalys, jo talkininkas Tėv. A. Jurgelaitis, OP, ir plačioje apylinkėje pasklidę parapiečiai šiuo choru didžiuojasi, jam ir jo vadovui komp. J. Gaideliui linki sėkmės ir stiprybės lietuviška giesme Dievą garbinant ir lietuviška daina garsinant lietuvišką kultūrą.

E. Ribokienė

Anglų kalba nauja virimo knyga

LITHUANIAN COOKERY (In English, 316 pages, price 8 dol.)

Agronomės Iz. Sjnkevičiūtės parašyta lietuviškų valgių receptų knyga. Graži dovana draugėms amerikietėms. Knyga su plastiniu apkalnu, nugarėlė patogiai suverta. 316 psl. Kaina 8 dol. Darbininkas, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

Užsakau "Lithuanian Cookery" už 8 dol. Persiuntimas-Postage 50 c.

Vardas, pavardė

Numeris, gatvė

Miestas, valstija, Zip

Kultūrinių Subatvakarių dvidešimtmetis

Kultūriniai Subatvakariai Bostone buvo suorganizuoti 1959 lapkričio mėnesį. Jų iniciatoriais buvo Stasys Santvaras, Justinas Vaičiaitis ir kiti. Tad praeitų metų lapkričio mėnesį Kultūriniam Subatvakariam suėjo 20 metų.

Subatvakarių rengimo komisija, kuriai vadovauja Edmundas Cibas, rugsėjo 21 surengė tos sukakties minėjimą. Buvo išnuomota graži salė Bostone. Tik labai negeras sutapimas. Bostonas visus metus švenčia savo 350 metų miesto sukaktį. Vyksta koncertai, parodos ir panašiai. Gi rugsėjo 21 mieste vyko paradas. Į jį suvažiavo 36 pasaulio didžiųjų miestų burmistrai. Parado reikalui visos miesto gatvės buvo uždarytos automobilių susisiekimui. Tad Subatvakarių pirmininkui Cibui buvo didelė problema, ką daryti? Ta miesto salė veik nebesiekiama. Dideliu vargu buvo gauta S. Bostono Lietuvių Piliečių Djos, kur ir vyko numatytas koncertas. Publikos prisirinko nemažai, nors buvo ir tokių, kurie neišgirdo pranešimo per radio valandėles dėl pakeitimo, ir bandė pasiekti aną miesto salę, tad ir nepateko į šį koncertą.

Koncerto programą atliko solistė Ona Pliuškonienė iš Philadelphijos ir pianistas Saulius Cibas. Solistė Pliuškonienė, akomponuojant Cibui, padainavo: Pavarario dienele — St. Šimkaus, Trys dainos: Kad jau saulutė, Vai lazdynai, Kad aš buvau, sodulka. — Jeronimo Kačinsko, Pamištoji sula (žodžiai Zigmąs Gavelio) — Juliaus Gaidelio. Saulius Cibas paskambino — Concerte etude — E. Dohnanyi. Solistė Pliuškonienė su Cibui atliko: Trys dainos (žodžiai Kazio Bradūno) — Vai gano, gano, Ko už kalnelių, Į dainom užlieta lauką — Vyta. Marijošias.

Po pertraukos solistė su pianistu atliko: Trys dainos (žodžiai Moericke) Das verlassene Maedlein, Der Gartner, Gesang Weylas. — Hugo Wolf ir Befreit (žodžiai Richard Dehmel) — Richard Strauss. Tada pianistas Cibas paskambino valsus iš operos "Faust". Solistė ir pianistas atliko Ombra ma fui rečitatyvą ir ariją iš op. "Serse" C.F. Haendel, Dido lamentacija — rečitatyvą ir ariją iš op. "Dido and Aeneas" — Henry Purcell ir pabągimai — O don fatale, arija iš op. "Don Carlo" — G. Verdi. Publikos plojimam nesustojant, dar padainavo lietuviškai — Labai gražu — Kačanausko.

Užsibaigus koncertinei daliai, programos atlikėjai ir dalis publikos persikėlė į Tautinės S-gos namus (Subatvakarių nuolatinė buveinė), kur vyko vaišės. Čia kalbėjo Edmundas Cibas, Stasys Santvaras ir Romas Veitaitis. Jie visi davė Subatvakarių įsikūrimo istoriją, kaip buvę kai kieno baiminamasi, kad čia galį pakenkti jau esamam Kultūros klubui ir panašiai. Tačiau darbas ir laikas parodė, kad ne tik

nebuvo pakenkta, bet atsirado didesnis paskatinimas daugiau dirbti. Jie apžvelgė ir visą darbą, kurį atliko, kad tai buvęs didelis įnašas į mūsų kultūrinį gyvenimą.

Aukos Lietuvų Fondui

A. a. Kazio Merkio atminimo įamžinimui Lietuvų Fondo Bostono lietuvių jo šermentu metu suaukojo \$670, tuo papildydami jo ankstesnį įnašą iki \$1000.

Aukojo: K. Makaitis \$45, B. ir H. Skrabuliai \$30, Jono Vanagaičio šaulių kuopa \$25, po \$20: L.K.V.S. Ramovė, P. Didžbalis, I. ir B. Galiniai, A. Keturakis, E. Staknys, A. Juozėnas, po \$15: A. ir V. Kubiliai, B. Paliulis ir G. Zozas, po \$10: K. ir J. Babravičiai, A. Andriūšienė, J. Vembrė, A. ir K. Šimėnai, L. Adomkaitienė, S. Galdikienė, J. Leščinskienė, M. Norkūnienė, E. ir J. Kuncaičiai, A. ir J. Matjoškai, A. ir O. Bartašūnai, M. ir L. Lendraičiai, T. Stankūnaitė, A. Danasas, P. ir J. Ambraziejai, A. Mažiulis, J. Kačinskas, M. Paliulienė, S. Augonis, A. Šležas, J. ir T. Janukėnai, I. ir E. Manomaičiai, N. Šležiūnė, S. Kazlas, A. Astravas, A. ir J. Monka, LB Bostono apylinkė, P. ir S. Jančauskai, A. Vakauzėnė, J. Bakšys, A. Kriščiūnas, V. ir Z. Gaveliai, J. ir E. Valiukoniai, V. Eikinas, J. Jurėnas, L. Herbštaitė, M. Mockienė, O. Vileniškienė; po \$5: V. Jurgėla, M. Iljinai, P. Jakutienė, I. Ulpaitė ir R. Petronienė.

Balfo vaju

Balfo Bostono skyriaus valdyba, kurią sudaro: pirm. kun. A. Baltrušūnas, vicepirm. A. Januška, sekr. O. Vileniškienė ir izd. Petras Navazelskis, skelbia Balfo piniginį vaju, kuris tęsis nuo spalio 1 iki gruodžio 31. Valdyba prašo visus lietuvius dosniai aukoti Balfo reikalui, nes į vargą patekusių lietuvių yra daug. Čekius siūsti Balfo vardu izd. Petri Navazelskiui, 47 Webster St., Westwood, Mass. 02190.

Moterų klubo susirinkimas

L. M. Federacijos Bostono klubo narių susirinkimas įvyks spalio 11 d., 2:30 val. popiet S. Bostono Lietuvių Piliečių klubo direktorių kambary.

Klubo pirm. Elena Vasyliūnienė, tik grįžusi iš kelionės po Europą, kviečia visas nares atvykti į šį susirinkimą.

Susituokė

Rugsėjo 27 S. Bostono Šv. Petro Lietuvių parapijos bažnyčioje kleb. kunigas Albertas Kontautas sutuokė Mariją Mockienę (a.a. pedagogo Kazio Mockaus pašlę) ir inž. Bronių Kruopį.

Didžiosios Lietuvos šventė

Bostono lietuviai rugsėjo 7 šventė Tautos šventę. Mes ją pavadiname "Didžiosios Lietuvos šventė". Vasario 16 švenčiamas Lietuvos nepriklausomybės atgavimas. Tačiau, apsiribojant tik ta švente, mes patys nurasom iš Lietuvos istorijos daugiau nei 700 metų. O juk mes patys turim minėti ir garsinti Lietuvą, kaip vieną iš didžiųjų ir senųjų valstybių.

So. Bostone Tautos šventės minėjimas pradėtas mišiomis Šv. Petro lietuvių parapijos bažnyčioje. Organizacijos dalyvavo su vėliavomis.

Akademinė dalis su menine programa vyko 3 val. popiet So. Bostono Lietuvių Piliečių dr-jos salė. Minėjimą pradėjo LB apylinkės pirm. Aloyzas Astravas. Jono Vanagaičio šaulių kuopos pirm. Povilas Tyla vadovavo vėliavų įnešimui. Susikaupimu pagerbtas savanoris kūrėjas Kazys Merkis, miręs prieš porą savaitių. Tada Jūratė Dambrauskaitė pakviesta vadovauti minėjimo programai.

Kun. Albertas Kontautas, Šv. Petro parapijos klebonas, sukalbėjo maldą. Prelegentas prof. Simas Sužiedėlis kalbėjo apie istorinę ir Vytauto Didžiojo laikų Lietuvą. Tautos šventės minėjimas pradėtas 1930, minint Vytauto Didžiojo numatytą karūnacijos dieną.

Po paskaitos J. Dambrauskaitė iškvietė 4 abiturientus: Rastonytę, Šležaitę, Simonaitę ir Kulbį. Jie praeitą pavasarį baigė Bostono liuanistinę mokyklą. Dabar LB apylinkės pirm. A. Astravas jiems įteikė po knygą — V. Pietario istorinį romaną "Algimantas", kurio naują laidą redagavo jaunas istorikas dr. Saulius Girnius.

Po keliolikos minučių pertraukos Ramunė Adomavičiūtė buvo pakviesta vadovauti meninei programai. Brocktono ansamblio "Sūkurys" kanklininės Aldona Lingertaitienės, Harriet Dilytė ir Regina Kulbytė, vadovaujamos A. Lingertaitienės, paskambino: Ko liūdi, putinėli, Spūnsiu dainužę ir Šeinis.

Brocktono Šv. Kazimiero parapijos choras, vadovaujamas muz. Juliaus Gaidelio, padainavo: Skaisčioji Marija — J. Gaidelio, Kur bėga Šešupė — C. Sasnauskas, Tykus buvo vakarėlis — J. Švedo, Augo putinas — J. Gaidelio, Anoj pusėj Nemunėlio — J. Švedo, Vakarinė daina — S. Šimkaus, Lietuvišias esame mes gimę — St. Šimkaus.

Dainom nutilus, LB apylinkės pirm. A. Astravas trumpai pakalbėjo apie antrąją šios šventės dalį — religinę temą. Sutapimu, o gal ir specialiu parinkimu, Dievo Motinos Marijos gimimo diena skirta Tautos šventei. Lietuviai nuo senovės uoliai garbino Mariją, o mūsų išeiviai Amerikoj savo lietuvišką gyvenimą ir veiklą pradėjo burdamiesi apie parapijas. Parapijos suvaidino

didelį vaidmenį ne tik religiniu, bet ir tautiniu atžvilgiu. Prie parapijų kūrėsi lietuviškos organizacijos, mokyklos, laikraščiai. Parapijos ir šiandien turėtų likti mūsų lietuviško gyvenimo židiniu. Lankdami lietuviškas bažnyčias, melsimės lietuviškai ir bendrausime lietuviškojo dvasioje.

Po programos buvo vaišės, kurias surengė Bostono lietuvių.

Šis Didžiosios Lietuvos Tautos šventės minėjimas buvo gražiai suorganizuotas, su puikia akademine ir menine dalimis. Miela, kad įtraukiamas ir jaunimas.

MIRĖ PETRAS BŪTĖNAS

Bostone spalio 4 mirė kalbininkas Petras Būtėnas, tyrinėjęs Lietuvos vietovardžius, daug rašęs apie juos, buvęs Panevėžio gimnazijos mokytojas. Palaidotas spalio 7.

Bostono parangimų kalendorius

Antras Kaimas iš Chicagos atvyksta į Bostoną spalio 18. Spektaklį Lietuvių Piliečių dr-jos III aukšto salėj rengia Bostono skautija.

Kaukių balių rengia jaunimo sekcija spalio 25, šeštadienį, 7:30 val. vak. Lietuvių Piliečių dr-jos salėj, So. Bostone.

Lietuvių diena vyks spalio 26 So. Bostono Lietuvių Piliečių dr-jos salėj. Bus suvaidintas A. Gustaičio "Sekminių vainikas". Bus šokiai ir vaišės, Rengia LB Bostono apygarda.

Amerikotų Lietuvių Inžinierių ir Architektų S-gos Bostono skyriaus 30 m. sukakties balius vyks lapkričio 1, 7 v.v. Chateau de Ville restorane, Randolph, Mass.

Lietuvos kariuomenės atkūrimo minėjimas įvyks lapkričio 23 Lietuvių Piliečių dr-jos salėj, So. Bostone.

Naujosios Anglijos Šaulių rinktinės suvažiavimas įvyks lapkričio 29, šeštadienį, Lietuvių Piliečių dr-jos trečio aukšto salėj, So. Bostone.

LAISVĖS VARPAS Sekmadieniais 11:30-12:10 val. 740 banga iš WCAS 12:10-1:00 val. 1460 banga iš WBET Vedėjas Petras Viščinis 173 Arthur St., Brockton, MA 02402 Telef. (617) 586-7209

BOSTON, MASS. — WLYN 1360 bangos sekm. nuo 1 iki 1:30 val. Veda S. ir V. Minkai, 502 E. Broadway, So. Boston, Mass. 02127. Telef. 268-0489. Parduodamas Darbininkas. Didelis lietuviškų knygų pasirinkimas.

A.A.

BRONEI VALIUKIENEI

mirus Lietuvoje, jos dukrai Alei Santvarienei ir visiems artimiesiems nuoširdžiai užuojautą reiškia

Jadvyga ir Zigmąs Steponavičiai

A.A.

VERONIKAI PETRUŠKEVIČIENEI

mirus Lietuvoje, jos dukrai Janinai Gerdvilienei, mūsų klubo narei, giliai užuojautą reiškia

LMK Federacijos
New Yorko klubas

JANINAI GERDVILIENEI,

jos motinai mirus Lietuvoje, nuoširdžiai ir giliai užuojautą reiškia

Lietuvių Fronto Bičiulių
New Yorko Sambaris

A.A.

VERONIKAI PETRUŠKEVIČIENEI

mirus, dukrai Janinai Gerdvilienei ir visiem giminėm reikiame giliai užuojautą.

Eugenija ir Kazys Kasperičūnai

Mirus Lietuvoje motinai

VERONIKAI PETRUŠKEVIČIENEI,

liūdesio valandoje giliai užjaučiame Janiną Gerdvilienę ir kitus gimines Lietuvoje.

Marytė ir Aleksandras Žemaičiai

DARBININKAS

Redakcija (212) 827-1352
 Administr. (212) 827-1351
 Spaustuvė (212) 827-1350
 Vienuolynas .. (212) 235-5962
 K. Ž. salė (212) 827-9645

341 HIGHLAND BLVD.
 BROOKLYN, N.Y. 11207

Kultūros Židinyje šį savaitgalį: spalio 11, šeštadienį, 7 v.v. Br. Railos knygos "Vaivos ryškė" pristatymas ir jo paskaita; spalio 12, sekmadienį, 3 v. popiet prof. K. Būgos gimimo 100 metų sukakties minėjimas.

Su Vladu Šakaliu susitikimas, kuris buvo rengiamas spalio 11, šeštadienį, Kultūros Židinyje, dabar atšaukiamas, nes jis tą dieną lankosi Kanados parlamente. Susitikimą organizavo LB New Yorko apygardos valdyba.

Bronys Raila, rašytojas, žurnalistas, iš Los Angeles, Calif., šį savaitgalį atvyksta su žmona į New Yorką ir svečiuosis pas Aldoną ir Stepą Mackevičius. Jo naujos knygos "Vaivos ryškė" pristatymas ir jo paskaita bus ne spalio 10, penktadienį, bet spalio 11, šeštadienį, 7 v.v. Kultūros Židinyje. Apie jo knygą kalbės poetas Stasys Santvaras, bus pademonstruoti dvi jo trumpos kalbos, pasakytos per Laisvės Radiją — Radio Liberty.

Jis pats savo kalboje palies dabarties gyvenimo aktualijas. Susitikimą su rašytoju rengia Vaizganto Kultūros Klubas.

Stasys Santvaras, poetas ir dramaturgas, iš Bostono atvyksta į New Yorką ir dalyvaus Br. Railos knygos pristatyme, kuris bus spalio 11, šeštadienį, 7 v.v. Kultūros Židinio mažojoje salėje. Jis apibūdins Br. Railos naują knygą "Vaivos ryškė."

Prof. Kazimiero Būgos, žymaus mūsų kalbininko, 100 metų gimimo sukaktis minima spalio 12, sekmadienį, 3 v. popiet (ne 4 v. kaip buvo anksčiau skelbta) Kultūros Židinio mažojoje salėje. Paskaitą apie prof. K. Būgos įnašą į lietuvių kalbos mokslą skaitys dr. Antanas Klimas, Rochesterio universiteto profesorius. Į minėjimą pakviesta ir prof. K. Būgos dukra mokytoja Gražina Būgaite iš Scranton, Pa. Minėjimas prasidės punktualiai, nes paskaitininkas po paskaitos turi tuoj išvykti. Minėjimą rengia Liet. Kat. Mokslo Akademijos New Yorko židinyje. Įeinant aukojama minėjimo išlaidoms padengti.

Antanui Matulaičiui spalio 7 padaryta širdies operacija.

Išnuomojamas 6 kambarių butas. Galima nuomoti 3 arba 6 kambarius. Skambinti iš ryto 847-1506.

Ieškomas trijų kambarių ir virtuvės butas Woodhavene. Ieško vienas suaugęs žmogus. Skambinti į Darbininko redakciją.

MONY — Dr. M. Siemoneit, lietuvis, draudžia sveikatą, nedarbingumą, pensijas, gyvybę. (N.Y., N.J. ir Conn.) Apsidrausdami pas jį, sutaupysit 30%-50% premijos mokėjimą. Draudimo įvairios grupės, kurias galite pasirinkti. Skambinti dieną: 201 964-3500. Vak., savaitgaliais: 201 654-3756.

Anelė Malinauskienė iš Jamesburg, N.J., Tėv. Petro Baniūno, Darbininko administratoriaus pusseserė, staigiai susirgo ir paguldyta Middlesex General ligoninėje, New Brunswick, New Jersey.

Woodhavene išnuomojamas gražus butas iš 3 kambarių. Pagaudaujama vienas ar du asmenys. Tel. 296-2527.

Kasos Kredito Unija praneša, kad dabar yra labai geras laikas padėti santaupas ir Certificates of Deposit, nes palūkanos yra pakilę iki 11.5% ir nežinia, ar aukščiau beklis. Pažymėtina, kad Kasoje nėra būtina Certificates pirkti \$10,000 sumomis, nes galima pasirinkti trumpesnio ar ilgesnio laiko terminus. Į Share Certificates galima padėti 500 dolerių arba daugiau, nuo 3 mėnesių iki 6 metų terminui, 500 dol. blokais. Kasdieninės santaupos Kasoje irgi naudingesnės, nes už jas mokama 7% palūkanų, kai bankuose geriausiai atveju duodama tik 5.5%. Dėl informacijos skambinkite 212 441-6799.

ANELĖ MALINAUSKIENĖ iš Jamesburg, N.J., Tėv. Petro Baniūno, Darbininko administratoriaus pusseserė, staigiai susirgo ir paguldyta Middlesex General ligoninėje, New Brunswick, New Jersey.

ANELĖ MALINAUSKIENĖ iš Jamesburg, N.J., Tėv. Petro Baniūno, Darbininko administratoriaus pusseserė, staigiai susirgo ir paguldyta Middlesex General ligoninėje, New Brunswick, New Jersey.

ANELĖ MALINAUSKIENĖ iš Jamesburg, N.J., Tėv. Petro Baniūno, Darbininko administratoriaus pusseserė, staigiai susirgo ir paguldyta Middlesex General ligoninėje, New Brunswick, New Jersey.

ANELĖ MALINAUSKIENĖ iš Jamesburg, N.J., Tėv. Petro Baniūno, Darbininko administratoriaus pusseserė, staigiai susirgo ir paguldyta Middlesex General ligoninėje, New Brunswick, New Jersey.

ANELĖ MALINAUSKIENĖ iš Jamesburg, N.J., Tėv. Petro Baniūno, Darbininko administratoriaus pusseserė, staigiai susirgo ir paguldyta Middlesex General ligoninėje, New Brunswick, New Jersey.

ANELĖ MALINAUSKIENĖ iš Jamesburg, N.J., Tėv. Petro Baniūno, Darbininko administratoriaus pusseserė, staigiai susirgo ir paguldyta Middlesex General ligoninėje, New Brunswick, New Jersey.

ANELĖ MALINAUSKIENĖ iš Jamesburg, N.J., Tėv. Petro Baniūno, Darbininko administratoriaus pusseserė, staigiai susirgo ir paguldyta Middlesex General ligoninėje, New Brunswick, New Jersey.

ANELĖ MALINAUSKIENĖ iš Jamesburg, N.J., Tėv. Petro Baniūno, Darbininko administratoriaus pusseserė, staigiai susirgo ir paguldyta Middlesex General ligoninėje, New Brunswick, New Jersey.

ANELĖ MALINAUSKIENĖ iš Jamesburg, N.J., Tėv. Petro Baniūno, Darbininko administratoriaus pusseserė, staigiai susirgo ir paguldyta Middlesex General ligoninėje, New Brunswick, New Jersey.

ANELĖ MALINAUSKIENĖ iš Jamesburg, N.J., Tėv. Petro Baniūno, Darbininko administratoriaus pusseserė, staigiai susirgo ir paguldyta Middlesex General ligoninėje, New Brunswick, New Jersey.

ANELĖ MALINAUSKIENĖ iš Jamesburg, N.J., Tėv. Petro Baniūno, Darbininko administratoriaus pusseserė, staigiai susirgo ir paguldyta Middlesex General ligoninėje, New Brunswick, New Jersey.

JAUNIEJI L.A. MENININKAI NEW YORKE

Los Angeles lietuvių jaunimo meninė grupė "Viva Europa" visiem ją mačiusiems Los Angeles, San Francisco, Chicagoje ir Clevelande paliko nepaprastą įspūdį. Mačiusiųjų pasakojimais "Viva Europa" spektaklis yra pats įdomiausias JAV lietuvių jaunimo sceninis kūrinys, kurį bet kada yra tekę matyti. New Yorke ir kituose rytinio pakraščio miestuose buvo dėtos pastangos šią grupę atsigabenti gastrolem, tačiau dėl nepakeliamų finansinių išlaidų teko tos minties atsisakyti.

Vienok neišblėso entuziazmas sudaryti sąlygas talentingajam Los Angeles jaunimui surengti gastroles New Yorke. Ir taip Laisvės Žiburio radijas ėmėsi iniciatyvos bent pagrindinius "Viva Europa" menininkus pakviesti į New Yorką, kad vietos lietuviai galėtų pamatyti kokie talentingi ir išradingi yra Los Angeles jaunieji lietuviai menininkai.

Šis miniatiūrinis "Viva Europa" pasirodymas įvyks lapkričio 8, šeštadienį, Kultūros Židinyje, Brooklyne. Iš Los Angeles atvyksta dainininkė Vita Polikaitytė ir Daina Gudauskaitė, pianistas, akordeonistas ir dainininkas Rimas Polikaitis, smuikininkas Raimundas Mickus, šou.

Dail. Prano Lapės kūrinių paroda rengia New Canaan meno draugija Waveny Carriage Barn, New Canaan, Conn. Paroda bus nuo lapkričio 22 iki 30. Atidarymas lapkričio 22 d. 5 v.v. Dailininkas pastoviai gyvena Chamberline, Maine, apie 80 mylių į šiaurę nuo Kennebunkporto.

Koncertas Putnamo seselėm paremti buvo spalio 5 Kultūros Židinyje. Dainavo solistė Rōma Mastienė iš Chicago. Akomponavo Dalia Sakaitė. Po koncerto buvo vaišės. Laimėjimą išleista dail. A. Galdiko paveikslas ir dar keletas smulkių daiktų. Tuo metu baigėsi dail. Ringailės Zotovienės paroda, tai ir ji padovanavo vieną paveikslą, kuris buvo paleistas laimėjimam. Už paveikslą surinkta 150 dol., jį laimėjo kun. A. Račkauskas. (Apie koncertą plačiau kitam Darbininko numeryje).

Namų šildymo ir kanalizacijos reikalais (Heating installation and repairs, plumbing), norint pakeisti alyvos šildymą ir pan., galima kreiptis į Antaną Škerį, Jr. Telef. 212 847-5642.

Woodhavene išnuomojamas gražus butas iš 3 kambarių. Pagaudaujama vienas ar du asmenys. Tel. 296-2527.

kėjai Vyta Bandžiulis ir Angelė Mičiulytė. Čia bus dainos, šokiai ir instrumentalistų pasirodymai, supinti į "Viva Europa" rėmus jų gabiosios režisierės Danutės Barauskaitės.

Po programos bus šokiai ir baliaus. Svečius linksmins neseniai New Yorke įsisteigęs vokalinis-instrumentinis vienetas "Jinai ir trys gintarai", vadovaujant Vytautui Daugirdui. Laisvės Žiburio radijo rėmėjų klubo valdyba kviečia New Yorko ir plačiosios apylinkės visuomenę ruošiantis gausiai dalyvauti šiame nekasdieniškae jaunatviško meno vakare.

KARIO ŽURNALAS MINĖJO 60 METŲ SUKAKTĮ

(atkelta iš 11 psl.)

su jo turētu rotatoriumi. Tai buvo paskutinis Karys, išleistas Lietuvos žemėje. Ir tą numerį Z. Raulinaitis išlaikė iki šiai dienai. Tąsyk ir nepagalvojo, kad jam teks redaguoti ir tiek metų vadovauti Kariui.

Karį Amerikoje atgavino 1951 kapitonas Simas Urbonas, bet po trijų metų Karys jau bankrotavo. Tada 1954 Kario leidimą perėmė New Yorko redavėjų skyrius. Nuo tada jį redavojo Zigmąs Raulinaitis, administratorius Leonas Bileris. Jam mirus, perėmė stūnas Kęstutis. Jam talkina Jurgis Šližys.

Žurnalas ekonomiškai gerai laikosi, neturi skolų, gauna net įvairių palikimų, taip su viltimi Karys žiūri į ateitį. Leidėjai jį nori perkelti į laisvą ir nepriklausomą Lietuvą.

Kalba dr. Algirdas Budreckis Istorikas dr. Algirdas Budreckis, atvykęs iš Bostono, čia sklaidė Kario lapus ir pasakojo apie jo istoriją. Karys pradėjo eiti 1919 metais birželio 22. Toliau jis kalbėjo gana išsamiai apie kiekvieną redaktorių, kaip

Dr. Ričardas Legeckis, Elenos Legeckienės sūnus, yra okeanografas ir dirba NOAA-NESS laboratorijoje Washingtone. Jis tyrinėja jūras, pasinaudodamas satelitais, yra paskelbęs eilę svarbių straipsnių, skaitęs paskaitas tarptautiniuose suvažiavimuose. Ketvirtajame lietuvių Mokslo ir kūrybos simpoziume, kuris įvyks 1981 Padėkos dienos savaitgalį Chicagoje, jis padarys pranešimą apie jūros srovių tyrimų rezultatus.

Dr. Algirdas Budreckis kalba Kario žurnalo 60 metų sukakties minėjime. Nuotr. L. Tamošaitis

Apdovanoti

Toliau Kario redaktorius apdovanojo Vilniaus universiteto medaliais ir atskiru padėkos raštu visus tuos, kurie vienokiu ar kitokiu būdu dirba prie Kario žurnalo išleidimo. Čia pradėjo nuo rinkėjos Birutės Kidolienės ir baigė pačiu spaustuvės vedėju Tėv. Prancišku Giedgaudu, OFM.

Užbaigiant šią dalį, kalbėjo Tėv. Pranciškus Giedgaudas, OFM, sveikindamas Karį, linkėdamas jam kuo geriausios kloties. Kariui įteikė 500 dol. dovaną.

Gauta nemaža aukų ir iš kitų. Auką paskelbs Kario administracija.

Meninė dalis

Po pertraukos buvo meninė dalis. Čia savo eiles skaitė Jonas Rūtenis. Jis pasirodė du kartus ir paskaitė: Intrada, Lietuviškas žodis, Žilvyčius pavasaris supa, Kario puslapio ornamentai — ištrauka iš montažo, kuris buvo parašytas specialiai šiai sukakčiai ir kurio nepajėgė realizuoti.

Vienetas "Jinai ir trys gintarai" irgi dviem pasirodymais padainavo: Kad noriu verkiu, Pražydo jazminai. Visur tyła, Saulėleidis Neringoje.

Salę dekoravo ir papuošė Paulius Jurkus.

Pabaigoje pirmininkaujantis padėkojo ir pristatė tolimuosius svečius. Po visos programos buvo tęsiama vakariene, kuri jau buvo pradėta po pirmosios dalies. Visas minėjimas priartėjo prie keturių valandų.

Šiaip minėjimas buvo gerai suorganizuotas, su puikiomis vaišėmis, kurias parengė V. Steponis. Buvo ir lietuviškos muzikos iš juostelės. Muziką tvarkė Aloyzas Balsys. Prie stalų vaišių metu dar ilgokai pasikalbėta, pabendrauta. (p.j.)

LIETUVIŲ KULTŪROS FONDO METINIS NARIŲ SUSIRINKIMAS

ĮVYKS SPALIO 11 D., ŠEŠTADIENI
 9 VAL. RYTO

Bus aptariamai Kultūros Židinio reikalai ir renkami
 3 nauji LKF Tarybos nariai.

AUŠROS VARTŲ
 LIETUVIŲ PARAPIJA
 NEW YORK, NY

maloniai kviečia dalyvauti

75 METŲ ĮSTEIGIMO MINĖJIME

KONCELEBRUOTOS MIŠIOS 11 VALANDA

PIETŪS PARAPIJOS SALĖJE

1980 spalio 19 dieną, sekmadienį

Auka \$15.00

Kun. John Bida, Administratorius
 Sukaktuvinis Komitetas

TAUTODAILĖS PARODA

PIRMA TOKIA NEW YORKE —

rengiama spalio 18 - 19 Kultūros Židinyje,
 361 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

BUS IŠSTATYTA:

įvairūs audiniai, medžio drožiniai, gintaras, papuošalai,
 šiaudiniai, margučiai ir k.

DALYVAUJA:

Montrealio audėjų būrelis VAIVORYKŠTĖ su savo
 kilimais, lėlėmis, kraičio skryniomis.

PARODA LANKOMA:

spalio 18, šeštadienį, nuo 12 val. iki 10 v. v.,
 sekmadienį, spalio 19, nuo 12 val. iki 6 v. v.

IŠKILMINGAS PARODOS ATIDARYMAS:

šeštadienį, spalio 18, 7 v.v.

Mažajoje salėje bus prekymetis, kur bus galima
 nusipirkti įvairių tautodailės darbų.

VEIKS VALGYKLA

su lietuviškais valgiais. Baras.

Parodą rengia ir visus atsilankyti kviečia

LIETUVIŲ
 TAUTODAILĖS INSTITUTAS

Vakaras su rašytoju - žurnalistu BRONIŲ RAILA

bus spalio 11, šeštadienį, 7 v.v.
 Kultūros Židinyje.

- Jo knygos "Vaivos ryškė" pristatymas. Apie knygą kalbės poetas STASYS SANTVARAS.
- Kalba ir pats knygos autorius.
- Iš garsiausių bus pademonstruota jo kalba į Lietuvą per Laisvės Radiją — Radio Liberty.

Po programos — kavutė

Visus nuoširdžiai kviečia

Vaižganto Kultūros Klubas